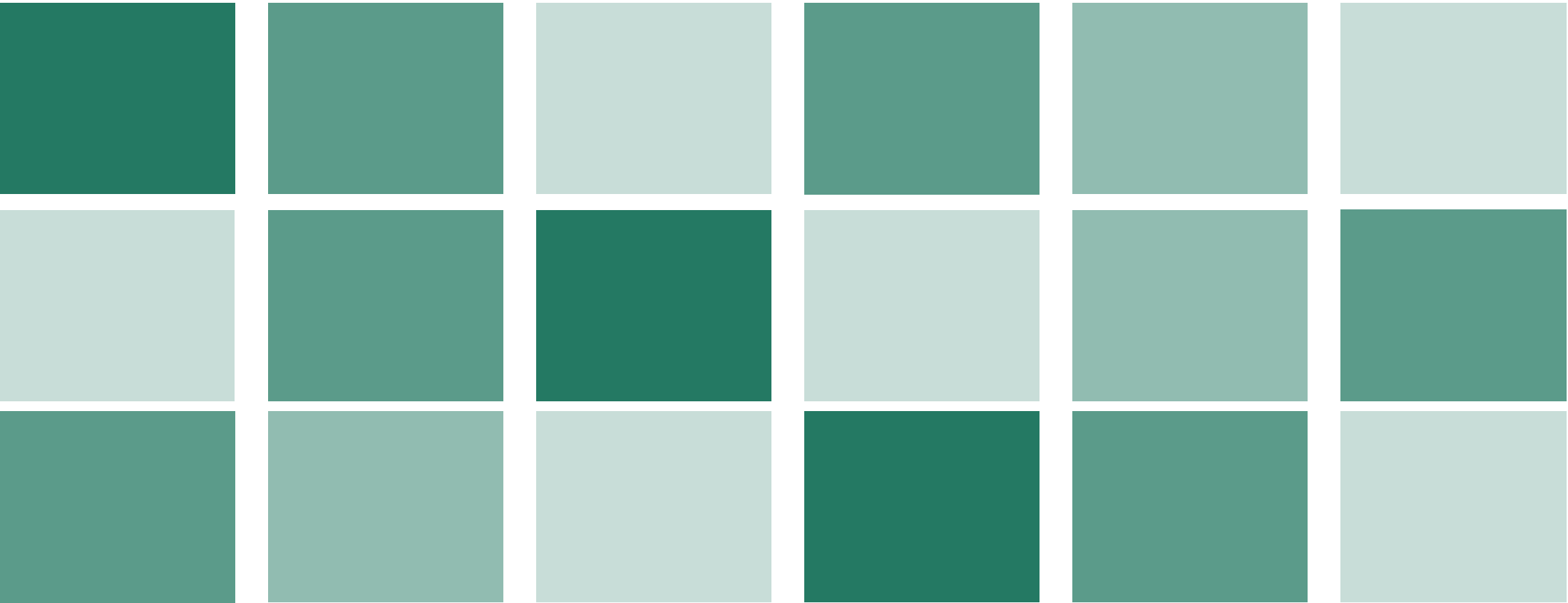

Adroddiad Perfformiad Cyngor Gwynedd 2012/13

www.gwynedd.gov.uk/perfformiad

MYNEGAI

Cynnwys	Tudalen
Gwerthoedd y Cyngor	03
Rhagair Arweinydd y Cyngor	04
Prif Ddigwyddiadau 2012/13	05
Trosolwg Perfformiad	06
Barn Trigolion Gwynedd	11
Prosiectau Cynllun Strategol y Cyngor (fesul Maes)	
Gofal	12
Economi	19
Plant a Phobl Ifanc	33
Amgylchedd ac Isadeiladedd	45
Trawsffurfio	61
Arbedion	65
Gwella Iechyd	70
Iaith	74
Cynllun Datblygu Lleol	78
Cydweithio	84
Rhestr Termau	86
Atodiadau:	
Mesuryddion Allweddol - Atodiad 1	90
Dangosyddion Statudol - Atodiad 2	102

I gael copi o'r ddogfen hon mewn print bras, Braille, ar dâp sain neu mewn iaith arall, cysylltwch â **Hawis Jones ar 01286 679661**

Rhestr Termau

Ceir esboniad/diffiniad llawn o unrhyw eiriau a ddynodir gydag * yn y rhestr termau, sydd ar dudalen 82.

Am wybodaeth pellach, cysylltwch â:

Hawis Jones
Rheolwr Gwella Perfformiad ac Effeithlonrwydd
Swyddfa'r Cyngor
Stryd y Jêl
Caernarfon
Gwynedd
LL55 ISH

Ffôn: 01286 679661
perfformiad@gwynedd.gov.uk

Argraffwyd ar bapur wedi ei ailgylchu

Nôd y Cyngor

'Y GORAU AR GYFER POBL GWYNEDD HEDDIW AC YFORY'

Yn 2010, adolygwyd Gwerthoedd y Cyngor a cafwyd lluo o awgrymiadau gan staff, aelodau a gan drigolion y Sir. Wedi llawer o waith dadansoddi a thrafod, mabwysiadwyd 5 gwerth ar gyfer Cyngor Gwynedd wedi ei seilio ar yr egwyddor ganolog

Gwerthoedd y Cyngor

PARCH

Parchu ein pobl, ein hiaith a'n hamgylchedd

POSITIF

Llwyddwn trwy fod yn bositif

GWERTH AM ARIAN

Gwneud y gorau gydag adnoddau Gwynedd

GWASANAETHU

Gwasanaethau o'r ansawdd gorau i'n cwsmeriaid

GWEITHIO FEL TÎM

Cydweithio i gyflawni dros Wynedd

Rhagair Arweinydd y Cyngor

Fel gweddill Cymru mae Gwynedd mewn cyfnod o gynta ariannol ar y naill law a galw cynyddol am ein gwasanaethau ar y llaw arall. Mae'n hanfodol felly ein bod fel Cyngor yn gweithredu mewn ffordd effeithiol sydd yn gwneud gwahaniaeth i bobl Gwynedd. Mae'r Cyngor, a'r Aelodau Cabinet sydd â chyfrifoldeb am feysydd penodol yn benderfynol o barhau gyda'r uchelgais hwn, er gwaetha'r wasgfa.

Mae'r adroddiad hwn yn dangos ein bod wedi gwneud cynnydd da iawn yn nifer o feysydd o'r economi i anghenion gofal trigolion y sir. Cawn ddarlun cliriach o'r sefyllfa yn gyffredinol maes o law ond parhau fydd y pwyslais i sicrhau bod ein holl weithgareddau yn creu gwir wahaniaeth er gwell i bobl y sir.

I'r perwyl hwnnw, dwi'n falch o adrodd ein bod wedi cwblhau'r gwaith o gynllunio strategaeth y Cyngor am y pedair blynedd nesaf. Mae manylion llawn ein cynlluniau i'w gweld yng Nghynllun Strategol Cyngor Gwynedd am 2013-17.

Yng nghanol y cyfnod anodd hwn i'r sector cyhoeddus, mae angen i ni weithredu mewn ffordd greadigol a hyblyg gan fod yn barod i fentro er mwyn parhau'n hyderus ar ein siwrne o greu Gwynedd well i'r dyfodol.

Prif ddigwyddiadau 2012/13

Gorffennaf 2012
Cist Gymunedol

Ebrill 2012
Awel y Coleg

Medi 2012
Llyfrgelloedd Gwynedd

Ionawr 2012
Trefniadaeth Ysgolion

Mehfin 2012
Lansio cardiau tybaco

Awst 2012
Canlyniadau TGAU

Hydref 2012
Canolfan Tennis Arfon

Rhagfyr 2012
Cynllun adfywio Blaenau

Chwefror 2012
Cefnogi prynwyr tro cyntaf

Mawrth 2013
Trafniadaeth cyhoeddus Meirionnydd

Mai 2012
Ysgol yr Hendre yn

Tachwedd 2012
Tywydd Garw

Trosolwg Perfformiad

Mae'r tabl hwn yn dangos llwyddiant ffrydiau gwaith Prosiectau Strategol y Cyngor sydd yn cyfrannu at wella'r canlyniadau i bobl Gwynedd.

Rhaglen Strategol	Ffrydiau Gwaith sydd wedi cyflawni buddion y flwyddyn	Ffrydiau gwaith sydd wedi gwneud cynnydd derbynol	Ffrydiau gwaith sydd heb gyflawni buddion y flwyddyn.	Canran Llwyddiannus (G)	Canran Derbynol
	Gwyrdd	Ambr	Coch		
Gofal	10	4	1	67%	27%
Economi	22	7	3	69%	21%
Plant a Phobl Ifanc	11	4	1	69%	25%
Amgylchedd ac Isadeiledd	12	7	2	57%	33%
Trawsffurfio	17	7	6	57%	22%
Arbedion	7	5	1	54%	38%
Prosiect Strategol – Gwella Iechyd	16	4	3	70%	17%
Prosiect Strategol – Maes Iaith	2	1	0	67%	33%
Prosiect Strategol – Cynllun Datblygu Lleol	1	0	0	100%	0%
Cyfanswm	98	39	17	64%	25%

Mesuryddion Allweddol y Cyngor 2012/13

Mae'r tabl hwn yn dangos faint o'n mesuryddion perfformiad sydd wedi gwella, aros yr un fath, neu waethygu. Mae'r mesuryddion perfformiad allweddol hyn yn adlewyrchu perfformiad ein gwasanaethau craidd.

	Nifer Mesuryddion	↑	↔	↓	Dim modd cymharu
Cyfanswm	53	22	2	8	21

Dangosyddion Statudol 2012/13

Mae'r tabl hwn yn dangos faint o ddangosyddion perfformiad statudol Llywodraeth Cymru sydd wedi gwella, aros yr un fath, neu waethygu yng Ngwynedd.

	Nifer Dangosyddion	↑	↔	↓	Dim modd cymharu
Cyfanswm	30	14	2	9	5

Perfformiad Dangosyddion 2012/13 yn erbyn Cyfartaledd Cymru

Mae'r tabl hwn yn dangos sut mae Gwynedd yn perfformio yn erbyn gweddill Cymru.

	Nifer Dangosyddion	↑	↔	↓	Dim modd cymharu
Cyfanswm	83	34	0	17	32

Trosolwg Perfformiad Cyngor Gwynedd

Yn dilyn ethol Cyngor newydd fis Mai 2012, penderfynwyd mabwysiadu Cynllun Strategol am flwyddyn 2012/13. Byddai'r flwyddyn hefyd yn cael ei defnyddio er mwyn cyfarfod â'r her o gynllunio ar gyfer Cynllun Strategol newydd a fyddai'n para gweddill oes y Cyngor, sef o 2013-17.

Roedd Cynllun Strategol Gwynedd 2012/13 (sef y Cynllun Gwella) yn cydnabod:

- Ein bod yn gweithio o fewn hinsawdd ariannol anodd lle mae angen darparu mwy o wasanaethau am lai o arian.
- Os ydym am wella bywydau trigolion Gwynedd, ein bod angen trawsnewid gwasanaethau a darparu gwasanaethau mewn ffordd newydd.
- Bod angen parhau i wella'r gwasanaethau dydd i ddydd i drigolion Gwynedd.

Roedd y Cynllun yn cynnwys yr hyn roedd y Cyngor yn bwriadu ei gyflawni am y flwyddyn, sef yr amcanion gwella. Roedd hefyd yn cynnwys manylion ynghylch sut y byddai'r Cyngor yn mesur ei gynnydd yn erbyn yr hyn roedd wedi dweud yr oedd am ei wneud.

Wrth adrodd ar ein perfformiad yn erbyn y Cynllun Strategol ar ddiwedd y flwyddyn, rydym yn gallu adrodd fod 64% o ffrydiau gwaith y Cyngor wedi cyflawni'n llwyddiannus, gyda 25% pellach yn gwneud cynnydd derbyniol. Mae hyn yn gwneud cyfanswm o 89%, sydd yn cymharu gydag 85% yn 2011/12.

O'r 53 mesurydd sy'n mesur ein cynnydd gyda'n gwasanaethau craidd, mae 23 wedi gwella mewn perfformiad, 7 wedi aros yn yr unfan, a 2 wedi dirywio mewn perfformiad. Nid oes modd cymharu'r 21 sy'n weddill.

Mae nifer o ffrydiau gwaith y Cynllun Strategol wedi canolbwyntio ar weithgareddau er mwyn arwain at gyflawni. Mae llawer o waith ac ymdrech wedi ei roi i'r gweithgareddau, ond nid yw hynny bob amser yn dangos pa wahaniaeth rydym wedi ei wneud i fywydau trigolion Gwynedd.

Yn y maes **Gofal** rydym wedi bod yn gweithio tuag at **bobl a phlant bregus yn derbyn cefnogaeth i fyw bywyd bodlon**.

Rydym yn gallu adrodd fod 67% o ffrydiau gwaith y maes yma wedi cyflawni'n llwyddiannus, gyda 27% pellach yn gwneud cynnydd derbyniol.

- Mae Gwynedd yn ardal wledig fawr sydd yn 2,535 cilometr sgwâr o faint. Gwynedd yw'r ail sir fwyaf yng Nghymru.
- Mae 65% o drigolion Gwynedd yn siarad Cymraeg - a'r Gymraeg hefyd yw iaith weinyddol fewnol y Cyngor.
- Ers 2001, mae poblogaeth Gwynedd wedi cynyddu 4.3% (5,031 o bobl). Mae hyn yn cymharu gyda chynnydd o 5.5% yng Nghymru.
- Yn 2012/13, roedd holl Wariant Refeniw y Cyngor yn £361.5 miliwn.
- Mae amgylchedd naturiol Gwynedd yn atyniad gwerthfawr i ddenu twristiaeth. Yn 2011, daeth oddeutu 7.2 miliwn o ymwelwyr i Gwynedd gan greu £916 miliwn mewn refeniw.

Mae cynnydd wedi bod yn y nifer o bobl hŷn sy'n gallu parhau i fyw bywyd annibynnol. Bellach, mae 1,280 o bobl yn derbyn pecyn teleofal* sylfaenol, ac 88 yn derbyn becyn teleofal arbenigol. Rydym hefyd wedi cynyddu nifer Tai Gofal Ychwanegol i 30 gyda datblygiad Awel y Coleg yn y Bala.

Yn maes yr **Economi** rydym wedi bod yn gweithio tuag at:

- **Ffyniant Economaidd – economi Gwynedd yn ffynnu**
- **Gwneud yn siwr fod cyfleoedd teg gan bawb i fod yn rhan o'r byd gwaith, gyda phwyslais ar bobl ifanc dan 25 oed a grwpiau eraill sy'n wynebu rhwystrau**
- **Gwneud yn siwr fod Gwynedd yn lle cyffrous i fyw ynddo, gyda chymunedau cryf a bywiog**

Rydym yn gallu adrodd fod 69% o ffrydiau gwaith yr Economi wedi cyflawni'n llwyddiannus, gyda 21% pellach yn gwneud cynnydd derbyniol.

Mae llawer o waith wedi digwydd yn y maes yma er mwyn cefnogi busnesau i ddatblygu yng Ngwynedd a datblygu is-adeiledd digidol Gwynedd. Mae tystiolaeth drwy Arolwg Busnes Gwynedd fod mwy o bobl yn meddwl fod Gwynedd yn rhywle lle mae pethau yn digwydd.

Oherwydd newidiadau allanol sylweddol, mae adroddiadau sawl ffrwd gwaith yn y maes yma yn sôn am bwylo er mwyn gwneud yn siwr ein bod yn canolbwyntio'n gwaith yn y manau cywir. I'r dyfodol, bydd angen gwneud yn siwr fod gwaith Cyngor yn y maes yma yn canolbwyntio ar wneud pethau sydd yn cael effaith er gwell ar fywydau pobl Gwynedd, ac yn cael effaith a fydd yn parhau.

Yn y maes **Plant a Phobl Ifanc** rydym wedi bod yn gweithio tuag at **well profiadau a chyfleoedd teg i blant a phobl ifanc Gwynedd**.

Rydym yn gallu adrodd fod 69% o ffrydiau gwaith yn y maes yma wedi cyflawni'n llwyddiannus a 25% pellach yn gwneud cynnydd derbyniol.

Mae sawl prosiect trawsnewidiol ym maes plant a phobl ifanc, er enghraifft Trawsnewid Addysg Gynradd ac Uwchradd yn ogystal ag Addysg a Hyfforddiant Ôl-16.

Cabinet Y Cyngor – (Chwith i dde) Y Cynghorwyr - Brian Jones, Gareth Roberts, Paul Thomas, Ioan Thomas, Sian Gwenllian, Dyfed Edwards, R H Wyn Williams, John Wynn Jones, Peredur Jenkins, John Wyn Williams

Er ei bod yn fuan eto i ddangos tystiolaeth o ba wahaniaeth rydym yn ei wneud i fywydau unigolion, mae rhieni yn barod yn gwerthfawrogi cael un cyswllt i gefnogi teulu. Mae pobl ifanc hefyd wedi adrodd eu bod wedi gweld cynnydd yn eu cymhelliant, annibyniaeth a pharch at eraill drwy gynllun Pontio.

Yn maes yr **Amgylchedd ac Isadeiledd** rydym wedi bod yn gweithio tuag at gael:

- **Amgylchedd sy'n ddiogel a chynladwy**
- **Cyflenwad o dai addas yn y Sir**
- **Cysylltiadau hwylus a defnyddiol**

Rydym yn gallu adrodd fod 57% o ffrydiau gwaith yn y maes yma wedi cyflawni'n llwyddiannus a 33% pellach yn gwneud cynnydd derbyniol.

Mae arbedion ariannol sydd wedi eu gwneud i leihau costau ynni yn golygu fod unigolion yn arbed arian, a bod sefydliadau yn osgoi toriadau neu yn gallu rhyddhau cyllid i'w fuddsoddi mewn llefydd eraill. Mae hefyd yn cyfrannu tuag at amgylchedd gynladwy.

Mae tystiolaeth hefyd fod cynnydd o 22% yng nghanran y bobl mewn ardaloedd sydd dan risg llifogydd sydd yn gwybod am berygl llifogydd. Mae hyn yn golygu y gallant gynllunio'n well at lifogydd posib.

Mae'r Cyngor yn parhau i **drawsffurfio** ei wasanaethau er mwyn gwneud yn siwr ein bod yn gwneud popeth y gallwn er mwyn rhoi'r gwasanaeth gorau i bobl Gwynedd. Gwasanaeth sy'n rhoi pobl Gwynedd yn ganolog. Bydd y gwaith hwn yn cynyddu dros gyfnod y Cynllun Strategol newydd.

Mae tystiolaeth fod y traddodiad cryf yng Ngwynedd o gynllunio ariannol gofalus yn parhau. Mae'r Cyngor wedi cyflawni gwerth £5.5m (86%) o **arbedion** effeithlonrwydd sydd wedi osgoi toriadau mewn meysydd eraill.

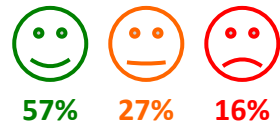
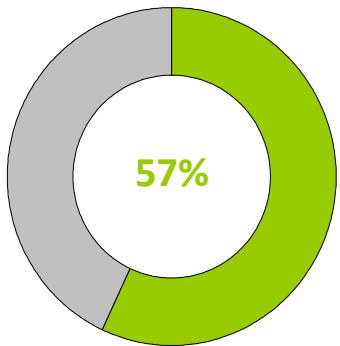
Mae'r Cyngor gyda'i bartneriaid wedi parhau gyda'i waith ym meysydd **iechyd** a'r **iaith** ac yn gwneud yn siwr ein bod targedu ein gwaith ar y pethau hynny sy'n gwneud y mwyaf o wahaniaeth i drigolion Gwynedd, er enghraifft atal ysmegu (iechyd), a phlant yn defnyddio'r Gymraeg yn gymdeithasol (iaith).

Bydd Cynllun Strategol newydd Gwynedd yn parhau i weithio er mwyn **cefnogi pobl Gwynedd i ffynnu mewn cyfnod anodd**.

Mae'r Cyngor yn awyddus i glywed eich barn ar yr adroddiad hwn ac yn croesawu eich sylwadau dros y ffôn, neu drwy ysgrifen, neu drwy gyfryngau cymdeithasol.

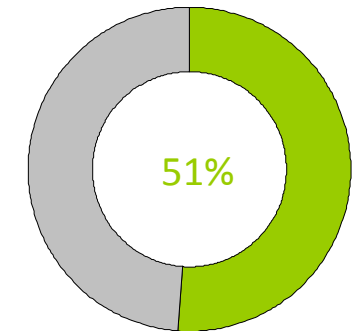
Barn Trigolion Gwynedd

Nifer sy'n datgan eu bod yn fodlon ynghylch y ffordd mae'r Cyngor yn rhedeg pethau

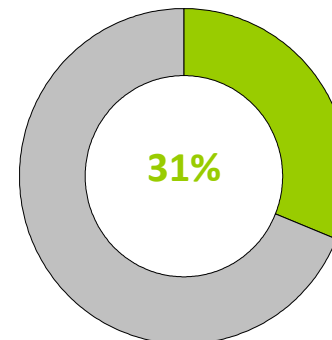
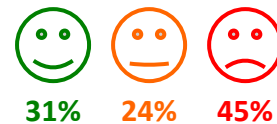
"Hoffwn weld y Cyngor yn ailgylchu mwy, dylai'r trigolion allu ailgylchu pob math o blastig. Dylai Cyngor Gwynedd dderbyn pob plastig yn y safle ailgylchu" - Sylwadau o holiadur Panel Trigolion.

Nifer sy'n datgan eu bod yn cytuno bod Cyngor Gwynedd yn cynnig gwerth am arian

"Mae angen tacio'r broblem gyda budreddi cŵn ac ail-arwynebu ffyrdd angen ychydig o sylw" – Sylwadau o holiadur Panel Trigolion.

Nifer sy'n datgan yr hoffent mwy o lais mewn penderfyniadau sydd yn effeithio eu hardal leol

"Trafnidiaeth yn mynd i fod yn broblem ofnadwy. Rhywun heb gar yn mynd i ddiodesdef. Angen amseru y trên a bysus yn well! Angen gwella trafndiaeth!" – Sylwadau o holiadur Panel Trigolion.

Gofal

Gweledigaeth y Cyngor yn y maes Gofal yn 2012/13 oedd:

Cyfrannu at amddiffyn y bobl fwyaf bregus yn ein cymunedau gan sicrhau ystod eang o wasanaethau iddynt sydd yn hyrwyddo eu hanibynniaeth ac yn eu cynnwys wrth gydgyllunio, gwerthuso ac adolygu gwasanaethau

Yn y maes hwn, rydym wedi gosod y canlyniad canlynol fel amcan gwella yr ydym am weithio tuag ato:-

Pobl a phlant bregus yn derbyn cefnogaeth i fyw bywyd bodlon

GOF

ECO

PLA

AMG

TRAWS

ARB

IECH

IAITH

CDLI

Gofal – Pobl a phlant bregus yn derbyn cefnogaeth i fyw bywyd bodlon.

Cyflwyniad

Dyma un o'r meysydd pwysicaf a mwyaf arwyddocaol o holl wasanaethau'r Cyngor. Mae'n faes lle y mae'r Cyngor yn cynllunio, comisiynu a darparu gwasanaethau i'r unigolion mwyaf bregus yn ein cymunedau. Mae angen gwasanaethau addas nawr ac i'r dyfodol oherwydd bod:

- Anghenion yn newid.
- Poblogaeth yn heneiddio.
- Maint y galw yn cynyddu.
- Angen darparu gwasanaeth gyda llai o arian.
- Ymateb i'r hyn mae pobl ei eisiau.
- Ymateb i'r hyn sy'n bwysig i bobl.

Pam fod angen gweithredu?

Mae Gwasanaethau Cymdeithasol yn brif faes sy'n effeithio ar ganran uchel o drigolion Gwynedd.

Mae ein ffordd o ddarparu Gwasanaethau Cymdeithasol yng Ngwynedd yn draddodiadol ac angen ei foderneiddio.

Mae darparu gwasanaethau ar y cyd, yn enwedig gydag lechyd yn gwella'r profiad i'r defnyddiwr a hefyd yn dod ag arbedion.

Mae un ymhob pump o bobl rhwng 50 a 59 yn darparu gofal di-dâl. Felly bydd mwy o bwysau ar y gwasanaeth i gynnig cefnogaeth i'r gofalwyr hyn.

Ffactorau perthnasol

- Mae gwariant y Cyngor ar wasanaethau gofal yn cynrychioli 24.5% o wariant y Cyngor.
- 21% o boblogaeth y sir yn 65 oed a throsodd.
- Mae'r Cyngor yn cefnogi oddeutu 2,900 o glientiaid dros 65 oed o fewn y gymuned neu mewn cartrefi gofal.
- Mae'r Gwasanaeth Plant yn derbyn oddeutu 2,000 o gyfeiriadau y flwyddyn.
- Daeth dros 20 gofalwr ifanc newydd yn wybyddus i'r Gwasanaethau Cymdeithasol o fewn y flwyddyn.

Sut 'rydan ni'n cymharu ag eraill?

Mae gwariant Gwynedd ar wasanaethau Plant yn £677.92 fesul uned gymharol sy'n uwch na chyfartaledd siroedd tebyg yng Nghymru sydd yn £525.61 fesul uned gymharol. Mae hyn yn gyfystyr â £3.5 miliwn ychwanegol yng nghyllideb Gwynedd o'i gymharu â siroedd eraill.

Mae gwariant Gwynedd ar wasanaethau Pobl Hŷn (65oed a drosodd) yn £882.98 fesul uned gymharol sy'n uwch na chyfartaledd siroedd tebyg yng Nghymru sydd yn £796.83 fesul uned gymharol. Mae hyn yn gyfystyr â £2.2 miliwn ychwanegol yng nghyllideb Gwynedd o'i gymharu â siroedd eraill.

“Mae annibyniaeth yn hynod bwysig- rydan ni eisiau cadw ein hannibyniaeth”

Beth sydd wedi gweithio?

Roedd tri phrosiect mawr ar waith yn y maes Gofal yn ystod 2012/13.

Cyflawnwyd y canlyniadau yn 67% o ffrydiau gwaith y prosiectau hynny, gyda 27% wedi gwneud cynnydd derbynol. Mae'r manylion llawnach ar y prosiectau hynny yn y tudalennau sydd yn dilyn.

Mae'r gwaith o drawsffurfio yn waith tymor hirach. Hyd yma rydym wedi dechrau cyfrannu at y newid yma, er engraifft hybu teleofal*, galluogi a datblygu unedau Tai Gofal Ychwanegol*. Mae cyfradd ein gwlaau preswyl gwag wedi lleihau dros y tair blynedd.

Partneriaid

Mae cydweithio gyda phartneriaid yn allweddol yn y maes Gofal. Mae'r Cyngor mewn cyswllt rheolaidd a chyson gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a mudiadau Trydydd Sector o fewn y sir er ceisio cyd-gynllunio a chyd-ddarparu gwasanaethau allweddol yn y maes.

“Rwyf yn diolch i'r Gwasanaeth am y gwaith ardderchog y maent wedi ei wneud dros y flwyddyn diwethaf. Mae'r Gwasanaeth yn datblygu ac yn symud ymlaen mewn amser heriol iawn.”

Y Cyngorydd R H Wyn Williams

Pwy sydd wedi elwa?

- Llwyddwyd i gynyddu'r nifer sy'n derbyn pecyn galluogi* i 119.
- Cyfanswm o 1,280 yn derbyn pecynnau teleofal sylfaenol*.
- Llwyddwyd i gynyddu'r nifer o becynnau teleofal arbenigol* a ddarperir o'r newydd i 88.
- Llwyddwyd i gynyddu'r nifer o unedau Tai Gofal Ychwanegol i 30.
- Llwyddwyd i leihau'r nifer o welyau preswyl y mae'r Cyngor yn ei ddarparu i 437.
- Y nifer sy'n derbyn cefnogaeth anffurfiol o fewn y gymuned o'r newydd yn 1,338.
- Eleni, roedd yn cymryd 298 o ddiwrnodau ar gyfartaledd i ddarparu Grant Cyfleusterau i'r Anabl*. Mae hyn yn golygu ein bod wedi methu yr uchelgais – 280 diwrnod. Fodd bynnag, roedd y perfformiad yma yn well na pherfformiad gweddill Cymru lle mae'n cymryd 325 diwrnod ar gyfartaledd i ddarparu'r grant.

Unrhyw wybodaeth arall

Yn ogystal â gweithio ar y prosiectau eu hunain, yn ystod y flwyddyn, bu'r Cyngor yn cynnal asesiad o anghenion gofal ar draws y sir, gan ddechrau drwy wneud gwaith manwl iawn yn ardal Porthmadog.

Gofal – Pobl a phlant bregus yn derbyn cefnogaeth i fyw bywyd bodlon

Trawsffurfio Gwasanaethau Anabledd Dysgu

Cefndir

Mae angen sicrhau y gellir cefnogi pobl i gynnal eu hannibyniaeth yn ogystal â gofalu amdanynt os bydd eu hanghenion yn dwysau.

Mae angen sicrhau bod:

- Mwy o oedolion bregus yn cael dewis o gefnogaeth addas i fyw'n annibynnol yn y gymuned.
- Oedolion bregus yn cael mwy o ddewis o lety addas i'w hanghenion.
- Oedolion bregus a gofalwyr yn derbyn cefnogaeth briodol, amserol ac integredig yn unol â'u hanghenion.

Beth gafodd ei gyflawni?

- Gwasanaeth Dydd: Siâp y ddarpariaeth Gwasanaeth Dydd newydd wedi ei gytuno.
- Taliadau Uniongyrchol*: Cynllun gweithredu wedi ei gymeradwyo ac yn cael ei weithredu.
- Galluogi*: Gwaith hybu annibyniaeth yn cael ei gynnis i bob defnyddiwr gwasanaeth mewn cynllun sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn.
- Teleofal: 37 pecyn teleofal arbenigol yn cael eu darparu yn y maes anabledau dysgu.
- Llety: Trigolion Pant yr Eithin wedi eu lleoli mewn llety addas a phriodol i'w hanghenion a chynllun gwaith datblygiad newydd Pant yr Eithin wedi ei gwblhau. Tir Pant yr Eithin eto i'w drosglwyddo i Gymdeithas Tai Eryri ar gyfer datblygiad newydd.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

Rydym wedi cyfrannu at gynnal annibyniaeth a diogelwch defnyddwyr gwasanaeth. Bellach mae 37 pecyn teleofal arbenigol yn cael eu darparu yn y maes anabledd dysgu.

Gofal – Pobl a phlant bregus yn derbyn cefnogaeth i fyw bywyd bodlon

Prosiect Trawsffurfio Gwasanaethau Pobl Hŷn

Cefndir

Mae angen sicrhau y gellir cefnogi pobl i gynnal eu hannibyniaeth yn ogystal â gofalu amdanynt os bydd eu hanghenion yn dwysau.

Mae angen canolbwyntio fwy fwy ar atal problemau yn ogystal â chefnogi'r mwyaf bregus.

Mae angen sicrhau bod:

- Mwy o oedolion bregus yn cael dewis o gefnogaeth addas i fyw'n annibynnol yn y gymuned.
- Oedolion bregus yn cael mwy o ddewis o lety addas i'w hanghenion.
- Oedolion bregus a gofawyr yn derbyn cefnogaeth briodol, amserol ac integredig yn unol â'u hanghenion.

Pa wahaniaeth ydan ni wedi'i wneud?

- Mae mwy o drigolion Gwynedd yn defnyddio Teleofal i gynnal eu hannibyniaeth a'u cadw'n fwy diogel.
- Mae'r Uned Gofal Byr yn galluogi pobl i gymryd yr amser maent ei angen i gryfhau a datblygu eu sgiliau annibyniaeth cyn dychwelyd adref.
- Mae Galluogi* yn y cartref yn hybu annibyniaeth ac yn datblygu sgiliau a hyder i'n defnyddwyr.
- Mae'r Uned Tai Gofal Ychwanegol* yn Y Bala yn rhoi dewis llety addas ychwanegol i drigolion Gwynedd.

Beth gafodd ei gyflawni?

- Trwy'r Cynllun Galluogi* bu i bobl fregus gael cynnig darpariaeth galluogi i'w cynorthwyo i adfer neu gynnal sgiliau byw ac annibyniaeth. Fel rhan o'r Cynllun yma datblygwyd Uned 6 gwely i ddarparu gofal adfer tymor byr.
- Gofal Dydd a Chefnogaeth Anffurfiol*: Datblygwyd mwy o gefnogaeth ddydd ffurfiol ac anffurfiol i bobl hŷn
- Tai Gwarchod*: Datblygwyd modelau gofal i uchafu'r defnydd o dai gwarchod fel dewis llety
- Addasiadau*: Cyflymwyd y broses o ddarparu addasiadau i ddefnyddwyr
- Teleofal*: Ni lwyddwyd i wireddu'r uchelgais penodol o ran y nifer o becynnau teleofal a ddarparwyd yn 2012-13, ond fe sefydlwyd Bwrdd Prosiect a penodwyd Rheolwr Datblygu Gwasanaeth Teleofal fel ymateb, a chynyddodd y perfformiad dros y flwyddyn. Ni chyrrhaeddwyd y targedau arbedion, a bydd hyn yn cael sylw yng Nghynllun Strategol 2013-17.
- Preswyl a Nyrsio: Caewyd Cartref Bron y Graig, Y Bala, yn dilyn datblygiad Tai Gofal Ychwanegol Awel y Coleg. Agorwyd darpariaeth arbenigol dementia newydd ym Mangor. Ni lwyddwyd i sefydlu Uned o welyau ysbaid arbenigol o fewn yr amserlen, a chaiff ei gwblhau yn 2013/14. Mae eglurder ar siap darpariaeth breswyl a nyrsio yn Ne Meirionydd eto i'w gytuno gyda'r Bwrdd Iechyd.
- Tai Gofal Ychwanegol*: Agorwyd adeilad Awel y Coleg gyda 30 Uned yn Y Bala, yn ogystal â dechrau ar y gwaith adeiladu ym Mangor. Gwaith asesu anghenion wedi ei wneud ond nid oes eto eglurder ar siap y ddarpariaeth ym Mhorthmadog.

Gofal – Pobl a phlant bregus yn derbyn cefnogaeth i fyw bywyd bodlon

Prosiect Cefnogaeth Integredig i'r Teulu

Cefndir

Mae datblygiad corfforol, cymdeithasol ac emosiynol plentyn yn fwy tebygol o gael ei effeithio os oes gan deuluoedd broblemau dyrys.

Mae angen cynorthwyo teuluoedd i aros gyda'i gilydd drwy roi'r grym iddynt gymryd camau pendant i wella eu bywydau.

Mae'r prosiect Cefnogaeth Integredig i'r Teulu yn ymateb i ofynion gan Lywodraeth Cymru i sefydlu Gwasanaeth Integredig Cymorth i Deuluoedd.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

Gweithio gyda'n gilydd i sefydlu'r gwasanaeth a darparu cefnogaeth/gwasanaethau i deuluoedd.

Beth gafodd ei gyflawni?

- Bwrdd Gwasanaeth Integredig Cymorth i Deuluoedd wedi ei sefydlu a Wrecsam yn arwain yn rhanbarthol.
- Bwrdd Cysgodol Gwasanaeth Integredig Cymorth i Deuluoedd wedi ei sefydlu yng Ngwynedd a Môn, gyda Môn yn arwain ar ran y ddau Gyngor.
- Tîm prosiect yn ei le ar draws y ddwy Sir i baratoi at weithredu o fewn y Gwasanaeth Integredig Cymorth i Deuluoedd.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

Mae'n rhy gynnar i ddangos pa wahaniaeth fydd y gwaith yn ei wneud i fywydau teuluoedd yng Ngwynedd.

Dangosyddion Maes

Cyfeirnod	Dangosydd	Gwaelodlin Cynllun Strategol	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Uchelgais
DGO001	Nifer o becynnau teleofal arbenigol a ddarperir	-	62	88	90+ Cynnydd o 30 yn flynyddol
DGO002/OED02	Nifer o becynnau teleofal sylfaenol a ddarperir	870	1,224	1280	1010 Cynnydd o 5% yn flynyddol
DGO003	Nifer o oriau o ofal cartref mewn wythnos (ar gyfartaledd)	-	10,400.06	10,532.93	I'w Gadarnhau
DGO004A	Nifer sy'n derbyn pecyn o alluogi	200	342	529	390 Cynnydd o 25% yn flynyddol
DGO005	Nifer sy'n derbyn cefnogaeth anffurfiol o fewn y gymuned	-	695	1338	1080 o bobl ychwanegol yn derbyn cefnogaeth anffurfiol
DGO006	Nifer y nosweithiau ysbaid gaiff eu darparu	-	2,263	2339	Cynnydd o 5% yn flynyddol
DGO007	Nifer o unedau TGY ar gael yng Ngwynedd	0	0	30	139
DGO008a	Cyfanswm y nifer o unigolion sydd wedi bod mewn gwelyau preswyl yn ystod y flwyddyn	678	614	636	599
DGO008b	Nifer y gwelyau preswyl mewn defnydd ar 31 Mawrth	468	418	437	-
DGO009a	Cyfanswm y nifer o unigolion sydd wedi bod mewn gwelyau nyrsio yn ystod y flwyddyn	283	272	298	310
DGO009b	Nifer y gwelyau nyrsio mewn defnydd ar 31 Mawrth	207 (ar sail 2008/09)	183	188	-
PSR/002	Hyd gweithredu addasiadau	400	283	298	320
SCC/010	Canran y cyfeiriadau i'r Gwasanaeth Plant a Theuluoedd sy'n cael eu hail-gyfeirio o fewn 12 mis	49.13%	39.10%	30.00%	Lleihad

GOF

ECO

PLA

AMG

TRAWS

ARB

IECH

IAITH

CDLI

Economi

Gweledigaeth y Cyngor yn y maes Economi yn 2012/13 oedd:

Bydd Gwynedd y dyfodol yn ffynnu – yn ardal fentrus a byrlymus yn economaidd a chymdeithasol, gyda'r Gymraeg yn ganolog i'w ffyniant, a gyda phobl o bob oed yn medru gafael yn y cyfleon newydd ac yn dewis aros yn yr ardal i fyw a gweithio.

Wrth wireddu hyn fe fyddwn yn talu sylw penodol i bobl heb waith, i bobl ifanc, i'r ardaloedd llai ffyniannus ac i ddatblygu gweithlu dwyieithog, fel bo pobl Gwynedd yn cael y cyfle gorau i fyw a gweithio yn yr ardal.

Yn y maes hwn, rydym wedi gosod y canlyniadau canlynol fel amcanion gwella yr ydym am weithio tuag atynt dros gyfnod o rai blynyddoedd:

Ffyniant Economaidd – Bydd economi Gwynedd yn ffynnu

Cyfleoedd teg i bawb fod yn rhan o'r byd gwaith, gyda phwyslais ar bobl ifanc dan 25 oed a grwpiau eraill sy'n wynebu rhwystrau

Bydd Gwynedd yn lle cyffrous i fyw, gyda chymunedau byrlymus.

GOF

ECO

PLA

AMG

TRAWS

ARB

IECH

IAITH

CDLI

Yr Economi – Ffyniant Economaidd: bydd economi Gwynedd yn ffynnu;

*Bydd cyfleon teg i bawb fod yn rhan o'r byd gwaith, gyda phwyslais ar bobl ifanc dan 25oed a grwpiau eraill sy'n wynebu rhwystrau;
Bydd Gwynedd yn lle cyffrous i fyw efo cymunedau byrlymus.*

Cyflwyniad

Mae gwendidau sylfaenol a hanesyddol wedi effeithio ar ffyniant a bywiogrwydd y sir, ac yn parhau i wneud hynny, gan gynnwys:

- Diffyg swyddi ar gyfer y rhai sy'n chwilio am waith ac yn enwedig mewn rhai ardaloedd.
- Sail gyfyng yr economi a dibyniaeth ar nifer fechan o sectorau.
- Pryder ynglŷn â hyfywiaeth busnesau, eu maint a'u goroesiad.
- Graddau anweithgarwch economaidd yn y sir a nifer pobl ifanc dan 25 oed yn ddi-waith.
- Incymau a chyflogau isel.
- Tlodi a'r gyfradd plant mewn teuluoedd di-waith.
- Lleihad ym mhoblogaeth oed gwaith y sir, a phryder am nifer y rhai 20-34 oed sy'n allfudo o Wynedd.

Cydnabu'r Cyngor yr angen i weithredu dros sawl blwyddyn i drawsnewid y sefyllfa, a nodir yr ymyraethau yn y tudalennau sy'n dilyn.

Pam fod angen gweithredu?

Rydym mewn cyfnod o ddirwasgiad estynedig, cyfnod sydd wedi profi cwtogi yn y sector gyhoeddus, gyda chyfnod pellach o doriadau llym ar y gorwel.

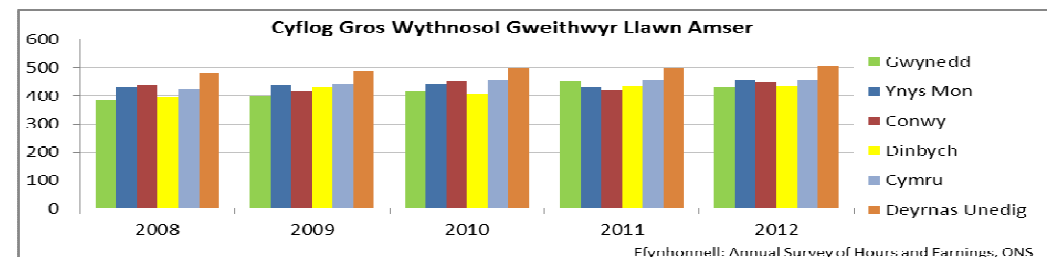
Heb ymyraethau i gefnogi hyfywiaeth sector breifat y sir, gwelwyd peryg dirfawr i gynladwyedd economi a chymunedau Gwynedd wrth i swyddi gael eu colli, a'r duedd allfudo barhau.

Ffactorau perthnasol

- Cyn cychwyn gweithredu (Mehefin 2010), roedd 0.20 swydd wag ar gyfer pob person oedd yn mynd ati i chwilio am waith – gyda'r sefyllfa diffyg swyddi ar ei gwaethaf ym Meirionnydd. Gwelwyd gwelliant yn 2011, ac eto i 0.28 yn 2012.
- 12,840 o fusnesau o fewn y sir yn cyflogi 43,000, gyda 94% ohonynt yn fusnesau bychan a meicro .
- 38.1% o'r rhai mewn gwaith yn y sir yn cael eu cyflogi yn y sector gyhoeddus; 13.6% yn y sector llety a bwyd, a 13.7% sector mânwerthu – prin iawn oedd sectorau eraill o fewn y sir yn enwedig y rhai proffesiynol gwyddonol a thechnolegol (2.7% yn unig), sef sectorau gyda chyflogau uwch.
- Cyflog wythnosol rhai rhannau o Wynedd ymysg yr isaf ym Mhrydain – a gwelwyd gostyngiad cyson yn incwm aelwydydd rhwng 2009 a 2012 yn adlewyrchu hefyd sefyllfa Cymru a'r Deyrnas Gyfunol.
- Yn 2011 roedd 66.7% o bobl oed gwaith y sir mewn gwaith, a 560 o bobl ifanc dan 25oed yn chwilio am waith, sef bron i un rhan o dair y ceiswyr Lwfans Gwaith yn y sir.
- Ffigyrau 2010/11 yn dangos fod 14.7% o rai rhwng 20-34 oed (sef oed magu teulu) wedi allfudo o'r sir, ac yn gynydd ar ffigwr 2009/10

Sut 'rydan ni'n cymharu ag eraill?

Gan nad oes Dangosyddion Perfformiad Allweddol gan Awdurdodau Lleol ar gyfer maes yr economi, mae'r Cyngor wedi sefydlu ystod o ddangosyddion er mwyn adnabod a chadw llygad ar y prif ffactorau perthnasol i'n economi ni yma. Isod nodir un o'r rhain, sef y duedd o ran cyflogau cymharol.

Beth sydd wedi gweithio?

- Comisiynu sesiynau a gweithdai tendro ar gyfer busnesau'r sir o gwmpas cynlluniau cyfalaf mawr a'u cadwyni cyflenwi.
- Llwyddiant yn sicrhau fod y sir yn derbyn sylw cyntaf Llywodraeth Cymru wrth ddarparu band-eang tra-cyflyn y genhedlaeth nesaf.
- Y gwaith cychwynnol gyda'r Brifysgol i greu budd i'r economi leol o arloesedd ac ymchwil.
- Cynllun *Potensial** a'r cyfleoedd roddwyd i bobl ifanc mewn peryg o beidio bod mewn gwaith, addysg na hyfforddiant (NEET).
- Y gwaith wnaed i ddenu digwyddiadau proffil uchel a rhyngwladol i'r sir; y gwaith i ddenu a chefnogi gwirfoddolwyr, ac i arfogi trefnwyr digwyddiadau mwy lleol gyda'r sgiliau cywir ar gyfer gweithredu yn y sector digwyddiadau a'r buddsoddiad a gafodd ei ddenu i'r Economi leol.

Roedd naw prosiect ar waith yn maes yr Economi yn ystod y flwyddyn.

Cafodd y canlyniadau eu cyflawni yn 69% o ffrydiau gwaith y prosiectau hynny, gyda 21% yn gwneud cynnydd derbyniol. Mae'r manylion llawnach ar y prosiectau hynny yn y tudalennau sydd yn dilyn.

“Mae cynlluniau maes yr Economi yn dechrau gwneud gwahaniaeth i bobl Gwynedd”

Y Cyngorydd John Wynn Jones

Pwy sydd wedi elwa?

- Busnesau Gwynedd a'r economi leol o ennill cytundebau cyfalaf gwerth £27.12m trwy brosiectau'r Cynllun.
- Trigolion a gweithlu Gwynedd o'r 41 swydd grewyd a'r 172 o swyddi ddiogelwyd trwy'r Cynllun Strategol yn 2012/13.
- Trigolion gwahanol rannau'r sir a gysylltwyd efo gwasanaethau a'r byd digidol trwy'r ddarpariaeth di-wifr newydd mewn 40 lleoliad o fewn adeiladau cyhoeddus y Cyngor (2,552 o bobl wedi manteisio mewn mis, a sawl gwaith).
- 679 o bobl ifanc mewn peryg o beidio bod mewn gwaith, addysg na hyfforddiant (NEET) a gafodd eu cefnogi trwy'r Cynllun.
- Y gwahaniaeth i fywydau 218 o oedolion pell oddi wrth y farchnad lafur trwy'r profiadau, cyfleon a'r help llaw roddwyd.
- Yr economi leol a chymunedau'r sir o chwistrelliad ariannol o £4.99m a'r bywiogrwydd cymunedol o'r digwyddiadau Strategol a gafodd eu cynnal.

Partneriaid

Gweithiwyd e.e. gyda Llywodraeth Cymru, Awdurdodau Lleol eraill, Prifysgol Bangor, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Coleg Menai, Gyrfa Cymru, Cyngorau Sgiliau, Canolfan Byd Gwaith, Ynys Ynni, Cynllun Môn-Menai, Cymunedau ar-lein, Cymunedau 2.0, a rhydweithiau busnes, fforymau sector ac asiantaethau cefnogi.

Unrhyw wybodaeth arall

Ni lwyddwyd i wireddu popeth y bwriadwyd ei gyflawni yn ystod y flwyddyn, yn arbennig datblygu gweithgareddau pellach o fewn meysydd hyfforddi a chysylltu pobl efo gwaith. Ar yr un pryd, oherwydd newid ar y gorwel yn y cyd-destun cenedlaethol a rhanbarthol, manteisiwyd ar y llithriad amser i bwyllo er mwyn sicrhau fod gennym y cynlluniau cywir ar gyfer y maes yma i'r dyfodol, a'u gosod ar dir cadarn.

Maes yr Economi – Ffyniant Economaidd: bydd economi Gwynedd yn ffynnu

Gwynedd Werdd a'r Sector Carbon isel

Cefndir

Mae Gwynedd Werdd a'r Sector Carbon Isel yn ymateb i'r canlynol:

- Diffyg ffyniant economaidd a cholli swyddi da.
- Dim digon o amrywiaeth o ran y sectorau gwaith, yn enwedig y rhai sy'n talu'n dda.
- Dim digon o swyddi ar gyfer y rhai sy'n chwilio am waith ar hyn o bryd, nac i ymateb i golli gwaith pellach.
- Cyfle cyflogaeth a chaffael Ynys Ynni/Wylfa B i'r economi leol, a photensial posib cynlluniau ynni adnewyddol amgen.

Gan gydnabod y byddai'r prosiect yn un tymor hirach na'r tair blynedd, cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

- Cryfhau cyswllt Ynys Ynni* gyda busnesau Gwynedd a hyrwyddo cyfleon tendro.
- Adnabod a hyrwyddo cyfleoedd i fusnesau'r sir o ddatblygiad ynni carbon isel ac amgen yn y rhanbarth.
- Sicrhau cyfleon lleoli i gwmnïau cyflenwi a pheirianeg y sector ar draws y gogledd-orllewin.
- Codi ymwybyddiaeth pobl oed gwaith, busnesau, ysgolion a cholegau a rhoi iddynt sgiliau y bydd eu hangen arnynt ymlaen llaw.
- Datblygu ac uchafu gwerth prif safleoedd ynni Gwynedd Werdd*.
- Cefnogi mentrau economaidd cymunedol a gwledig i sefydlu cynlluniau cynhyrchu ynni adnewyddol a meicro-gynhyrchu.

Beth gafodd ei gyflawni?

- Cafodd gofynion y sir eu cynnwys yn rhaglen gyfathrebu cyfleoedd gwaith a thendro Ynys Ynni*.
- Briff i astudio cyfleoedd cadwyni cyflenwi arbenigol cynlluniau ynni carbon isel wedi ei gomisiynu, yn cynnwys adnabod y cyfleon i Wynedd, a chwmnïau yn cael eu targedu.
- Gwaith sgopio ac adnabod cyfleoedd ynni adnewyddol i'r sir wedi ei gwblhau, a'r canfyddiadau wedi eu rhannu.
- Adroddiad sgopio isadeiledd safle Trawsfynydd (Parth Menter Eryri) wedi adnabod cyflwr y safle a'r anghenion uwchraddio.
- Achos busnes llwyddiannus wedi ei gyflwyno dros leihau trethi busnes dalgylchoedd safleoedd Trawsfynydd a Llanbedr, fel sail i'w sefydlu fel canolbwynt a chysylltu busnesau lleol gyda chyfleoedd cyflenwi'r safleoedd.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

Mae'n rhy gynnar i ddangos pa wahaniaeth fydd y gwaith yn ei wneud i fywydau unigolion yng Ngwynedd.

Ymhellach, oherwydd, amserlen ansicr Wylfa B, mae amserlen y prosiect yn gorfod ymestyn, ac o hynny y gwaith adnabod effaith hefyd.

Maes yr Economi – Ffyniant economaidd : bydd economi Gwynedd yn ffynnu

Cadw'r Budd yn Lleol

Cefndir

Mae Cadw'r Budd yn Lleol yn ymateb i'r canlynol:

- Sefyllfa hyfywiaeth a ffyniant busnesau'r sir angen sylw
- Dibyniaeth busnesau'r sir ar y sector gyhoeddus am gytundebau gwaith, a bygythiad o doriadau yn y sector gyhoeddus.
- Angen mwy o amrywiaeth o waith a swyddi ar draws y sir, a chyfle i'r sir fanteisio ar ei chryfderau.
- Heriau gwahanol yng ngwahanol rannau o'r sir, a'r angen am sylw penodol i Feirionnydd.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

- Cael y budd o gynlluniau cyfalaf mawr i mewn i'r economi leol.
- Paratoi busnesau lleol ar gyfer cyfleoedd caffael o'r cynlluniau cyfalaf mawr a'u cadwyni cyflenwi
- Buddsoddi i greu'r amodau i annog a hybu twf yr economi trwy Gronfa Fenthyciadau Lleol.
- Tyfu Busnesau Cynhenid trwy sefydlu rhaglen broffilio ar gyfer cwmnïau, a dathlu llwyddiannau busnesau.
- Adnabod a chymryd golwg gyffredinol o ddatblygiadau mawr all ddod i Wynedd.

Beth gafodd ei gyflawni?

- Paratowyd 124 o fusnesau'r sir gyda'r sgiliau cywir ar gyfer gofynion tendro yn y maes adeiladu.
- Darparwyd pecyn ar gyfer busnesau o gwmpas datblygiadau beicio ym Meirionnydd.
- Gyda phartneriaid, sefydlwyd Fforwm y Diwydiannau Creadigol, a chlystyrau busnes o fewn y sector greadigol, gan adnabod cyfleon tendro perthnasol.
- Sefydlwyd y rhaglen ar gyfer tyfu busnesau cynhenid, gyda 43 cwmni lleol yn cael eu derbyn i ddilyn rhaglenni twf wedi eu teilwro i'w anghenion unigol.
- Cymerwyd trosolwg o fewn y Cyngor o ddatblygiadau mawr posib a allai ddod i'r sir, ac adnabwyd y cyfleoedd tendro posib i fusnesau lleol.
- Ychydig o ddefnydd wnaed o'r Gronfa Fenthyciadau gan fusnesau, gyda chwe chais yn unig yn 2012/13 yn arwain at ddau fenthyciad, creu un swydd a diogelu 15 swydd llawn amser, ac 17 swydd rhan amser.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

- 37 o fusnesau'r sir wedi ennill cytundebau yn dilyn gweithdai tendro.
- Cytundebau gwerth £27,117,604 wedi eu hennill gan fusnesau'r sir yn dilyn y gweithdai tendro.
- 40 o swyddi wedi eu creu a 130 wedi eu diogelu o fewn y busnesau hynny.

“Yn dilyn cefnogaeth gan Cyngor Gwynedd, bu'r cwmni yn llwyddiannus yn ennill achrediad safon amgylcheddol ISO14001 sydd o fudd mawr yn y broses tendro”

Maes yr Economi – Ffyniant economaidd: bydd economi Gwynedd yn ffynnu

Gwynedd Ddigidol

Cefndir

Mae Gwynedd Ddigidol yn ymateb i'r canlynol:

- Pellter Gwynedd o'r prif farchnadoedd, a'r angen i roi sylw i ffyniant busnesau ar draws y sir.
- Yr angen i drigolion gael mwy o amrywiaeth o waith a swyddi ar draws y sir.
- Yr angen i alluogi trigolion i fanteisio ar sectorau gwerth uchel
- Heriau gwahanol yng ngwahanol rannau o Wynedd, a'r angen i roi sylw penodol i Feirionnydd.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

- Canolbwyntio ar sicrhau fod y sir yn cael ei chynnwys yng ngwedd gyntaf gwaith Llywodraeth Cymru i gyflwyno bandeang tra-nerthol y genhedlaeth nesaf trwy'r wlad.
- Datblygu potensial cyfleusterau a rhwydwaith Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu y Cyngor i gysylltu trigolion a busnesau gyda darparwyr gwasanaeth.
- Amlygu potensial y dechnoleg newydd ar gyfer gwasanaethau ar-lein ac e-fasnachu.
- Cychwyn datblygu dau begwn o safon rhyngwladol ar gyfer y sector digidol a data ar safle Parth Menter Eryri a Ferodo, gan hyrwyddo'r cyswllt traws-Iwerydd a chydweithio gyda Phrifysgolion.
- Cychwyn cysylltu arloesedd a chyfleoedd digidol gyda sectorau eraill.

“Dwi 2451% yn gyflymach. Roeddwn i ond ar 1.45M cynt. #Hapus iawn”

Beth gafodd ei gyflawni?

- Llwyddwyd i sicrhau bod Gwynedd wedi ei dewis yn un o'r siroedd cyntaf un i gael buddsoddiad is-adeiledd band-eang y genhedlaeth nesaf.
- Darparwyd 40 lleoliad Wi-Fi newydd o fewn adeiladau cyhoeddus y Cyngor ar draws y sir.
- Gwnaed gwaith i sgopio is-adeiledd safle hen atomfa Trawsfynydd (Parth Menter Eryri), ac astudiaeth benodol o safbwynt y sector digidol a data.
- Cymerwyd y camau cyntaf tuag at ddatblygu canolbwynt ar gyfer y diwydiannau creadigol yn y sir.
- Oherwydd i'r broses o gomisiynu cyflenwyr y bandeang tra-cyflym ar gyfer Cymru ymestyn tu hwnt i'r amserlen ddisgwyliedig, bydd y gwaith sylweddol i godi ymwybyddiaeth a hybu cyfleon e-fasnachu a chynhwysedd digidol yn llithro i 2013/14 ac ymlaen.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

- Ymwybyddiaeth wedi cynyddu gyda 400 yn dilyn Gwynedd Ddigidol ar *Trydar*, a 1,078 wedi cymryd rhan yng nghynllun cynhwysiad digidol *IT i ti a fi!*
- Mewn un mis, 2,552 defnyddiwr unigryw wedi defnyddio'r Wi-Fi cyhoeddus newydd yn adeiladau'r Cyngor, ac ar gyfer mynediad i wasanaethau amrywiol.

Maes yr Economi – Ffyniant economaidd : bydd economi Gwynedd yn ffynnu

Trosglwyddo Arloesedd y Brifysgol i'r Economi Leol

Cefndir

Mae Trosglwyddo Arloesedd y Brifysgol i'r Economi Leol yn ymateb i'r canlynol:

- Cyflogau isel, ymysg yr isaf ym Mhrydain, yn enwedig mewn rhannau o'r sir, gan gynnwys rhai o'r ardaloedd mwyaf gwledig.
- Diffyg swyddi ar gyfer y rhai sy'n chwilio am waith, ac angen mwy o swyddi ar draws y sir.
- Dim digon o amrywiaeth yn y sectorau gwaith o fewn y sir, yn enwedig y sectorau hynny sy'n rhai gwerth uchel ac yn talu'n dda.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol:

- Canolbwyntio gyda phartneriaid yn y cyfnod yma ar ddatblygu cyfleon y Sector Feddygol a thynnu mantais i'r economi leol, gan gysylltu busnesau gyda gwaith ymchwil Prifysgol Bangor.

Beth gafodd ei gyflawni?

- Trefniadau wedi eu datblygu gan y Brifysgol ar draws ei hadrannau, er mwyn medru trosglwyddo'r arloesedd yn gyfleon economaidd (sef model arloesol Rhith-gyfleuster).
- Penderfyniad wedi ei gymryd gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr i sefydlu Cyfleuster Clinigol ar gyfer treialu arbenigol yn adeilad Ysbyty Gwynedd ym Mangor.
- Clwstwr o fusnesau lleol o fewn y sector yn cael eu cefnogi i feithrin perthynas fasnachol gyda'r Brifysgol.
- Perthynas bositif wedi ei sefydlu gyda chwmnïau allanol o fewn y sector, gan godi'r ymwybyddiaeth o'r sir fel lle i sefydlu gwaith gwerth uchel.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

- Mae trafodaethau wedi digwydd efo 46 o fusnesau yn ystod y flwyddyn, ac 11 wedi adnabod y potensial o sefydlu yma;
- Bellach mae posibilrwydd o greu oddeutu 374 o swyddi dros amser petai'r diddordeb yn cael ei wireddu, gyda 3 o'r cwmnïau yn paratoi cynlluniau mwy manwl ar hyn o bryd.

Maes yr Economi – Bydd cyfleon teg i bawb fod yn rhan o'r byd gwaith, gyda phwyslais ar bobl ifanc dan 25 oed a grwpiau eraill sy'n wynebu rhwystrau

Llwybr Cyflogi Prentisiaid Ifanc

Cefndir

Mae'r Llwybr Cyflogi Prentisiaid Ifanc yn ymateb i'r canlynol:

- Diweithdra ymysg pobl ifanc, a'r bygythiad tymor hir o ddadrithiad wrth i'r gystadleuaeth am lai o swyddi ddwysáu.
- Tlodi ac anactifedd economaidd.
- Tanweithdra oherwydd effaith budd-daliadau, a chosb ariannol, ar allu pobl i gymryd gwaith.
- Methiant y farchnad yn lleol i gynnal lleoliadau prentis oherwydd costau cyflogi mewn cyfnod o ddirwasgiad.
- Cyfleon Wylfa B ar gyfer cwmnïau lleol a thrigolion efo'r sgiliau cywir.
- Yr angen i sefydlu mencanwaith i lenwi'r bwlch rhwng y galw isel am brentisiaid ac anghenion sgiliau uchel y dyfodol.
- Yr angen i ehangu'r maes i gynnwys cynlluniau hyfforddiant mewn swydd, gan gynnwys y Cyngor fel cyflogwr.
- Angen graddedigion y sir am swyddi proffesiynol yn lleol.

Beth gafodd ei gyflawni?

- 18 Prentis o Wynedd wedi eu cyflogi o dan y Model;
- Anghenion recriwtio ar gyfer y flwyddyn i ddod wedi eu cytuno gyda'r Cyngorau Sgiliau ar gyfer y sectorau adeiladu a pheirianeg;
- Mae'r maes prentisiaeth a hyfforddiant o fewn y Cyngor wedi ei fapio
- Derbyniwyd adroddiad drafft ymgynghorwyr allanol ar y bylchau a'r anghenion o ran cysylltu graddedigion y sir gyda swyddi proffesiynol lleol anodd eu llenwi;
- Cynhaliwyd peilot profiad gwaith ym maes digwyddiadau mawr i rieni ifanc ym Maes Barcer, ac hefyd rhoddwyd profiad gwaith i hawlwyf lwfansau anabled a iechyd meddwl;
- Ni lwyddwyd i wireddu popeth o fewn y prosiect ac, oherwydd fod y cyd-destun cenedlaethol a rhanbarthol yn y maes sgilio a chyflogaeth yn parhau i newid, barnwyd y byddai'n fuddiol pwylo cyn cwblhau gwaith -anghenion a photensial darparu presntisiaethau mewn sectorau eraill, ym meysydd y Cyngor fel cyflogwr, a datblygiad y cyfeiriad lleol i -ateb anghenion swyddi graddedigion y sir. Bwriedir i'r rhain dderbyn sylw yng Nghynllun Strategol 2013/14.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

Cynlluniwyd hwn i fod yn brosiect dros gyfnod hirach. Mae'n rhy gynnar i ddangos pa wahaniaeth fydd y gwaith yn ei wneud i fywydau unigolion yng Ngwynedd.

“Roeddwn yn ffodus iawn i gael fy newis i fod yn un o'r garfan gyntaf o brentisiaid ar gynllun Cwmni Prentis Menai, ac rwyf wedi elwa'n sylweddol o'r profiadau o weithio gyda gweithwyr profiadol eu maes yn mhŵerdy heidro Maentwrog, ar gyfnodau prysur iawn o gynnal a chadw yn Wylfa, ac yn enwedig o'r gwaith diddorol a chymleth o ddatgomiynu yr atomfa yn Nhrawsfynydd. Diolch i'r cynllun a'r cymwysterau rwyf wedi ennill, rwyf bellach yn dechnegydd staff i gwmni Magnox yn Nhrawsfynydd gyda chyfrifoldebau ar gyfer 'Rheolaeth ac Offeryniaeth' ac mae yna alw mawr am y sgiliau yma yn y sector ynni ledled y byd.”

Maes yr Economi – Bydd cyfleoedd teg i bawb fod yn rhan o'r byd gwaith, gyda phwyslais ar bobl ifanc dan 25 oed a grwpiau eraill sy'n wynebu rhwystrau

Goresgyn Rhwystrau i Waith

Cefndir

Mae goresgyn rhwystrau i waith yn ymateb i:

- Lefelau anweithgarwch economaidd uwch yng Ngwynedd, a diweithdra pobl ifanc ar gynnydd.
- Incymau isel aelwydydd rhai rhannau o'r sir.
- Mater statudol Diwygio Lles ar y gorwel a newidiadau i ddod i fframwaith gefnogaeth budd-daliadau yr Adran Gwaith a Phensiynau (DWP).
- Yr angen i fynd i'r afael ag anweithgarwch economaidd a dileu rhwystrau i waith ar gyfer yr unigolion pellaf oddi wrth y farchnad lafur – sef rhieni sengl, pobl ifanc mewn peryg o beidio bod mewn gwaith, addysg na hyfforddiant (NEET), rhai gyda phroblemau iechyd meddwl, a phobl ifanc at 19 oed.

Cytunwyd i rhoi sylw penodol i'r grŵpiau pellaf oddi wrth y farchnad lafur gan;

- Leihau cyfraddau anweithgarwch yn y sir dros amser.
- Hyrwyddo sectorau gwaith penodol.
- Hwyluso symudiad unigolion ymlaen i waith neu addysg neu hyfforddiant gan leihau rhwystrau ymarferol.

“Diolch hiw am yr holl help a chefnogaeth....dim jst ffeindio swydd i mi ond un ddelfrydol ar hynny. ..Dwi'n meddwl bydd o dim jst yn hwb a cham ymlaen ond yn rîl trobwynt.”

Beth gafodd ei gyflawni?

- Cefnogwyd 679 o bobl ifanc mewn peryg o fod yn NEET trwy gynllun *Potensial*, sef cynnydd sylweddol ar y targed o 271.
- Mynychodd 106 o bobl ifanc ddigwyddiad i'w cyflwyno i'r sector tŵf awyr agored trwy *Llwyddo'n Lleol* – sef dros ddwywaith y ffigur targed.
- Derbyniodd 72 o bobl ifanc Fwrsariaeth *Llwyddo'n Lleol* gyda 75 o fentrau wedi eu sefydlu.
- Manteisiodd pobl ifanc chwech ysgol uwchradd a dau goleg addysg bellach ar y modiwlau “*Workskills*” trwy *Llwyddo'n Lleol*.
- Er bod 129 o bobl efo problemau iechyd meddwl gael eu cefnogi i oresgyn rhwystrau i waith, a 12 wedi cwblhau hyfforddiant lefel1-3 Rhwydwaith Coleg Agored trwy gynllun *Taith i Waith*, ni lwyddwyd i gyrraedd targedau'r flwyddyn, oherwydd bod y Buddiolwyr amlygwyd gyda chyflyrau dwysach, a'r cymorth priodol angen ei gynnig o fannau eraill.
- Er y llwyddiant gafwyd yn y flwyddyn gyntaf gyda chynllun *Genesis*, effeithiodd trefniadau newydd rhaglen *Work Programme* San Steffan ar allu cynlluniau fel *Genesis* i recriwtio buddiolwyr. Serch hynny, symudodd 32 rhiant ymlaen i waith a 57 i addysg bellach.
- Mae Llywodraeth Cymru yn dwyn rhaglen *Genesis* i ben ar draws Cymru yn 2013/14.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

Er na lwyddwyd i weithio gyda'r niferoedd uchel o fuddiolwyr a ragwelwyd, mae'r prosiect wedi gwneud gwahaniaeth gwirioneddol i unigolion sydd wedi bod yn rhan o'r rhaglenni, fel y tystia sawl llythyr.

Maes yr Economi – Bydd Gwynedd yn lle cyffrous i fyw efo cymunedau byrlymus

Yma Mae Pethau yn Digwydd

Cefndir

Mae Yma Mae Pethau yn Digwydd yn ymateb i:

- Canran poblogaeth oed gwaith y sir yn lleihau.
- Canran allfudo'r rhai 20-34 oed (sef oed magu teulu), a'r duedd yma dros amser, yn bygwth tanseilio cynladwyedd yr economi a chymunedau'r sir, yn enwedig rhai rhannau ohoni megis Meirionnydd.
- Amgyffred pobl ifanc fod popeth cyffrous ac anturus yn digwydd mewn mannau eraill, a thynfa canolfannau dinesig megis Caerdydd.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol dros gyfnod o dair blynedd:

- Cefnogi gweithgareddau a digwyddiadau fyddai'n creu'r ddelwedd o bethau yn digwydd, ac yn ennyn perchnogaeth leol.
- Sicrhau fod digwyddiadau proffil uchel cenedlaethol neu ryngwladol wedi eu denu neu eu sefydlu yng Ngwynedd (9 digwyddiad).
- Cefnogi ardaloedd o fewn y sir i ddatblygu digwyddiadau efo'r potensial i gyfrannu at y ddelwedd o fwrlwm (15 digwyddiad).
- Datblygu arbenigedd yr ardal ym maes trefnu a chynnal digwyddiadau, yn enwedig ymysg pobl ifanc a mentrau lleol.

Beth gafodd ei gyflawni?

- Eleni, elwodd yr ardal o dri digwyddiad proffil uchel cenedlaethol neu ryngwladol, a phump digwyddiad gan yr ardaloedd.
- Cynhaliwyd pum gweithdy hyfforddi i gefnogi cyrff trefnu digwyddiadau yn yr ardal a chychwynnwyd Peilot Gwirfoddoli ar gyfer trigolion Gwynedd.
- Llwyddwyd gyda phartneriaid i gynnig profiadau i bobl ifanc fod yn rhan o drefniadau digwyddiadau, a sefydlwyd amod o fewn cytundebau cyllido digwyddiadau mawr yn mynnu eu bod yn cynnig cyfleon gwirfoddoli i bobl ifanc.
- Lluniwyd rhaglen ar gyfer datblygu gallu mentrau a busnesau lleol i fanteisio ar gyfleon cyflenwi nwyddau a gwasnaethau safonol i ddigwyddiadau mawr.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

- Ar gychwyn y prosiect roedd 14.2% o ymatebwyr Arolwg Busnes Gwynedd yn cytuno fod y sir yn fan lle mae pethau yn digwydd - hanner ffordd trwy 2012/13 roedd y ffigur wedi codi i 19.1%;
- Roedd cynnydd tebyg yn ymwybyddiaeth busnesau o'r digwyddiadau mawr (o 33.3% i 39%);
- Tynnwyd £4,994,155 i'r economi leol gan yr wyth digwyddiad a gefnogwyd trwy'r prosiect, gyda 137 o gwmnïau o Wynedd yn derbyn gwaith neu gonsesiynau.

“Digwyddiad gwych....buzz da. Grêt gweld pres yn cael ei dynnu mewn i'r economi leol”

Maes yr Economi – Bydd Gwynedd yn lle cyffrous i fyw hefo cymunedau byrlymus

Bywiocáu a Gwella Delwedd Canol Trefi

Cefndir

Mae Bywiocau a Gwella Delwedd Canol trefi yn ymateb i'r canlynol:

- Demograffi anghytwys y sir, a'n bod yn colli pobl leol oed gwaith, gyda pheryg i rai ardaloedd fod heb boblogaeth ddigonol i gynnal economi a chymdeithas.
- Tansilio pwrpas trefi fel canolfannau gwaith a gwasanaeth gan wanhau bywiogrwydd cymunedol a chyfrannu at dueddiadau allfudo o fannau ar draws y sir.
- Dirywiad canol trefi oherwydd bod:
 - Y stryd fawr bellach gyda siopau gwag ac eiddo blêr.
 - Arferion siopa trigolion wedi newid gyda chynnydd mewn teithio i ganolfannau pwrpasol ar gyrion trefi, a siopa ar-lein.
- Y dirwasgiad economaidd wedi taro'r sector mânwerthu wrth i gyllidebau pobl a'u teuluoedd grebachu.
- Bygythiad pellach yn deillio o dorri ar wasanaethau cyhoeddus, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig.
- Yr angen i ddiffinio rôl trefi gwledig ar gyfer yr unfed ganrif ar hugain

Beth gafodd ei gyflawni?

- Darlun clir gennym o faint hyfw ardal siopa o fewn canol trefi yn dilyn astudiaeth ar gapasiti mânwerthu – sail i gynllunio yn ddeallus ar gyfer dyfodol y stryd fawr a'r defnydd ohoni.
- Cafwyd treial i adnabod potensial siopau gwag trwy sefydlu “siopau unnos” (“pop-ups”) ym Methesda, a chytunwyd i dreialu lluniau feinyll yn ffesnestri siopau yn Nefyn fel modd o roi gwedd mwy prysur a bywiog i'r canol.
- Cytunwyd ar fentrau siopau gwag gydag ardaloedd Cymunedau'n Gyntaf.
- Rhoddwyd sylw i olwg 29 eiddo gan sbarduno buddsoddiad sector breifat, yn cynnwys adeiladau masnachol a'u hamgylchedd yn nhref Llanberis, gan hefyd baratoi cynlluniau ar gyfer Bethesda, a chael syniadau gwella gan drefi'r Bala, Dolgellau, Harlech ac Abermaw.
- Cynhaliwyd ymgyrch farchnata trwy'r cyfryngau i hyrwyddo siopa'n lleol, gan hefyd gynnal digwyddiadau ynghanol wyth o drefi'r sir gan gynnwys Pwllheli, Blaenau Ffestiniog a Bangor.
- Er na lwyddwyd i gyrraedd y disgwyliad o roi cyngor arbenigol i 14 busnes mânwerthu yn 2012/13, fe gwblhawyd naw adolygiad busnes gan gymeradwyo saith grant a diogelu 10 o swyddi.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

Mae'r manau sydd wedi derbyn sylw yn werthfawrogol, ac mae'r gwelliant i ddelwedd yr ardal siopa yn y manau hynny yn amlwg i'w weld.

Mae'n rhy gynnar i ddangos pa wahaniaeth fydd y gwaith yn ei wneud i fywiogrwydd trefi, eu hardaloedd siopa a'r cymunedau.

Dangosyddion Maes

1.2 O le ydan ni'n cychwyn, sef ein Gwaelodlin? A lle fyddwn ni wedi cyrraedd erbyn 2014?

(Y targed rydan ni'n osod i'n hunain erbyn 2014 er mwyn cyrraedd at y newid)

Dangosydd	Gwaelodlin	Data diweddaraf
Canlyniad 1		
Cymhareb nifer swyddi gwag i hawlwyd JSA : Gwynedd/Cymru/DG <i>(Cynnydd)</i>	Gwynedd – 0.20, Cymru – 0.23, PF – 0.21 (Mehefin 2010)	Gwynedd – 0.28, Cymru – 0.20, PF – 0.22 (Mehefin 2012)
Cymhareb nifer swyddi gwag i hawlwyd JSA: 3 Ardal Gwynedd <i>(Cynnydd)</i>	Arfon – 0.19, Dwyfor – 0.42, Meirionnydd – 0.12 (Mehefin 2010)	Arfon – 0.27, Dwyfor – 0.48, Meirionnydd – 0.21 (Mehefin 2012)
% swyddi yn ôl diwydiant yng Ngwynedd <i>(Cynnydd mewn amrywiaeth, gyda'r rhai isaf yn cynyddu presenoldeb)</i>	Gwynedd: Amaethyddiaeth a physgota – 0.6%, Adeiladu – 4.5%, Bancio, cyllid, yswiriant ayb. – 8.6%, Egni a dŵr – 1.2%, Dosbarthiad, gwestai a thai bwyta – 31.2%, Gweinyddiaeth gyhoeddus, addysg & iechyd – 37.3%, Cynhyrchu – 7.6%, Trafnidiaeth a chyfathrebu – 3.6%, Gwasanaethau eraill – 5.3% (2008)	Mae'r 'BRES' wedi cymryd lle'r 'ABI' ers 2008 (gweler y ffigyrau isod).

	Amaethyddiaeth, coedwigaeth a physgota – 0.4%, Mwyngloddio, chwarela a gwasanaethau – 2.1%, Gweithgynhyrchu – 7.0%, Adeiladu – 4.8%, Crefftau modur – 1.2%, Cyfanwerthu – 2.2%, Manwerthu – 13.7%, Trafnidiaeth a storio – 2.7%, Gwasanaethau llety a bwyd – 13.6%, Gwybodaeth a chyfarthrebu – 1.9%, Ariannol ac yswyriant – 1.7%, Eiddo – 0.7%, Proffesiynol, gwyddonol a thechnegol – 2.7%, Gweinyddu busnes a chefnogi gwasanaethau – 3.1%, Celfyddydau, adloniant, hamdden a gwasanaethau eraill – 4.0%, Gweinyddiaeth gyhoeddus, addysg a iechyd – 38.1% (2008 – BRES)	Amaethyddiaeth, coedwigaeth a physgota – 0.3%, Mwyngloddio, chwarela a gwasanaethau – 2.6%, Gweithgynhyrchu – 6.9%, Adeiladu – 5.0%, Crefftau modur – 1.5%, Cyfanwerthu – 2.5%, Manwerthu – 12.7%, Trafnidiaeth a storio – 2.7%, Gwasanaethau llety a bwyd – 11.9%, Gwybodaeth a chyfarthrebu – 1.8%, Ariannol ac yswyriant – 1.7%, Eiddo – 1.2%, Proffesiynol, gwyddonol a thechnegol – 3.1%, Gweinyddu busnes a chefnogi gwasanaethau – 2.2%, Celfyddydau, adloniant, hamdden a gwasanaethau eraill – 5.2%, Gweinyddiaeth gyhoeddus, addysg a iechyd – 38.7% (2011 – BRES)
Cyflog cymharol Gwynedd (tâl llawn amser gros wythnosol) <i>(Cynnydd)</i>	Gwynedd – 81.4% o ffigwr y DU (2009)	Gwynedd – 84.7% o ffigwr y DU (2012)
Cynnydd mewn goroesiad busnesau - Cymhareb genedigaethau i farwolaethau busnesau: Gwynedd/Cymru/DG	Gwynedd – 1.12, Cymru – 1.06, DU – 1.23 (2008)	Gwynedd – 1.11 Cymru – 0.98 DU – 1.14 (2011)
Cofrestrïadau TAW: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Indecs Gwynedd/Cymru/DG; ▪ Nifer Gwynedd <i>(Cynnydd)</i> 	Indecs Gwynedd 115.7, Cymru 119.8, DU 124.5 (2010) <i>(2005 = 100)</i> Nifer Gwynedd – 6,250 (2010)	Indecs Gwynedd 116.8, Cymru 118.6, DU 126.3 (2012) Nifer Gwynedd – 6,305 (2012)

Canlyniad 2		
Nifer Hawlwyr JSA dan 25 oed (<i>Lleihad</i>)	Gwynedd – 625, sef 30.5% o'r holl hawlwyr (Gorffennaf 2010)	Gwynedd – 620, sef 28.4% o'r holl hawlwyr (Gorffennaf 2012)
% o'r bobl oed gwaith sydd mewn gwaith (<i>Cynnydd</i>)	Pobl sy'n economaidd weithgar – 71.7% pobl mewn gwaith – 67.6%	Pobl sy'n economaidd weithgar – 71.3%, pobl mewn gwaith – 66.7% (2011)
Incwm Canolrifol aelwydydd Gwynedd a'i 3 Ardal – cymhariaeth efo Cymru a'r DG (<i>Cynnydd</i>)	Gwynedd – £24,878, Arfon – £25,305, Dwyfor – 24,792, Meirionnydd – £24,360, Cymru – £26,469, DU – £29,365 (2009)	Gwynedd - £22,369, Arfon - £23,796, Dwyfor - £21,712, Meirionnydd - £20,861, Cymru - £24,848, DU - £28,318 (2012)
Cyfradd plant Gwynedd mewn teuluoedd di-waith (<i>Lleihad</i>)	Gwynedd – 188 o bob 1,000 plentyn, Cymru – 256, DU – 238 (2008/09)	Gwynedd – 183 o bob 1,000 plentyn, Cymru – 259, DU – 240 (2010/11) (ar sail amcangyfrifon poblogaeth 2010, felly tebyg fod y gwir gyfradd mymryn yn is oherwydd twf mewn poblogaeth erbyn 2011)
Canlyniad 3		
Poblogaeth oed gwaith (16-64) Gwynedd fel % o'r boblogaeth (<i>Cynnydd</i>)	Gwynedd – 62.2% (2009)	Gwynedd – 62.0% (2011)
% rhai 20-34 oed sy'n allfudo o Wunedd (<i>Lleihad</i>)	Gwynedd – 13.5% (2008/09)	Gwynedd – 14.7% (2010/11)
% Bodlonrwydd trigolion ardaloedd Gwynedd o ran byw yn y sir a'r ddarpariaeth gwasanaethau		(Bydd rhywfaint o wybodaeth sylfaenol o'r Arolwg Panel Trigolion ar gael ym mis Rhagfyr)

Plant a Phobl Ifanc

Gweledigaeth y Cyngor yn y maes Plant a Phobl Ifanc yn 2012/13 oedd:

Bydd Gwynedd yn lle sy'n rhoi'r cyfleoedd a phrofiadau gorau mewn bywyd i bob plentyn a pherson ifanc rhwng 0 a 25 oed.

Yn y maes hwn, rydym wedi gosod y canlyniad canlynol fel amcan gwella yr ydym am weithio tuag ato:-

Gwell profiadau a chyfleoedd teg i blant a phobl ifanc Gwynedd.

GOF

ECO

PLA

AMG

TRAWS

ARB

IECH

IAITH

CDLI

Plant a Phobl Ifanc - Gwell profiadau a chyfleoedd teg i blant a phobl ifanc Gwynedd.

Cyflwyniad

Roedd y Cyngor yn amau nad oedd trefniadau o fewn y gwasanaethau yn cyfarch ein gallu i wireddu'r canlyniad rydym yn anelu ato. Plant a phobl ifanc Gwynedd yw dyfodol y sir ac mae darparu ar eu cyfer yn allweddol i ffyniant y sir.

Pam fod angen gweithredu?

- Mae rhai plant, pobl ifanc a theuluoedd yn wynebu anfantais oherwydd tlodi.
- Nid yw rhieni a theuluoedd yn derbyn cefnogaeth amserol integredig sydd wedi ei gynllunio'n effeithiol ar sail eu hanghenion.
- Nid yw plant a phobl ifanc gydag anghenion ychwanegol yn derbyn cyfleoedd a phrofiadau sydd wedi eu cynllunio'n effeithiol ar sail eu hanghenion er mwyn eu galluogi i gyflawni eu potensial.
- Nid yw rhai plant a phobl ifanc yn derbyn profiadau dysgu o safon mewn sefydliadau addysgol o'r math cywir.
- Nid yw pob person ifanc yn cael mynediad gwell at ystod o brofiadau dysgu anffurfiol sy'n rhoi cyfleoedd iddynt ennill sgiliau, mentro a mwynhau.

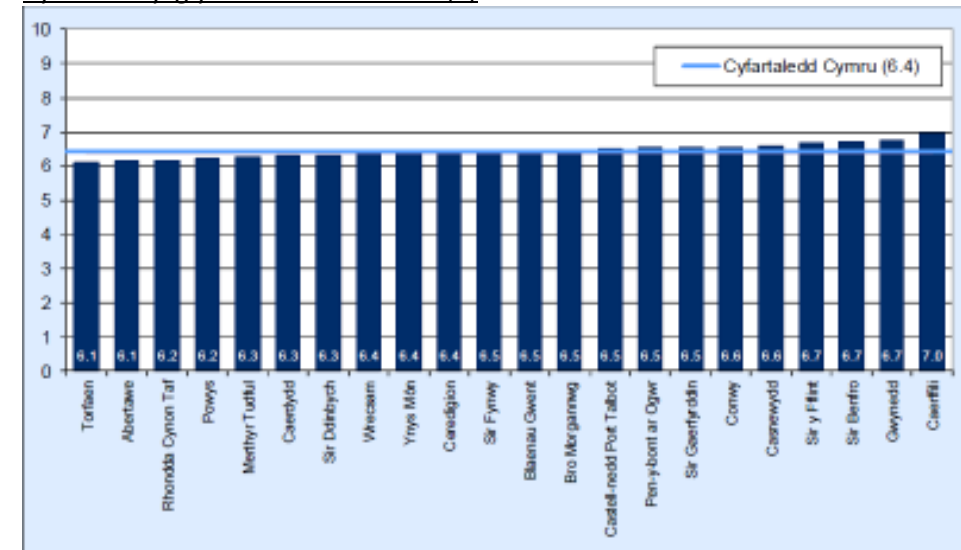
Ffactorau perthnasol

- Gostyngiad mewn niferoedd disgyblion yn arwain at lefydd gweigion mewn ysgolion.
- Ansawdd arweinyddiaeth o fewn ein hysgolion yn amrywio.
- Cyflwr presennol yr economi - oddeutu traean o holl hawlwr budd-dal 'Job Seekers Allowance' yng Ngwynedd wedi bod o dan 25 oed ers Gorffennaf 2008.

Sut 'rydan ni'n cymharu ag eraill?

Mae arolwg cenedlaethol Cymru gan Lywodraeth Cymru wedi holi pobl am eu barn ar y system addysg ym mhob awdurdod lleol. Gwelir o'r graff isod fod barn pobl o system addysg Gwynedd yr ail orau drwy Gymru yn ystod y cyfnod 2012-13.

Cyflwr addysg yn ôl awdurdod lleol (a)

(a) Rhoddwyd atebion ar raddfa rhwng dan (eithriadol o wael) a deg (eithriadol o dda)

Beth sydd wedi gweithio?

Roedd saith prosiect mawr ar waith yn y maes Plant a Phobl Ifanc yn ystod y flwyddyn.

Cyflawnwyd y canlyniadau yn 69% o ffrydiau gwaith y prosiectau hynny, gyda 25% yn gwneud cynnydd derbyniol. Mae'r manylion llawnach ar y prosiectau hynny yn y tudalennau sydd yn dilyn.

- Ysgol ardal newydd Craig y Deryn wedi ei hadeiladu.
- Cytundeb i sefydlu consortiwm cynllunio a darparu addysg a hyfforddiant ôl-16.
- Canolfan Llwybrau Ni ar gyfer disgyblion efo anghenion ymddygiadol dwys a chymleth wedi ei agor.
- Sefydlwyd Tim o Amgylch y Teulu ar draws y sir.
- Tim integredig ar y cyd rhwng y Cyngor a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr wedi ei sefydlu ar gyfer plant a phobl ifanc anabl a gwael.
- Cynnydd yn y nifer o achrediadau sy'n cael eu hennill gan bobl ifanc.

Mae'r manylion llawnach ar y prosiectau hynny yn y tudalennau sydd yn dilyn.

"Mewn cydweithrediad â'n partneriaid rydym wedi cychwyn gosod sylfaen gref ar gyfer codi safon addysg a gwella bywydau pobl ifanc yn y sir"

Y Cyngorydd Sian Gwenllian

Pwy sydd wedi elwa?

Llwyddwyd i leihau y gwahaniaeth rhwng cyrhaeddiad disgyblion sy'n derbyn prydau ysgol am ddim a disgyblion nad ydynt yn derbyn prydau ysgol am ddim yng Nghyfnod Allweddol 2 a Chyfnod Allweddol 3.

Rhagorwyd ar y targed o 3.6% ar gyfer % y bobl ifanc 16-18 oed nad ydynt mewn addysg, gwaith neu hyfforddiant, gyda chanlyniad o 3.04% yn 2012/13.

Llwyddwyd hefyd i ragori ar y targed ar gyfer y canran o blant yng Nghyfnodau Allweddol 2 a 3 oedd ag anghenion dysgu ychwanegol sy'n llwyddo i ennill y Dangosydd Pwnc Craidd (Mathemateg, Gwyddoniaeth ac un iaith).

Ni lwyddwyd i gyrraedd y targed 72% ar gyfer canran y plant tair oed mewn ardaloedd Dechrau'n Deg sydd wedi gwneud cynnydd datblygiadol ers eu hasesiad Atodlen o Sgiliau Tyfu (SOGS) yn ddwy oed.

Partneriaid

Y partneriaid allweddol yn y maes hwn yw:

- Yr ysgolion
- Y Colegau
- Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
- Awdurdod Lleol Ynys Môn

Unrhyw wybodaeth arall

Yn ogystal â'r prosiectau eu hunain, yn ystod y flwyddyn, bu'r Cyngor yn cynnal Ymchwiliad Craffu i Ansawdd Addysg o fewn y sir.

Bydd canlyniadau'r ymchwiliad hynny yn dylanwadu ar gynlluniau'r Cyngor yn y maes yn ystod 2013/14.

Maes Plant a Phobl Ifanc – Cyfleoedd a phrofiadau teg i holl blant a phobl ifanc Gwynedd.

Torri'r Cylch – Gyda'n Gilydd

Cefndir

Mae Gyda'n Gilydd yn ymateb i:

- Fynediad anghyson at gefnogaeth i deuluoedd.
- Fylchau sylweddol yn y ddarpariaeth a'r gefnogaeth sydd ar gael i rieni plant anabl; rhieni gyda phlant yn eu harddegau; rhieni gydag anghenion corfforol, iechyd a/neu emosiynol dwys a rhieni sy'n ddi-waith.
- Asiantaethau yn dueddol i roi sylw i'r un teuluoedd, yn cynnig gwasanaethau arbenigol ond ar wahân, gan olygu ymweliadau lu efo'r un teuluoedd, a dyblygu adnoddau cyhoeddus prin.

“Mae wedi bod gymaint o help i gael y gwasanaethau i gyd i drafod a chysylltu efo'i gilydd i drafod ein anghenion ni”

“Diolch o galon i chi am fy helpu. Mae'r profiad wedi fy nghyffwrdd i'n fawr gan does neb wedi fy helpu fel hyn o'r blaen. Dydi fy nheulu ddim isio gwybod.”

Beth gafodd ei gyflawni?

- Am y tro cyntaf cafodd trefn o gydweithio agos ei sefydlu, a gwasanaeth un cyswllt, rhwng y prif asiantaethau cyhoeddus lleol er mwyn cefnogi teuluoedd gydag amryfal anghenion.
- Cafwyd model newydd ar gyfer cynllunio, comisiynu a darparu cefnogaeth i blant, pobl ifanc a theuluoedd bregus – gyda'r teuluoedd hefyd yn eglur o'r gefnogaeth ar gael iddyn nhw.
- Sefydlwyd y Tîm o Amgylch y Teulu ar draws y sir, gyda galw sy'n cynyddu o fis i fis.
- Cafodd 61 o weithwyr rheng flaen eu hyfforddi yn barod ar gyfer cefnogi teuluoedd
- Cafodd 57 o deuluoedd eu cefnogi yn unol â'u anghenion mewn 6 mis (sef 3 yn is na'r targed blynyddol).
- Oherwydd yr oedi fu efo cychwyn y prosiect fe fethwyd y targed o 60 ar gyfer y flwyddyn (o dri teulu) – ond oherwydd y galw am y gwasanaeth rhagwelir y bydd

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

- Er ei bod yn ddyddiau cynnar, mae teuluoedd yn adrodd e.e fod plant yn mynd yn fwy rheolaidd i'r ysgol .
- Heb y gwasanaeth yma byddai teuluoedd bregus yn parhau i gesisio cymorth o wahanol lefydd ac yn gorfod delio efo lluo o asiantaethau a threfniadau gwahanol gan symleiddio'r drefn. Mae cael un cyswllt wedi profi yn fwy effeithiol ac yn cael ei werthfawrogi gan y teuluoedd a'r asiantaethau cefnogol.

Maes Plant a Phobl Ifanc – Cyfleoedd a phrofiadau teg i holl blant a phobl ifanc Gwynedd

Torri'r Cylch – Pontio

Cefndir

Mae Pontio yn ymateb i'r canlynol:

- Canran y bobl ifanc yng Ngwynedd nad ydynt mewn addysg, gwaith neu hyfforddiant (NEET) sydd wedi aros mwy neu lai yn gyson is na chyfartaledd Cymru, ond wedi codi erbyn 2018.
- Ansicrwydd ynglŷn a'r duedd yn y ganran o bobl ifanc NEET i'r dyfodol.
- Heriau ac amgylchiadau dwys yn wynebu pobl ifanc yn y garfan yma a'u teuluoedd.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

Cyflwyno model gweithredu newydd er mwyn cefnogi'r garfan hon o bobl ifanc rhwng 11 ac 19 oed a'u teuluoedd.

Beth gafodd ei gyflawni?

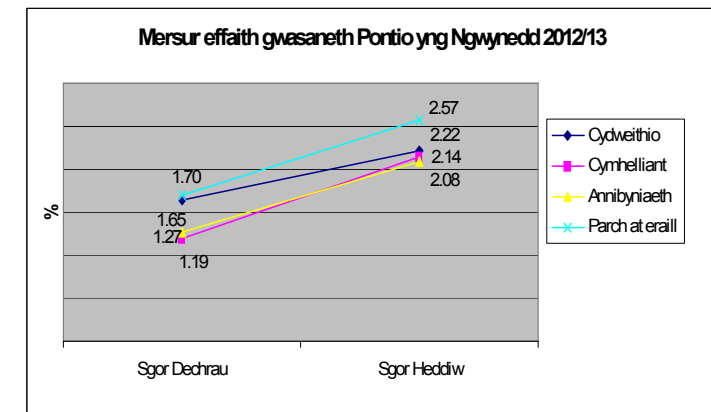
- Model newydd wedi ei sefydlu ac yn weithredol (Medi 2012).
- 65 o bobl ifanc a'u teuluoedd wedi derbyn cefnogaeth, a 23 arall wedi cychwyn ymuno efo'r cynllun.
- Llif rheolaidd o bobl ifanc a'u teuluoedd yn cael eu cyfeirio at y gwasanaeth a gynigir gan y prosiect.
- Ni lwyddwyd i gyrraedd targed y flwyddyn o 79 o bobl ifanc a'u teuluoedd wedi derbyn cefnogaeth; roedd y targed yn un am 12 mis yn hytrach na'r chwe mis y bu'r prosiect yn weithredol;

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

- Cynnig profiadau newydd i'r bobl ifanc er mwyn annog ysgwyddo hunan-gyfrifoldeb e.e. gwaith amgylcheddol, profiadau celfyddydol, cyrsiau *Potensial*, a gweithgareddau Cynllun Dug Caeredin.
- Adroddodd y bobl ifanc eu bod wedi gweld cynnydd ymhob un o'r rhain: cydweithio (36.94%), cymhelliant (36.94%), annibyniaeth (33.33%) a pharch at eraill (33.33%).

“Nes i rioed feddwl bydda trafod yn gwneud cymaint o wahaniaeth ac yn fy annog i neud petha.”

“Rôn i'n teimlo'n wirioneddol flin yn y dosbarth ddoe... ond fe wnes i drïo be oeddech chi di ddeud wrthoi am neud a wir mi ddaru o weithio, a felly nes i ddim colli nhymer”.

Maes Plant a Phobl Ifanc – Gwell profiadau a chyfleoedd teg i blant a phobl ifanc Gwynedd

Trawsnewid Gwasanaethau i Blant a Phobl Ifanc Anabl a Gwael

Cefndir

Mae Trawsnewid Gwasanaethau i Blant a Phobl Ifanc Anabl a Gwael yn ymateb i'r anghenion canlynol:

- Adlewyrchu dymuniad defnyddwyr a gofalwyr.
- Adlewyrchu'r ymarfer gorau yn y maes.
- Sicrhau gwerth am arian o fewn cyd-destun toriadau ac arbedion.
- Darparu gwasanaethau iechyd cymunedol a gofal cymdeithasol integredig yng Ngwynedd.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

Datblygu'r Prosiect Trawsnewid Gwasanaethau i Blant a Phobl Ifanc Anabl a Gwael er mwyn darparu gwasanaethau integredig i deuluoedd Gwynedd.

Beth gafodd ei gyflawni?

- Tîm integredig Derwen ar y cyd rhwng y Cyngor a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr wedi ei sefydlu ac yn darparu asesiadau a gwasanaethau ar y cyd i blant a phobl ifanc anabl a'u teuluoedd.
- Trefniadau wedi eu gosod i gasglu barn defnyddwyr a'u teuluoedd.
- Gwaith pellach i'w wneud i lunio strategaeth ymgysylltu Adrannol i ddod â'r holl agweddau ynghyd.

Ni fu cynnydd ar gynllunio i gynnwys gwasanaethau addysg yn llawn yn y trefniant cydweithio ffurfiol. Mae'r penderfyniad wedi ei wneud i roi'r angen yma o'r neilltu hyd nes y bydd newidiadau perthnasol yn yr Adran Addysg wedi digwydd

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

- Gwella profiad teuluoedd a phlant.
- Darparu mynediad i wybodaeth yn gynt.
- Cynnal ymateb buan i deuluoedd.

Maes Plant a Phobl Ifanc – Gwell profiadau a chyfleoedd teg i blant a phobl ifanc Gwynedd

Prosiect Trawsnewid Gwasanaethau i Blant a Phobl Ifanc gyda Phroblemau Ymddygiad

Cefndir

Mae Trawsnewid Gwasanaethau i Blant a Phobl Ifanc gyda Phroblemau Ymddygiad yn ymateb i: Gyflwr anaddas adeiladau Ysgol Coed Menai ac Unedau Brynffynnon, Brynllwyd a Glanwnion: ar gyfer disgyblion gyda phroblemau ymddygiad. Oeddynt ychwaith yn cynnwys y mathau o gyfleusterau ac adnoddau a geir mewn ysgolion arferol i ddarparu ystod eang o brofiadau dysgu i'r rhai sy'n eu mynychu.

Sefyllfa gwariant y Cyngor yn 2009 / 10 oedd £1,805,083 ar wasanaethau cynnal ymddygiad ar gyfer oddeutu 220 o ddisgyblion a rhagwelwyd y byddai'r nifer gydag anghenion emosiynol a phroblemau ymddygiad sydd angen cefnogaeth yn cynyddu.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

- Sefydlu darpariaeth i blant ag anghenion emosiynol a chymdeithasol dwys.
- Disodli'r gwasanaeth o fewn Ysgol Arbennig Coed Menai ac Unedau Cyfeirio Disgyblion yr Awdurdod.
- Sefydlu dull o ddatganoli cyllid i gryfhau darpariaeth i blant bregus â phroblemau ymddygiadol o fewn ysgolion prif lif.

Beth gafodd ei gyflawni

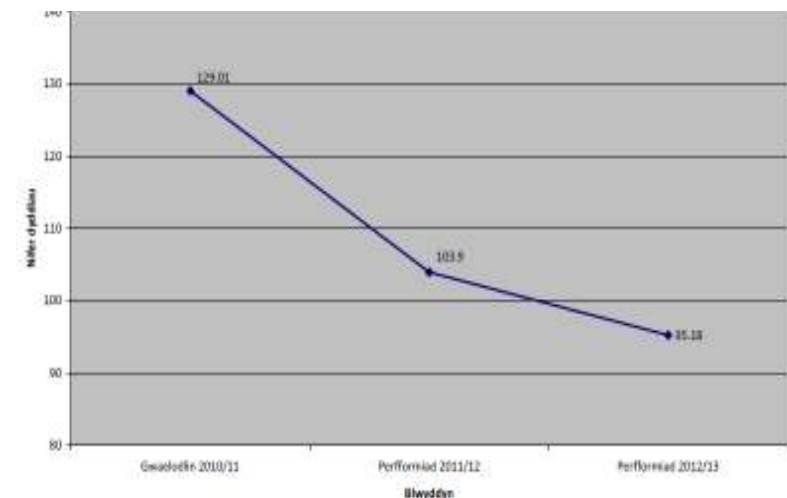
Mae Ysgol Coed Menai wedi cau ar ddiwedd y flwyddyn addysgol ac mae Canolfan Llwybrau Ni wedi agor yn Llanwnda sydd yn darparu addysg i ddisgyblion ag anghenion ymddygiadol dwys a chymhleth.

Mae pob Ysgol Uwchradd yng Ngwynedd yn derbyn gwasanaeth gan y Cyngor er mwyn eu galluogi i weithredu eu strategaethau ar gyfer cefnogi a chynnal disgyblion gyda phroblemau ymddygiad yn llawn o fewn eu sefydliadau gyda trefniadau effeithiol mewn lle ar gyfer cydlynu a hwyluso mynediad disgyblion gyda phroblemau ymddygiad at y gefnogaeth ychwanegol sydd ar gael iddynt o fewn ysgolion.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

- Llwyddwyd i leihau y nifer cyfartalog y diwrnodau a gollwyd o'r ysgol gan bob gwaharddiad cyfnod penodol fesul 1,000 o ddisgyblion ers 2011/12.

DGD18 Nifer cyfartalog y diwrnodau a gollwyd o'r ysgol gan bob gwaharddiad cyfnod penodol fesul 1,000 o ddisgyblion

Maes Plant a Phobl Ifanc – Gwell profiadau a chyfleoedd teg i blant a phobl ifanc Gwynedd

Trawsnewid Gwasanaethau i Blant a Phobl Ifanc Gydag Anghenion Dysgu Ychwanegol

Cefndir

Mae Trawsnewid Gwasanaethau i Blant a Phobl Ifanc gydag Anghenion Dysgu Ychwanegol yn ymateb i'r:

- Cynnydd yng nghanran y disgyblion gydag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) sy'n derbyn cymorth un ai drwy Ddatganiad neu'r Cynllun 3* o 3.93% yn 1998 i 6.63% yn 2009 gyda'r duedd yma yn debygol o barhau i'r dyfodol.

Roedd hyn, yn ei dro, wedi arwain at orwariant anghynladwy yng nghyllideb integreiddio'r Cyngor.

- Angen i sicrhau fod plant a phobl ifanc gydag ADY yn cael y cychwyn gorau ac yn derbyn gofal da er mwyn iddynt gyflawni eu potensial dysgu llawn.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

Penderfynu ar fodel mwyaf addas ar gyfer darparu cefnogaeth a phrofiadau i blant a phobl ifanc gydag ADY.

“cred o leiaf 83% o'r sampl o rieni bod angen gwelliant i'r gwasanaeth anghenion dysgu ychwanegol”

Beth gafodd ei gyflawni?

Yn anffodus ni lwyddwyd i benderfynu ar y model mwyaf addas ar gyfer darparu cefnogaeth i blant a phobl ifanc gydag ADY.

Bydd y gwaith yn parhau o fewn y Cynllun Strategol 2013-17.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

Byddwn yn rhoi sylw i ddangos effaith wrth weithredu'r prosiect o fewn Cynllun Strategol 2013-17.

Maes Plant a Phobl Ifanc – Gwell profiadau a chyfleoedd teg i blant a phobl ifanc Gwynedd

Trawsnewid Addysg Gynradd ac Uwchradd

Cefndir

Mae Trawsnewid Addysg Gynradd ac Uwchradd yn ymateb i'r:

- Lleihad yn niferoedd disgyblion Ysgolion Cynradd o 21% ers 1975 gyda phob dalgylch wedi gweld lleihad o 11% o leiaf.
- 55% o ysgolion cynradd Gwynedd oedd â mwy na 25% o'u lleoedd heb eu llenwi.
- Gwariant ar gynnal adeiladau gwael, nifer uchel o safleoedd ar draws y Sir ac ar lefydd gweigion.
- Lleihad graddol ym mhoblogaeth Ysgolion Uwchradd y Sir ers 1975 gyda'r duedd yn debygol o barhau i'r dyfodol.
- Her o ymateb yn llawn i'r gofyn i warantu lleiafswm dewis o gyrsiau i ddysgwyr.

Beth gafodd ei gyflawni?

- Ysgol Craig y Deryn wedi ei hadeiladu. Bydd yn agor fis Medi 2013 ac yn gwasanaethu dalgylchoedd Bryn-crug, Llanegryn a Llwyngwrlil.
- Yn dilyn ffederaleiddio Ysgolion Corris a Phennal a hefyd Ysgolion Coedmawr a Glanadda, mae trefniadau cydweithio a rhannu adnoddau ac arbenigeddau rhwng ysgolion wedi eu sefydlu.
- Cytundeb yn ei le ymysg partneriaid ar gyfer sefydlu'r Canolfan Ragoriaeth Addysg Arbennig cyfrwng Cymraeg.
-
- Bu oedi wrth:
 - Symud y gwaith o sefydlu ysgol aml-safle ym Mrithdir a Dinas Mawddwy-
 - Gychwyn gwaith yn ardal ddwyreiniol dalgylch Dolgellau
 - Gynnal trafodaethau i gael cynllun yn ei le i sefydlu ysgol Gymuned Ddysgu Gydol Oes yn nhref Dolgellau.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

Mae'n rhy gynnar i ddangos pa wahaniaeth fydd y gwaith yn ei wneud i fywydau unigolion yng Ngwynedd.

Ysgol Craig y Deryn

Maes Plant a Phobl Ifanc – Gwell profiadau a chyfleoedd teg i blant a phobl ifanc Gwynedd

Trawsnewid Addysg a Hyfforddiant Ôl-16

Mae Trawsnewid Addysg a Hyfforddiant Ôl-16 yn ymateb i'r:

- Gofyn i drawsnewid y drefn ar gyfer dysgu 16-19 oed.
- Angen i Awdurdodau Lleol, ysgolion a cholegau gydweithio er mwyn sefydlu a chyd-gyflwyno Cwricwlwm Lleol, a hynny yn hytrach na chystadlu am ddysgwyr.
- Angen i gysylltu'r cwricwlwm gydag anghenion yr economi.
- Gostyngiad i'r dyfodol yn niferoedd dysgwyr ôl-16 Gwynedd ac Ynys Môn yn gostwng i'r dyfodol.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

Datblygu model Consortiwm Ffurfiol fyddai'n ymateb i'r heriau hyn.

Beth gafodd ei gyflawni?

- Cytundeb ar Egwyddorion Cydweithio ac Amcanion Strategol y Consortiwm - gyda'r nod o sefydlu Gwynedd ac Ynys Môn fel ardal o ragoriaeth ar gyfer dysgu ôl-16.
- Y Model wedi ei gytuno-
- Cais cyllid Ewropeaidd i sefydlu'r drefn newydd wedi ei gyflwyno;
- Cabinet y Cyngor wedi cytuno i'r Cyngor weithredu fel y Corff Arweiniol ar gyfer y Consortiwm Addysg a Hyfforddiant Ôl-16.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

Mae'n rhy gynnar i ddangos pa wahaniaeth fydd y gwaith yn ei wneud i fywydau unigolion yng Ngwynedd.

GOF

ECO

PLA

AMG

TRAWS

ARB

IECH

IAITH

CDLI

“Rwyf o'r farn ei fod o'n beth da fod ysgolion a cholegau yn cydweithio oherwydd fod ysgolion yn medru cynnig pynciau gwahanol i'r hyn fyddai ar gael ganddynt fel arall”

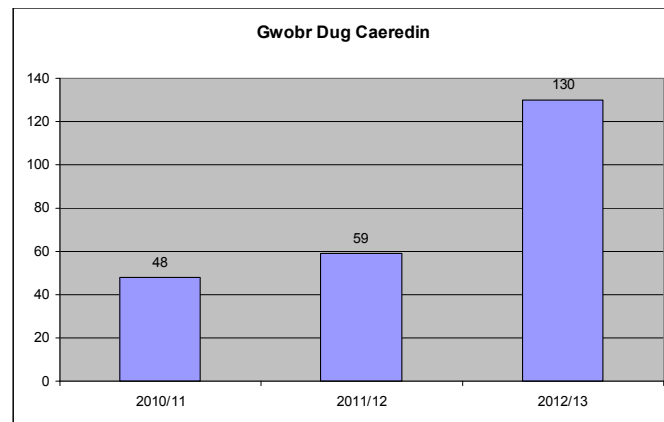
Maes Plant a Phobl Ifanc – Gwell profiadau a chyfleoedd teg i blant a phobl ifanc Gwynedd

Trawsnewid Profiadau a Chyfleoedd i Bobl Ifanc

Y stori tu ôl i'r perfformiad

Mae Trawsnewid Profiadau a Chyfleoedd i Bobl Ifan yn ymateb i'r:

Angen i bob plentyn a pherson ifanc ddatblygu'n oedolion ifanc hyderus, llwyddiannus ac annibynnol.

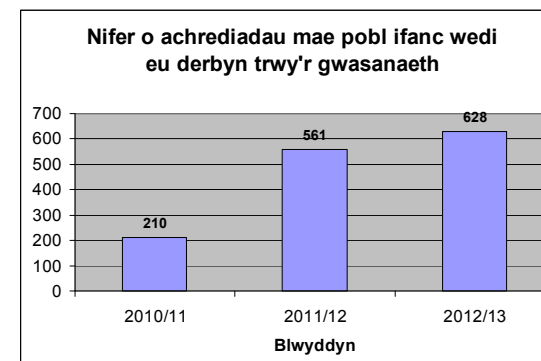
Pa wahaniaeth rydan ni wedi'i wneud?

Debyniodd 628 o bobl ifanc Gwynedd achrediad cydnabyddedig drwy'r gwasanaeth leuenctid. Mae pob person ifanc sy'n ennill achrediad yn derbyn tystysgrif yn Noson Wobrwyo Pobl Ifanc Gwynedd sy'n cael ei chynnal yn flynyddol i ddathlu llwyddiannau ein pobl ifanc.

“Dwi wedi enjoio y flwyddyn a hanner fel Prentis yn y Gwasanaeth Leuenctid a gobeithio bydd y profiadau yma yn helpu mi i gael swydd yn y dyfodol”

Lle 'rydan ni wedi cyrraedd

- Cynnydd o 19% ers y llynedd yn y nifer o achrediadau sy'n cael eu hennill gan bobl ifanc, gan gynnwys achrediadau agored Cymru, Gwobrwyon Cyflawniad leuenctid, Gwobr Dug Caeredin a Gwobr John Muir
- Cynnydd yn y nifer o bobl ifanc sy'n gweithgarwch gwirfoddol drwy gyfleoedd gan y Gwasanaeth leuenctid. Mae Cynllun Gwirfoddolwyr Ifanc yn cefnogi pobl ifanc i wirfoddoli yn y Cyngor, gan gychwyn gyda creu lleoliadau gwirfoddol mewn Canolfannau Hamdden.
- Cafodd peilot ei sefydlu yng Nghaernarfon, gyda'r Ganolfan Fyd Gwaith i gefnogi pobl ifanc 16-24 oed i symud ymlaen i waith. Mae chwe pherson ifanc wedi cwblhau y peilot parodrwydd i waith ac un bellach wedi llwyddo i sicrhau swydd. Bydd y cynllun yn datblygu i Borthmadog a Bangor yn fuan.
- Cafodd rhwydwaith o bump Gweithiwr leuenctid Mewn Ysgolion ei sefydlu i gynnig cefnogaeth a gwasanaeth ychwanegol i bobl ifanc tra yn yr ysgol, drwy ddatblygu sgiliau bywyd a gwaith.
- Sefydlwyd cynllun Prentisiaeth yn y Gwasanaeth leuenctid er mwyn rhoi y cyfle i bobl ifanc 16-19oed ennill cymwysterau a phrofiad galwedigaeth mewn Gwaith leuenctid.

Noson wobrwyo Pobl Ifanc Gwynedd

Dangosyddion Maes

Cyfeirnod	Dangosydd	Gwaelodlin Cynllun Strategol	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Uchelgais
GY04	Y gwahaniaeth rhwng cyrhaeddiad disgyblion sy'n derbyn prydau ysgol am ddim a disgyblion sydd ddim yn derbyn prydau ysgol am ddim yng Nghyfnod Allweddol 2	12.13%	26.83%	13.70%	Lleihau
GY05	Y gwahaniaeth rhwng cyrhaeddiad disgyblion sy'n derbyn prydau ysgol am ddim a disgyblion sydd ddim yn derbyn prydau ysgol am ddim yng Nghyfnod Allweddol 3	34.26%	31.24%	26.62%	Lleihau
DGD14	Canran y plant 3 oed mewn ardaloedd Dechrau'n Deg sydd wedi gwneud cynnydd datblygiadol ers eu hasesiad SOGS (Atodlen o Sgiliau Tyfu) yn 2 oed	72.40%	-	51.90%	Cynyddu
DGD15	Canran y disgyblion gydag anghenion dysgu ychwanegol sy'n llwyddo i ennill y Dangosydd Pwnc Craidd yng Nghyfnod Allweddol 2	42.10%	48%	61%	Cynyddu
DGD16	Canran y disgyblion gydag anghenion dysgu ychwanegol sy'n llwyddo i ennill y Dangosydd Pwnc Craidd yng Nghyfnod Allweddol 3	23.10%	36%	45%	Cynyddu
DGD18	Nifer cyfartalog y diwrnodau a gollwyd o'r ysgol gan bob gwaharddiad cyfnod penodol fesul 1,000 o ddisgyblion	129.01	103.9	95.18	Lleihau
DA08	Amrediad maint dosbarthiadau mewn Ysgolion Cynradd	5 i 33	5 i 34	9 i 32	Lleihau
DGD17	% y bobl ifanc 16 - 18 oed nad ydynt mewn addysg, gwaith neu hyfforddiant	3.60%	3.60%	3.06%	Lleihau

Amgylchedd ac Isadeiledd

Gweledigaeth y Cyngor yn y maes Amgylchedd yn 2012/13 oedd;

Hybu amgylchedd sy'n ddiogel, gyda thai addas a chysylltiadau hwylus a defnyddiol i Wynedd a'i thrigolion yn wyneb newidiadau yn lleol ac yn y byd o'n cwmpas.

Yn y maes hwn, rydym wedi gosod y canlyniad canlynol fel amcan gwella yr ydym am weithio tuag ato:-

- *Amgylchedd sy'n ddiogel a chynaliadwy*
- *Cyflenwad o dai addas yn y Sir*
- *Cysylltiadau hwylus a defnyddiol*

Yr Amgylchedd – Amgylchedd sy'n ddiogel a chynaliadwy / Cyflenwad o dai addas yn y sir / Cysylltiadau hwylus a defnyddiol

Cyflwyniad

Gweledigaeth y Cyngor yn y maes Amgylchedd ac Isadeiledd yw hybu amgylchedd sy'n ddiogel a chynaliadwy, gyda thai addas a chysylltiadau hwylus a defnyddiol i Wynedd a'i thrigolion yn wyneb newidiadau yn lleol ac yn y byd o'n cwmpas.

Pam fod angen gweithredu?

Mae angen:

- Ymateb i dargedau cenedlaethol er mwyn lleihau gwastraff sy'n mynd i'w dirlenwi.
- Lleihau dibyniaeth ar danwydd ffosil o fewn y Sir.
- Sicrhau fod pobl sy'n byw mewn ardaloedd o dan fygythiad o lifogydd yn ymwybodol o'r risg.
- Cynyddu y cyflenwad o dai addas sydd ar gael yn y Sir gan sicrhau gwell mynediad i dai fforddiadwy, i'w berchen a'i rentu.
- Sicrhau bod darpariaeth cludiant yn cwrdd yn well ag anghenion defnyddwyr.
- Lleihau'r problemau a achosir gan gŵn yn baeddu.

"Bu cynnydd yn y niferoedd o dai fforddiadwy ac unedau tai gwag a ddaeth yn ôl i ddefnydd yn y Sir o ganlyniad i ymdrechion y Cyngor yn y maes tai. Yn ogystal fe gysylltwyd ardal Nantlle a'r rhwydwaith nwy a gwnaed gwelliannau i effeithlonrwydd ynni y stoc dai o ganlyniad i gais llwyddiannus i gronfa ARBED2 Llywodraeth Cymru."

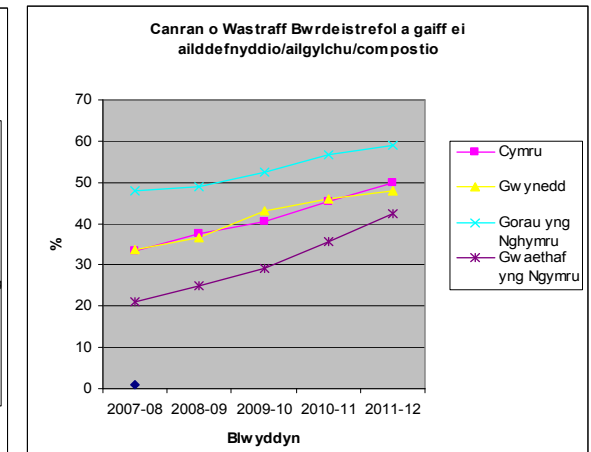
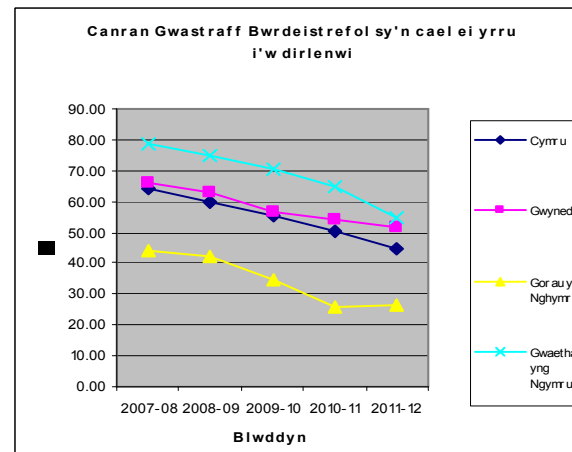

Cynghorydd John Wyn Williams

Ffactorau perthnasol

- Cyfraddau aildefnyddio/ailgylchu/compostio gwastraff bwrdeistrefol – 46.42% yn 2011/12.
- Cyfraddau aildefnyddio/ailgylchu/compostio gwastraff masnachol – 17% yn 2011/12.
- Prisiau a fforddiadwyedd tai - Ar gyfartaledd mae pris tŷ yng Ngwynedd yn £132,000 ac incwm canolrif aelwyd yn £22,369 (2012). Golyga hyn fod prisiau tai 5.7 gwaith yn fwy nag incwm cyfartalog aelwyd.
- Eiddo ac unigolion sydd mewn perygl o lifogydd - 7,500 eiddo a 12,000 o drigolion Gwynedd yn byw mewn perygl o lifogydd.

Sut 'rydan ni'n cymharu ag eraill?

Beth sydd wedi gweithio?

Roedd naw prosiect ar waith yn y maes Amgylchedd yn ystod 2012/13.

Cyflawnwyd y canlyniadau yn 57% o ffrydiau gwaith y prosiectau hynny, gyda 33% yn gwneud cynnydd derbyniol. Mae'r manylion llawnach ar y prosiectau hynny yn y tudalennau sydd yn dilyn.

- Cynnydd yn y nifer o unedau tai addas yn y Sir oherwydd Prosiectau Tai Gwag nôl i Ddefnydd a Tai Fforddiadwy.
- Cynnydd sylweddol mewn cyfraddau aildddefnyddio/ailgylchu/compostio gwastraff masnachol o 17% yn 11/12 i 27.30% yn 12/13 oherwydd cyflwyno trefniadau casglu newydd.
- Ardal Nantlle wedi ei chysylltu i'r rhwydwaith nwy gyda 30 o osodiadau solar thermal a 70 o fwyleri ynni effeithlon o ganlyniad i Gynllun ARBED2 Llywodraeth Cymru.
- Cais llwyddiannus i Gynllun ARBED2 er mwyn gwella effeithlonrwydd ynni tai yn ardaloedd Carmel a Fron.

Mae manylion llawnach ar y prosiectau hynny yn y tudalennau sydd yn dilyn.

“Yn ystod y flwyddyn diwethaf mae'r Cyngor wedi rhoi camau yn eu lle er mwyn sicrhau cynnydd mewn prosiectau i gynnal a gwella safon yr amgylchedd yng Ngwynedd. Yn ogystal gwnaed arbedion ariannol o weithredu cynlluniau o fewn y Prosiectau Cynllun Rheoli Carbon a'r Strategaeth Wastraff.”

Cynghorydd William Gareth Roberts

Pwy sydd wedi elwa?

- Canran o wastraff bwrdeisrefol wedi ei aildddefnyddio, ailgylchu neu gompostio wedi cynyddu o 46.42% i 51.52% .
- Lleihad o 15.06% wedi bod yn ôl-troed carbon adeiladau cyhoeddus y Cyngor ers blwyddyn waelodlin 2005/06.
- Nifer o dai gwag hirdymor sydd wedi dod yn ôl i ddefnydd wedi cynyddu o 48.
- 72 o unedau fforddiadwy ychwanegol wedi eu sicrhau yn ystod y flwyddyn.

Partneriaid

Y partneriaid allweddol yn y maes hwn yw:-

- Cymdeithasau Tai (Eryri, Clwyd, Cartrefi Cymunedol Gwynedd a Gogledd Cymru).
- Llywodraeth Cymru
- Parc Cenedlaethol Eryri
- Aelodau Bwrdd Gwasanaethau Lleol Gwynedd a Môn
- Asiantaeth yr Amgylchedd
- Ymddiriedolaeth Garbon.

Unrhyw wybodaeth arall

Yn ogystal â'r prosiectau eu hunain, yn ystod y flwyddyn, bu'r Cyngor yn cynnal asesiad o lwyddiannau Cynllun Balchder Bangor i weld a ellir ei addasu a'i ymestyn i ardaloedd eraill yn y sir. Bydd y gwaith yn gosod sylfaen ar gyfer y dyfodol.

Amgylchedd ac Isadeiledd – Amgylchedd sy'n ddiogel a chynaliadwy

Cynllun Lleihau Ôl Troed Carbon Gwynedd

Cefndir

Mae Cynllun Lleihau Ôl Troed Carbon Gwynedd yn ymateb i:

- Broblem newid hinsawdd ar lefel lleol gan sicrhau lleihad mewn allyriadau carbon ar raddfa llawer mwy na'r targedau sydd wedi eu sefydlu ar lefel genedlaethol, rhyngwladol a byd-eang.

Heb ymateb i'r agenda hyn byddwn yn gadael etifeddiaeth o newid hinsawdd ar raddfa fawr a fydd yn effeithio ar les cenedlaethau'r dyfodol ar draws y byd.

- Yr angen i leihau'r allyriadau carbon sy'n deillio o weithgareddau'r cyrff cyhoeddus sy'n aelodau o'r Bwrdd Gwasanaethau Lleol* yng Ngwynedd. Cafodd targed uchelgeisiol i leihau allyriadau carbon o 60% erbyn 2021 ei osod, a Chyngor Gwynedd sy'n gyfrifol am arwain a chydlynu'r Prosiect.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn ystod 2012-13:

Canolbwyntio ar weithgareddau lleihau allyriadau carbon yn meysydd :

- Ynni mewn adeiladau annomestig
- Teithiau busnes
- Gwastraff
- Sector gymunedol/busnes

“Llai o ddibyniaeth ar danwydd ffosil o fewn y sir”

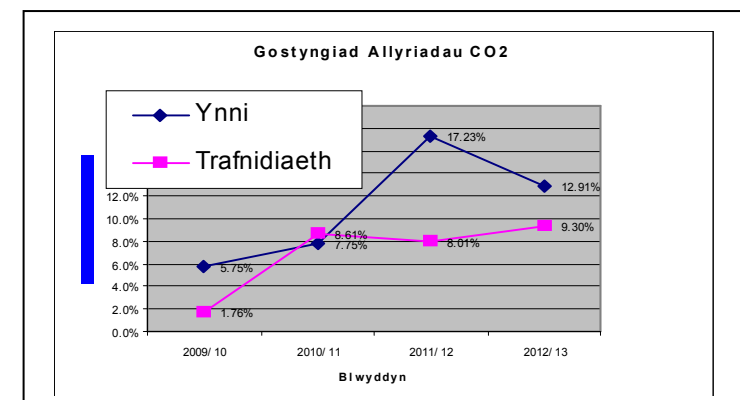
Beth gafodd ei gyflawni?

- Lleihad o 12.91% mewn allyriadau CO₂ sy'n deillio o ddefnydd ynni mewn adeiladau annomestig. Roedd hyn yn îs na'r targed o 14% a osodwyd. Y rheswm tebygol nad yw'r targed wedi ei gyrraedd yw fod y tymor gwresogi wedi bod llawer yn hirach ac oerach na'r arfer.**
- Lleihad o 9.3% mewn allyriadau CO₂ sy'n deillio o deithiau ar fusnes. Roedd hyn yn îs na'r targed o 20% a osodwyd.** (*Roedd y Bwrdd Gwasanaethau Lleol eisoes wedi cytuno i addasu'r targed i rhwng 9 a 11%*)
- Gwelwyd lleihad o 638 tonn CO₂ sy'n deillio o weithgareddau gwastraff cyrff y Bwrdd Gwasanaethau Lleol.**
- Cynllun gwaith wedi ei lunio er mwyn sefydlu trefn i gyd-drefnu gweithgareddau lleihau carbon yn y sector gymunedol a busnes ond bydd y lansiad yn digwydd yn 13/14.

** data ar gyfer 11/12 wedi ei ddefnyddio ar gyfer y sefydliadau sydd heb ddarparu data 12/13.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

Mae'n anodd sefydlu'r union wahaniaeth y mae'r cynllun wedi ei wneud ond mae arbedion ariannol tebygol yn gysylltiedig â nifer o'r mesurau sy'n golygu y gall y sefydliadau fuddsoddi mewn gwasanaethau eraill.

Amgylchedd ac Isadeiledd – Amgylchedd sy'n ddiogel a chynaliadwy

Cynllun Rheoli Carbon y Cyngor

Cefndir

Mae Cynllun Rheoli Carbon y Cyngor yn ymateb i:

Newid hinsawdd, sef un o'r problemau mwyaf sy'n wynebu Cymunedau ar bob lefel yn yr unfed ganrif ar hugain. Mae gan Lywodraeth Leol, yn ogystal â Llywodraeth Ganolog, y sector fusnes a'r drydedd sector rannau allweddol i'w chwarae i sicrhau bod ein Cymunedau'n cael eu paratoi ar gyfer y dyfodol. Mae'n rhaid sicrhau fod lles ein hamgylchedd naturiol yn flaenoriaeth i ni i gyd fel unigolion ac yn enwedig i'r Cyngor, sydd, wrth gwrs, â rhan allweddol mewn arwain cymunedau lleol.

Mae Bwrdd Gwasanaethau Lleol Gwynedd wedi ymrwymo i darged uchelgeisiol o leihau ei allyriadau carbon o 60% erbyn 2021. Cynllun Rheoli Carbon y Cyngor hwn yw cyfraniad y Cyngor tuag at y prosiect a'r targed hynny.

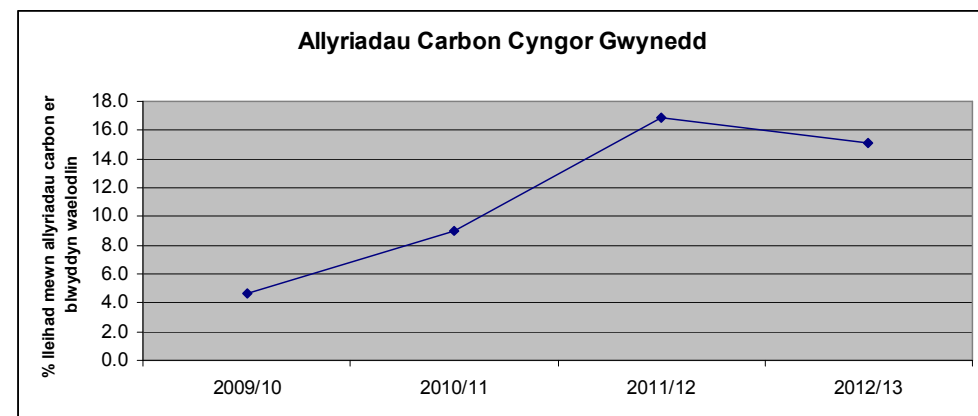
Rhan gyntaf yr ymrwymiad yw sicrhau ein bod yn lleihau ein hallyriadau carbon o'n hadeiladau, ein gwastraff, goleuadau strydoedd, teithio busnes a'r fflyd o 30% erbyn 2015.

Beth gafodd ei gyflawni?

- Fe sicrhawyd lleihad o 15.06% yn allyriadau carbon y Cyngor er blwyddyn gwaelodlin 2005/06 o'i gymharu a tharged o 17% a osodwyd. Y prif reswm tebygol nad yw'r targed hyn wedi ei gyrraedd yw'r ffaith i'r tymor gwresogi fod yn llawer hirach ac oerach na'r arfer.
- Cwblhawyd 9 o'r 16 o brosiectau a adnabuwyd ar gyfer eu gweithredu yn ystod y flwyddyn gyda 3 yn llithro i chwarter 1 13/14 a'r gweddill i'w gweithredu yn ystod gweddill 2013/14.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

Roedd arbedion refeniw o oddeutu £178,000 yn gysylltiedig â gweithredu'r mesurau o fewn y Cynllun Rheoli Carbon yn ystod 2012/13 sy'n golygu y gellir buddsoddi mewn gwasanaethau eraill i'r cyhoedd.

“Llai o ddibyniaeth ar danwydd ffosil yn y Sir”

Amgylchedd ac Isadeiledd – Amgylchedd sy'n ddiogel a chynaliadwy

Strategaeth Wastraff

Cefndir

Mae Strategaeth Wastraff yn ymateb i:

Ofynion Strategaeth Wastraff Cymru sy'n gosod targedau heriol ar y Cyngor o safbwynt rheoli gwastraff. Ceir cyfyngiad ar y gwastraff y gellir ei waredu i safleoedd tirlenwi ynghyd â thargedau aildddefnyddio/ailgylchu/compostio gwastraff bwrdeistrefol o 52% erbyn diwedd 2012/13; 58% erbyn diwedd 2015/16 a 64% erbyn diwedd 2019/20.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

- Cyflwyno trefniadau newydd ar gyfer casglu gwastraff bwyd o gartrefi ar draws y Sir yn ystod 2012/13.
- Cyflwyno trefniadau newydd ar gyfer casglu deunyddiau i'w hailgylchu a'u compostio o fusnesau yn y Sir.
- Cynnal ymgyrchoedd penodol wedi eu cynnal mewn archfarchnadoedd ac o fewn cymunedau ar hyd a lled y Sir er mwyn codi ymwybyddiaeth y cyhoedd o'r angen i ailgylchu a chompostio.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

Mae trigolion a busnesau yn y Sir wedi elwa o drefniadau casglu newydd sydd wedi hwyluso'r broses o ailgylchu/compostio.

Mewn arolwg o'r Panel Trigolion yn Haf 2012 nododd 95.9% o'r ymatebwyr oedd yn defnyddio'r gwasanaeth casglu bwyd eu bod yn fodlon iawn neu'n fodlon gyda'r gwasanaeth.

Yn yr un arolwg fe nododd 85.3% o ymatebwyr eu bod yn fodlon iawn neu bodlon gyda'r gwasanaeth ailgylchu (bocs glas).

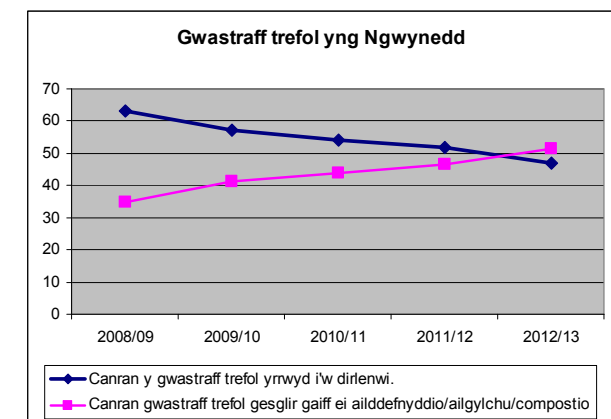
Beth gafodd ei gyflawni?

Lleihau gwastraff a chynyddu lefelau ailgylchu/compostio

- Gwelwyd cynnydd yn y lefel o wastraff bwrdeistrefol sydd wedi ei aildddefnyddio/ailgylchu neu gompostio i 51.52% (o 46.42% yn 11/12) ond methwyd cwrdd a'r uchelgais o 53% a osodwyd yn lleol.
- Er na chyrrhaeddwyd yr uchelgais a osodwyd ar gyfer gwastraff masnachol sydd wedi ei aildddefnyddio/ailgylchu/compostio (40%) gwelwyd cynnydd sylweddol yn y lefel o 17% yn 11/12 i 27.30% yn 2012/13.

Trefniadau casglu bwyd yn wythnosol a'i drin

- Bu cynnydd mewn lefelau cyfranogaeth compostio gwastraff bwyd i gyfartaledd o 40% ond roedd hyn yn brin o'r targed o 50% a osodwyd.
- Casglwyd 3,640 tonnell o wastraff bwyd ar gyfer ei gompostio oedd o dan y targed isafswm o 4,500 tonnell a osodwyd.

“Llai o wastraff yn mynd i'w dirlenwi”

Amgylchedd ac Isadeiledd – Amgylchedd sy'n ddiogel a chynaliadwy

Rheoli Risg Llifogydd

Cefndir

Mae Rheoli Risg Llifogydd yn ymateb i:

- Asesiad Asiantaeth yr Amgylchedd, sydd yn dweud fod tua 12,000 o drigolion Gwynedd yn byw mewn perygl llifogydd. Gwynedd yw'r trydydd uchaf ar ôl Conwy a Chasnewydd yn ôl y nifer o bobl sydd mewn perygl llifogydd sylweddol ar raddfa Cymru.
- 7,500 eiddo yng Ngwynedd mewn risg, sy'n ail i Gonwy yn genedlaethol.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

- Paratoi Strategaeth Rheoli Risg Llifogydd.
- Cynyddu dealltwriaeth pobl o risg llifogydd, canlyniadau newid hinsawdd a sut, mewn cyfnod o ostyngiad mewn gwariant cyhoeddus, y gall pobl gynorthwyo eu hunain.

“Pobl o dan fygythiad o lifogydd yn ymwybodol o'r risg”

Beth gafodd ei gyflawni?

- Wyth cymuned yn y Sir (Bangor, Blaenau Ffestiniog, Caernarfon, Dolgellau, Dyffryn Ardudwy, Porthmadog, Pwllheli a Tywyn) wedi eu dewis i gynnal gwaith codi ymwybyddiaeth o ganlyniad i'r ffaith eu bod wedi dioddef problemau llifogydd neu wedi eu hadnabod fel cymunedau sydd â nifer sylweddol o bobl yn byw mewn risg o lifogydd.
- Lefelau ymwybyddiaeth o risg llifogydd a sut i ymateb i'r risgiau hynny wedi eu sefydlu o fewn wyth cymuned.
- Gwaith gyda thrigolion wedi digwydd o fewn yr wyth cymuned er mwyn codi ymwybyddiaeth o risgiau llifogydd a chamau y gellir eu cymryd er mwyn lleihau'r risg.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

Mae trigolion o fewn y cymunedau dan sylw wedi elwa o sesiynau i godi ymwybyddiaeth o risg llifogydd a sut y gallant hwy gynorthwyo eu hunain i liniaru y risgiau.

Yn dilyn y gwaith gyda thrigolion, bu cynnydd o 22% yn y nifer o bobl o fewn y cymunedau a oedd yn pryderu am lifogydd (ac o ganlyniad â gwell ymwybyddiaeth o risg llifogydd). Roedd y cynnydd mwyaf yn ardaloedd Caernarfon a Bangor.

Amgylchedd ac Isadeiledd – Cyflenwad o dai addas yn y Sir

Tai Fforddiadwy

Cefndir

Mae Tai Fforddiadwy yn ymateb i'r:

- Bwlch blynyddol o 670 o dai fforddiadwy yng Ngwynedd (Fformiwla asesu marchnad dai lleol Llywodraeth Cymru).
- Prisiau tai 5.7 gwaith yn fwy nac incwm aelwyd yng Ngwynedd (pris tŷ yn £132,000 ac incwm canolrif aelwyd yn £22,369 (2012)).
- Cynnydd yn y ceisiadau meddiannu morgais yng Ngwynedd rhwng 2010 a 2011 (o 120 i 150)

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

- Defnyddio grant tai cymdeithasol i adeiladu tai mewn ardaloedd lle mae angen megis Pwllheli, Y Bala a Bangor.
- Darparu cymorth i brynwyr tro cyntaf gael mynediad i'r farchnad dai.
- Dod ag eiddo gwag yn ôl i ddefnydd.

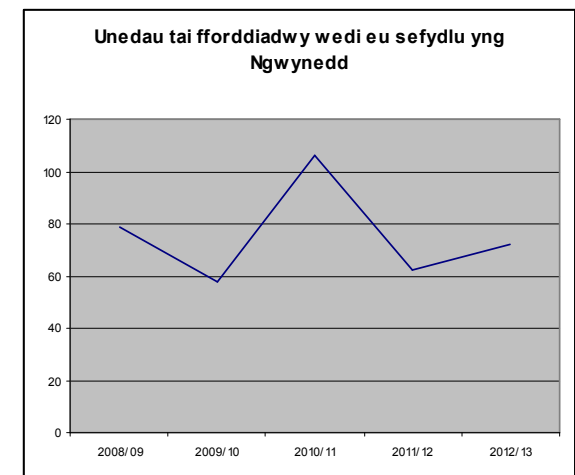
“Gwell mynediad i dai fforddiadwy, i'w berchen a'i rentu”

Beth gafodd ei gyflawni?

- 48 o dai cymdeithasol/rhan berchnogaeth wedi eu cwblhau trwy Grant Tai Cymdeithasol.
- Pwllheli, Y Bala a Bangor wedi gweld datblygiad tai gan gynnwys y cynllun rhan berchnogaeth cyntaf yn y Sir gyda Chymdeithas Dai.
- Wedi lansio cynllun Tai Teg sef cofrestru ar gyfer mynegi didordeb i brynu tŷ neu rhan berchnogaeth yn y Sir
- 12 eiddo gwag wedi dod yn ôl i ddefnydd ac wedi helpu i gyfarfod ag angen lleol.
- Tri eiddo wedi elwa o Gynllun Achub Morgais a naw wedi elwa o Gymorth Prynu yn ystod y flwyddyn

* *Nid yw'r ffigyrau'n cynnwys yr unedau sydd wedi ei datblygu yn breifat drwy'r drefn gynllunio yn 12/13.*

- 30 o unedau darpariaeth Tai Gofal Ychwanegol wedi eu gosod yn Y Bala sy'n cynnig cyfuniad o ofal a gwasanaeth arlwyo i bobl dros 55 oed.
- 10 teulu wedi symud i gartref newydd ym Mangor sydd wedi golygu eu bod wedi gallu cymryd y cam cyntaf i brynu eu cartref.

Amgylchedd ac Isadeiledd – Cyflenwad o dai addas yn y Sir

Tai Gwag

Cefndir

Mae Tai Gwag nôl i ddefnydd yn ymateb i:

Y gyfran uchel o dai gwag sydd yng Ngwynedd o'i gymharu gyda siroedd eraill yng Ngymru (1,178 eiddo gwag hir dymor yn y Sir - Data Treth Cyngor Ebrill 2011).

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

- Cynlluniau benthyciadau
- Mesurau gorfodaeth
- Cynlluniau grantiau
- Mesurau anogaeth

Gall ymateb yn gadarnhaol yn y maes hyn hefyd gynyddu'r ddarpariaeth o dai fforddiadwy yn y sir.

“Mwy o gyflenwad tai addas ar gael yn y Sir”

Beth gafodd ei gyflawni?

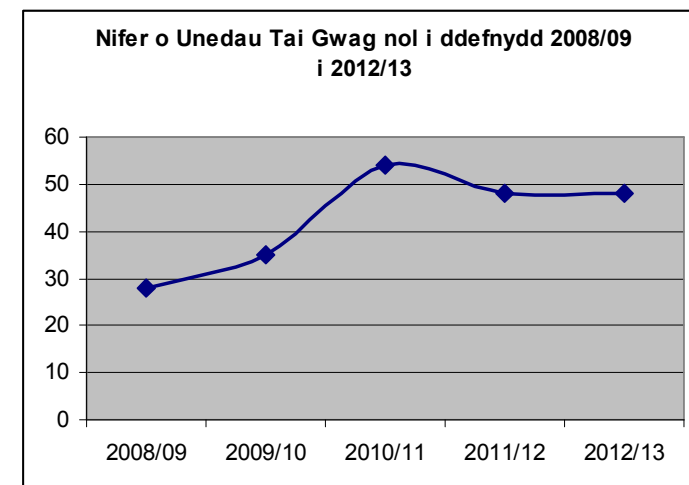
Daeth 48 eiddo gwag yn ôl i ddefnydd yn 2012-13 (96 eiddo cronus er dechrau 11/12):

- Un trwy fenthyciad
- Pedwar trwy fesurau gorfodaeth
- 12 trwy grant
- 31 trwy fesurau anogaeth

Yn ystod y flwyddyn, cafodd y Cyngor gefnogaeth o £441,000 o gynllun 'Troi Tai'n Gartrefi' Llywodraeth Cymru. Bydd yr arian hyn yn cael ei ddefnyddio ar sail benthyciadau i ddod â 25 o unedau gwag yn ôl i ddefnydd yn 2013/14.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

Mae dod a thai yn ôl i ddefnydd yn gwella golwg yr amgylchedd adeiledig o fewn yr ardaloedd dan sylw.

Amgylchedd ac Isadeiledd – Cyflenwad o dai addas yn y Sir

Cynllun ôl-troed carbon tai

Cefndir

Mae'r Cynllun ôl-troed carbon tai yn ymateb i:

Allyriadau o 345,110 tonnelli o CO₂ gan adeiladau domestig yn 2012 (Amcangyfrifon Allyriadau CO₂ Lleol a Rhanbarthol 2005-2010). Mae cyfran uchel o hyn yn gysylltiedig â gwresogi tai.

Mae 22,554 (38.6%) o gartrefi yng Ngwynedd mewn perygl o dlodi tanwydd (Arolwg Stoc Tai Gwynedd 2004). Rhwng Ebrill 2003 a Medi 2008 roedd cynnydd o 79.5% ym mhrisiau nwy tra bod pris trydan wedi codi o 62% ac mae'r cynnydd hyn wedi parhau ers hynny.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

- Hyrwyddo cynlluniau ynysu, mapio gweithgareddau effeithlonrwydd ynni.
- Annog manteisio ar gynlluniau grantiau.
- a Paratoi ceisiadau ar gyfer cymorth o gynllun ARBED2 Llywodraeth Cymru.

“Llai o ddibyniaeth ar danwydd ffosil o fewn y sir”

Beth gafodd ei gyflawni?

- Cynllun Yma i Helpu* wedi ei hyrwyddo mewn pump ward yn y Sir.
- System mapio wedi ei ddatblygu sy'n rhoi gwybodaeth am effeithlonrwydd ynni tai mewn gwahanol ardaloedd a rhoi darlun o fynediad i rwydweithiau nwy.
- Nid oedd modd cwblhau'r Arolwg Tai Sector Breifat a bydd y gwaith hyn yn digwydd yn 2013/14.
- Ni fu'n bosibl cylchredeg gwybodaeth i gartrefi'r Sir ynghylch y 'Cymhellant Ynni Adnewyddol' gan fod lansiad y cynllun i adeiladau domestig wedi ei ohirio ar lefel genedlaethol.
- Cais llwyddianus wedi ei gyflwyno i gynllun ARBED2 Llywodraeth Cymru ar gyfer ardaloedd Carmel a Fron.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

- Dros 600 o gartrefi wedi elwa o gyngor a/neu fesurau arbed ynni gan Gynllun Yma i Helpu.
- 245 o gartrefi wedi elwa o gyngor ynni yn y cartref gan wardeiniaid ynni yn wardiau Cadnant a Maesgeirchen.
- 265 o osodiadau ynni adnewyddol sy'n elwa o daliadau 'Feed in Tariff' wedi eu gwneud i gartrefi yng Ngwynedd.

Amgylchedd ac Isadeiledd – Cysylltiadau hwylus a defnyddiol

Cludiant Integredig

Cefndir

Mae Cludiant Integredig yn ymateb i:

- Yr angen i sicrhau mynediad i wasanaethau.
- Gwella bodlonrwydd trigolion Gwynedd gyda gwasanaethau bysiau lleol a gyda chludiant cymunedol.

Arolwg Agwedd Preswylwyr Gwynedd (Awst 2009):

- 59% o breswylwyr drigolion Gwynedd yn fodlon gyda'r gwasanaethau bus lleol.
- 54% yn fodlon gyda gwybodaeth trafniadaeth leol.

Arolwg Bodlonrwydd Cyhoeddus Priffyrdd a Chludiant 2010:

- 55% o'r ymatebwyr yn fodlon gyda chludiant cymunedol.
- 57.3% yn fodlon gyda'r ddarpariaeth cludiant cymunedol
- 58.96% yn fodlon gyda dibynadwyedd cludiant cymunedol

. Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

- Ail-ddylunio darpariaeth cludiant cyhoeddus.
- Sicrhau Cludiant Cymunedol dibynadwy a hygrych.

Beth gafodd ei gyflawni?

- Llithrodd yr amserlen ar gyfer dadansoddi'r data bodlonrwydd a defnydd cludiant er mwyn i sefydlu'r man cychwyn. (*Noder fod y data wedi ei ddadansoddi erbyn hyn a mae crynodeb i'w weld yn y graff isod*)
- Mae gwasanaethau cludiant cyhoeddus ac addysg ardal Dwyfor wedi eu hailfodelu i ddarparu gwasanaethau mewn modd cost effeithiol.
- Sefydlwyd dau gontract newydd ar alw (lle mae cwsmeriaid yn ffonio am ddarpariaeth cludiant ymlaen llaw) yn ardal y Bala yn ystod 12/13.
- Er bod cynllun peilot ar gyfer hyrwyddo rhannu ceir wedi ei adnabod yn ardal Harlech nid oedd y gymuned lleol yn awyddus i symud ymlaen gyda'r cynllun.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

81.52% o holiaduron defnyddwyr yn datgan bod teithwyr yn "fodlon iawn" a fod 8.7% yn "eithaf bodlon" gyda'r ddarpariaeth cludiant cymunedol yn y Sir.

“Darpariaeth cludiant yn cwrdd yn well ag anghenion defnyddwyr”

Amgylchedd ac Isadeiledd – Amgylchedd sy'n ddiogel a chynaliadwy

Gorchmynion Rheoli Cŵn

Cefndir

Mae Gorchmynion Rheoli Cŵn yn ymateb i:

- Ganlyniadau Arolwg Amgylchedd i Panel Trigolion Gwynedd lle y nododd 55.5% o 810 o ymatebwyr bod baw cŵn yn broblem neu'n broblem fawr o fewn eu cymunedau.
- Yr angen i weithredu pwerau gwahardd cŵn ar draethau yn gyson ar draws y Sir
- Yr angen i wahardd cŵn rhag mynd ar direoedd lle mae plant yn chwarae.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

Gwneud gwaith paratoadol er mwyn gallu cyflwyno trefn Gorchmynion Rheoli Cŵn newydd ar y 1af o Ebrill 2013.

Beth gafodd ei gyflawni?

- Trefn Gorchmynion Rheoli Cŵn drafft wedi ei llunio.
- Ymgynghoriad cyhoeddus wedi ei gynnal am gyfnod o chwech wythnos yn ystod hydref 2012.
- Ymgyrch codi ymwybyddiaeth sylweddol wedi ei chynnal ar y wefan, Newyddion Gwynedd, y Wasg leol, radio, trwy siambrau masnach ayb yn ogystal â chyfarfodydd gyda phobl oedd â diddordeb.
- Trefn Gorchmynion Rheoli Cŵn newydd wedi ei chyflwyno ar y 1af o Ebrill 2013.
- Man cychwyn wedi ei sefydlu ar gyfer achosion o gŵn yn baeddu ar diroedd hamdden a threfn wedi ei sefydlu ar gyfer monitro y sefyllfa.

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

Mae'n rhy gynnar i ddangos pa wahaniaeth fydd y gwaith yn ei wneud i fywydau unigolion yng Ngwynedd.

“Lleihad yn y problemau a achosir gan gŵn yn baeddu”

Dangosyddion Maes Amgylchedd

Cyfeirnod	Dangosydd	Gwaelodlin Cynllun Strategol	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Uchelgais
	Canran o wastraff bwrdeistrefol wedi ei gasglu:				
WMT/008ii	(i) Wedi ailgylchu	22%	22.13%	26.22%	26.00%
WMT/008iii	(ii) Wedi ei gompostio neu ei drin yn fiolegol	22%	24.08%	21.19%	28.00%
WMT/008i	(iii) Wedi ei ail ddefnyddio	Dim gwaelodlin	0.50%	4.11%	0.50%
PB51	Canran lefelau ailgylchu/compostio masnachol	11.5%	17%	27.30%	50.00%
	Lleihad ôl-troed carbon y gymuned yng Ngwynedd				
Strat1	(1) anheddau	¹ Ôl Troed Carbon y sector domestig yng Ngwynedd - 355kT CO2 [data 2008]	Data 2010 = Cynnydd o 6.88% yn 2009 ('Local and Regional CO2 Emissions Estimates for 2005-2010', Cynhyrchwyd gan AEA i DECC http://www.decc.gov.uk/en/content/cms/statistics/climate_stats/gg_emissions/laco2/laco2.aspx	Data yn cael ei gyhoeddi ym mis Medi 2013	3% yn flynyddol
Strat2	(2) adeiladau di-annedd	² Ôl Troed Carbon adeiladau annomestig cyrff y Bwrdd Gwasanaethau Lleol yng Ngwynedd - 47.44kT CO2 [data 2005/06] (er gwybodaeth yn 2009/10 roedd y ffigwr hwn yn 45.43kT CO2)	17.23%	12.91%	20% erbyn 2014/15

¹ Local and Regional CO2 Emissions Estimates for 2005-2008 (produced by AEA for DECC)

² Adroddiad Rheolaeth Carbon mewn Adeiladau Annomestig Cyrff Bwrdd Gwasanaethau Lleol Gwynedd (Entec a'r Ymddiriedolaeth Garbon, Medi 2008)

Dangosyddion Maes Amgylchedd

Cyfeirnod	Dangosydd	Gwaelodlin Cynllun Strategol	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Uchelgais
Strat3	(3) busnes	³ Ôl Troed Carbon y sector fusnes yng Ngwynedd - 282kT CO2 [data 2008]	Data 2010 = Cynnydd o 7.89% o 2009 ('Local and Regional CO2 Emissions Estimates for 2005-2010', Cynhyrchwyd gan AEA i DECC http://www.decc.gov.uk/en/content/cms/statistics/climate_stats/gg_emissions/laco2/laco2.aspx	Data yn cael ei gyhoeddi ym mis Medi 2013	3% yn flynyddol.
Strat4	(4) teithiau busnes	Ôl Troed Carbon teithiau busnes cyrff y Bwrdd Gwasanaethau Lleol yng Ngwynedd - 9.65kT CO2 [data 2007/08]	8.01% (Noder mai data 2010/11 sydd wedi ei gynnwys ar gyfer Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr yn y ffigwr hwn gan nad yw data 11/12 wedi ei dderbyn eto)	9.3% (Noder mai data 2011/12 sydd wedi ei gynnwys ar gyfer Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr gan nad yw data 12/13 wedi ei dderbyn eto)	20% (erbyn 2012/13)
Strat5	(5) gwastraff	Ôl Troed Carbon gwastraff sy'n deillio o weithgareddau cyrff y Bwrdd Gwasanaethau Lleol yng Ngwynedd – 506.6t CO2 [data 2007/08]	Gostyngiad o 570 tonnell o CO ²	Gostyngiad o 638 tonnell o CO ²	Gostyngiad o 603 tonnell CO ² (erbyn 2012/13)

³ Local and Regional CO2 Emissions Estimates for 2005-2008 (produced by AEA for DECC)

Dangosyddion Maes Amgylchedd

Cyfeirnod	Dangosydd	Gwaelodlin Cynllun Strategol	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Uchelgais
	Arbedion refeniw blynyddol yn sgil lleihau ôl-troed carbon	£238,631 (Arbediad 2010/11)	Heb ei fesur yn 2011/12.	Oddeutu £178,000	£924,214 [2014/15] (Arbedion cronus er 2010/11)
	Lleihad yr allyriadau carbon y Cyngor	14.00%	16.70%	15.06%	20.00%
FW4	Dealltwriaeth y gymuned o'r risg llifogydd	Astudiaeth dealltwriaeth y gymuned o risg llifogydd wedi ei gynnal fel rhan o Gynllun Peilot Pwllheli a gwaith wedi ei wneud i gynyddu dealltwriaeth.	Gwaelodlin i'w sefydlu yn ystod 12/13 ac yna mesuriad cyson i'w gynnal er mwyn mesur cynnydd.	100%	Astudiaethau dealltwriaeth wedi eu cwblhau mewn 8 cymuned a gwaith wedi ei wneud i gynyddu dealltwriaeth (Caernarfon, Bangor, Porthmadog, Dolgellau, Fairbourne, Blaenau Ffestiniog, Nefyn, Dyffryn Ardudwy)
DAT01*	Nifer tai gwag hirdymor yn y sir [6 mis a drosodd] wedi dod nôl i ddefnydd	Tua 8.6% yn dai gwag [Ionawr 2011] wedi cadarnhau 1,155 eiddo gwag hir dymor yng Ngwynedd. Mae 110 wedi dod nôl i ddefnydd ers Ebrill 2008.	48	48 (96 cronus er dechrau 2011/12)	130
Strat6	Nifer o unedau fforddiadwy ychwanegol a sicrhawyd i Wynedd (boed yn dai o'r newydd neu ddefnydd o eiddo presennol)	220 uned hyd at 31-1-2011 yn ogystal â 44 uned yn ychwanegol i'w darparu cyn diwedd 31 Mawrth 2011 Cyfanswm – 264 dros gyfnod o 3 blynedd.	62	72 (134 cronus er dechrau 2011/12)	190 o unedau fforddiadwy ychwanegol er dechrau 2011/12

Dangosyddion Maes Amgylchedd

Cyfeirnod	Dangosydd	Gwaelodlin Cynllun Strategol	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Uchelgais
Strat7	Gosodiadau ynni adnewyddol domestig sydd wedi derbyn "Feed in Tariff (FIT)/ 'Renewable Heat Incentive (RHI)'	75 (hyd at 1/3/2010) ⁴	761 Targed o 150 wedi ei osod ar gyfer 2012/13	265	
CT25	Trafnidiaeth gymunedol ddibynadwy sy'n hygyrch ar draws y Sir.	88% o geisiadau am ddarpariaeth cludiant cymunedol yn cael eu gwireddu ar draws y Sir.	Systemau cofnodi ddim yn aeddfed o fewn darparwyr cludiant cymunedol sy'n golygu nad yw data yn gwbl ddibynadwy. Dengys ymateb i holiaduron a gylchredwyd i ddefnyddwyr cludiant cymunedol yn Hydref 2011 bod 83.33% o geisiadau am ddarpariaeth cludiant cymunedol yn cael eu gwireddu ar draws y Sir.	81.52%	96% o geisiadau am ddarpariaeth cludiant cymunedol yn cael eu gwireddu ar draws y Sir. Cynnydd o 10% mewn dibynadwyedd cludiant cymunedol
PB25b	Canran y gwastraff trefol yrrwyd i'w dirlenwi.	-	51.84%	46.92%	I'w Gadarnhau
PB55	Cyfanswm pwysau gwastraff bwyd a gesglir	Dim data	Dim data	3,640	I'w Gadarnhau
CT35	Lefelau bodlonrwydd a defnydd o gludiant cyhoeddus	Dim data	Datblygu Data er mwyn adrodd yn 2012/13	70.67%	I'w Gadarnhau

⁴ <https://www.renewablesandchp.ofgem.gov.uk/>

Trawsffurfio

Gweledigaeth y Cyngor yn y maes Trawsffurfio yn 2012/13 oedd:

Cyngor fydd wedi adeiladu ar ei gryfderau gan greu amgylchedd sydd yn caniatáu pobl i fod yn:

- *Flaengar a Mentrus,*
- *Effeithiol ac Effeithlon,*
- *Agored a Gofalgar,*
- *Cadarn ond Ystwyth.*

Er mwyn cyflawni'r gorau ar gyfer pobl Gwynedd heddiw ac yfory.

Yn y maes hwn, rydym wedi gosod y canlyniad canlynol fel amcan gwella yr ydym am weithio tuag ato:-

Cyngor ar ei orau sydd yn cyflawni i bobl Gwynedd heddiw ac yfory

Trawsfurfio - Cyngor ar ei orau sydd yn cyflawni i bobl Gwynedd heddiw ac yfory

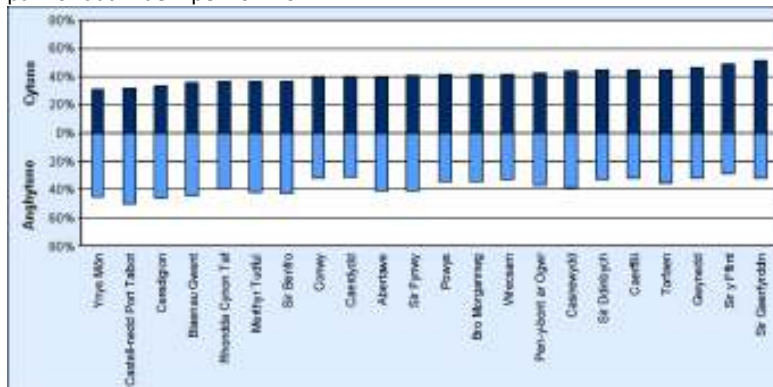
Cefndir

Mae'r Cyngor wedi adnabod pa mor bwysig yw hi bod cwsmeriaid yn teimlo eu bod yn cael gwasanaeth o ansawdd a hefyd bod staff yn teimlo'n rhan o'r Cyngor ac yn cael eu gwerthfawrogi. Ar yr un pryd, mae angen addasu a gwella gwasanaethau'r Cyngor os yw'r Cyngor am oroesi y cyfnod heriol sydd yn ei wynebu.

Pam fod angen gweithredu?

Mae'r Cyngor yn wynebu her ariannol sylweddol tra bo galw cynyddol am wasanaethau. Felly, mae'n rhaid i'r Cyngor adnabod dulliau newydd o ddarparu gwasanaethau sydd hefyd yn cwrdd ag anghenion pobl Gwynedd.

% sydd yn cytun neu anghytuno fod eu cyngor yn dda am eu hysbysu ynghylch pa mor dda mae'n perfformio

Ffactorau perthnasol

Er mwyn "cyflawni i bobl Gwynedd heddiw ac yfory", rhaid cael trefniadau gofal cwsmer cadarn, sydd yn galluogi'r Cyngor i gyflawni yr hyn sy'n bwysig i drigolion. Cafodd y strategaeth "Ffordd Gwynedd" ei datblygu, sef gweledigaeth o roi pobl Gwynedd yn ganolog i bopeth rydym yn ei wneud. Cafodd y rhan helaeth o'r flwyddyn ei threulio yn datblygu'r strategaeth. Bydd y gwaith o'i weithredu yn cychwyn yn fuan yn 2013/14.

Sut 'rydan ni'n cymharu ag eraill?

Mae'r maes yma yn anodd i'w gymharu gyda chynghorau eraill. Fodd bynnag mae rhai dangosyddion cymharol.

Mae barn trigolion ar ba mor dda y mae'r Cyngor am ddweud sut y mae'n perfformio ymysg y gorau yng Nghymru.

O ran barn trigolion am safon y gwasanaeth a dderbynnir, roedd y Cyngor yn perfformio tua'r canol o blith awdurdodau lleol eraill Cymru.

Mae barn staff ynghylch pa mor dda mae'r Cyngor yn ymgysylltu wedi dirywio. Mae hyn yn gyson â thueddiadau cenedlaethol, yn sgil yr heriau a ddaw o ran y sefyllfa ariannol fregus.

Gweler hefyd y graffiau barn trigolion Gwynedd ynghylch gwasanaethau'r Cyngor a geir ar dudalen 10.

Beth sydd wedi gweithio?

Roedd saith prosiect ar waith yn y maes Trawsffurfio yn ystod 2012/13.

Cyflawnwyd y canlyniadau yn 57% o ffrydiau gwaith y prosiectau hynny, gyda 33% yn gwneud cynnydd derbyniol.

Cafodd dros 2,000 o drigolion Gwynedd y cyfle i roi eu barn ar nifer o bynciau. Er enghraifft, mynediad i'r farchnad dai, defnydd ac agwedd tuag at yr iaith Gymraeg ynghyd â chyfle i roi syniadau ar ddatblygu'r gwasanaeth llyfrgelloedd i'r dyfodol.

Roedd llwyddiant gyda chynlluniau i wella profiad y cwsmer gyda gwasanaethau Eiddo/Cynnal a Chadw a Digartrefedd. Er enghraifft, mae gwaith cynnal chadw bellach yn cael ei gyflawni yn 1/10 o'r amser, mae dros 90% o gwmseriaid yn fodlon â'r gwasanaeth ac arbedwyd 15% ar gostau staff. Oherwydd hynny, bydd y cynllun yn cael ei ymestyn i feysydd eraill o dan y faner "Ffordd Gwynedd".

Derbyniwyd canmoliaeth gan y cwmni "Investors in People" o'n gwaith i hyrwyddo arddull cymhelliant. Roedd hyn wedi ei dreialu mewn un adran, a gwelwyd newid yn niwylliant staff yr adran yn sgil hynny.

Nid oedd cynnydd cystal â'r disgwyl gyda'r prosiect "Grymuso Cymunedau Gwynedd" gan bod y Cyngor wedi pwylo cyn penderfynu ar ddyfodol y Pwyllgorau Ardal. Roedd penderfyniad ym mis Chwefror 2013 i sefydlu fforymau ardal a fyddai'n caniatáu sesiynau llai ffurfiol o fewn yr ardaloedd er mwyn cynnal deialog "go iawn" a thrafodaethau ar lefel leol.

Pwy sydd wedi elwa?

Er mwyn i'r Cyngor wneud y defnydd gorau posib o'i wariant o fewn yr ardal, cafodd pedwar cytundeb eu hadolygu (gwerth dros £500k) i wneud yn siwr eu bod yn cydymffurfio gyda'r Polisi Caffael Cynaliadwy*.

Cafodd llyfryn disgownt ei lansio sy'n rhoi cyfle i staff y Cyngor arbed arian mewn siopau a busnesau lleol ynghyd â chwmnïau byd eang.

Partneriaid

Cafodd Bwrdd Gwasanaethau Lleol ei sefydlu ar y cyd gyda Chyngor Môn. Bydd y trefniant hwn yn:

- Osgoi dyblygu gwaith o fewn y cynghorau. 7
- Eu galluogi i weithredu'n gynt ble mae angen cydweithio gyda phartneriaid eraill e.e. Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru neu'r Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.

52% o drigolion Gwynedd yn "fodlon" neu "bodlon iawn" gyda'r ffordd mae'r Cyngor yn rhedeg pethau

Dangosyddion Maes

Cyfeirnod	Dangosydd	Gwaelodlin Cynllun Strategol	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Uchelgais
	Cynnydd yn nifer sydd yn datgan eu bod yn fodlon ynghylch y ffordd mae'r Cyngor yn rhedeg pethau	43%	Arolwg Trigolion i'w adrodd yn 2012/13	57%	Cynnydd
	Cynnydd yn nifer sydd yn datgan eu bod am fod fwy ynghlwm â phenderfyniadau sydd yn effeithio eu hardal leol	29%	Arolwg Trigolion i'w adrodd yn 2012/13	23%	Cynnydd
	Cynnydd yn nifer sydd yn datgan eu bod yn fodlon gyda chanlyniad y gwasanaeth a dderbyniwyd yn dilyn eu cyswllt gyda'r Cyngor	34%	Arolwg Trigolion i'w adrodd yn 2012/13	Cwestiwn heb ei ofyn yn yr arolwg Panel Trigolion	Cynnydd
Perff22	Canran dangosyddion y meysydd Strategol sydd wedi cwrdd â'u targedau	64%	56%	Adrodd Medi 2013 yn dilyn derbyn holl ddata'r Cynllun Strategol	70%
Perff21	Canran ffrydiau gwaith y Prosiectau Strategol sydd yn debygol o gyflawni'r prif fuddiant	70%	78%	84%	70 – 75%

Arbedion

Gweledigaeth y Cyngor yn y maes Arbedion yn 2012/13 oedd;

Bydd Cyngor Gwynedd yn gwneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ganddo gan gynnig gwerth-am-arian i drethdalwyr lleol. Byddwn yn chwilio am ffyrdd newydd ac arloesol o weithio, gan edrych y tu hwnt i ffiniau'r Cyngor a chydweithio â chyryff eraill i sicrhau'r budd mwyaf i'n trigolion.

Yn y maes hwn, rydym wedi gosod y canlyniad canlynol fel amcan gwella yr ydym am weithio tuag ato:-

Cyflawni'r swm arbedion sydd ei angen ar gyfer cwrdd â gofynion strategaeth ariannol y Cyngor dros y cyfnod, gan effeithio cyn lleied â phosibl ar ganlyniadau i drigolion Gwynedd.

Arbedion – Cyflawni'r swm arbedion sydd ei angen ar gyfer cwrdd â gofynion strategaeth ariannol y Cyngor dros y cyfnod, gan effeithio cyn lleied â phosibl ar ganlyniadau i drigolion Gwynedd

Cefndir

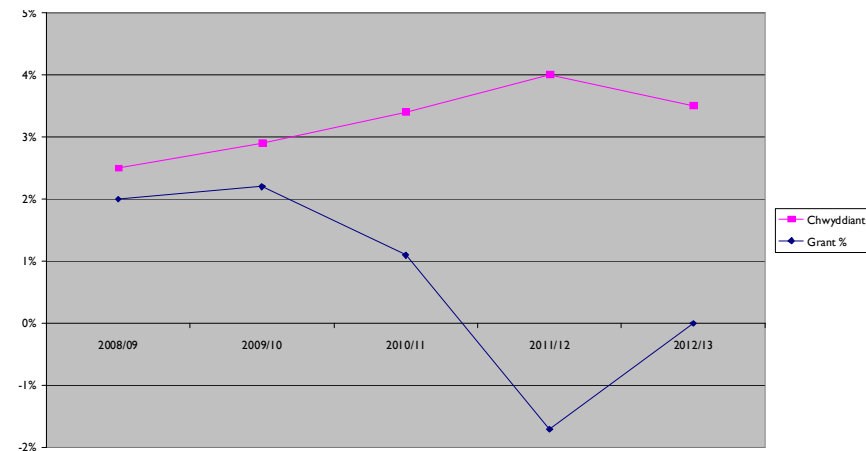
Mae'r arian sydd ar gael i'r Cyngor i gynnal ei wasanaethau yn lleihau, gyda mwy fyth o leihad yn debygol dros y blynyddoedd i ddod. 'Roeddem eisoes wedi cyflawni dros £23 miliwn o arbedion yn y saith mlynedd hyd at 2011/12, ond wrth i'r toriadau gwariant cyhoeddus ar draws y DU waethygu roeddem angen arbed £6.7 miliwn pellach yn 2012/13, gydag argoelion y bydd angen cyflawni llawer mwy yn y blynyddoedd dilynol.

Pam fod angen gweithredu?

Os gallwn ddarganfod ffyrdd o sicrhau fod trigolion yn cael yr un gefnogaeth i ffynnu ond am lai o gost, fe fyddwn yn gallu gwneud rhai o'r arbedion sydd eu hangen heb i drigolion Gwynedd fod ar eu colled. Mae hyn yn her ac yn mynd i arwain at newid y ffordd bydd pobl yn derbyn gwasanaethau, ond drwy wneud hyn fe fyddwn yn gorfod gwneud llai o'r dewis arall sef peidio â darparu rhai gwasanaethau y mae pobl Gwynedd yn dibynnu arnynt.

“Mae'r Cyngor yn parhau i reoli ei adnoddau'n dda a chynllunio'n effeithiol i fynd i'r afael â diffygion ariannol dros y tymor canolig” (Llythyr blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru 2013)

Cynnydd grant Cymru o'i gymharu â'r raddfa chwyddiant

Ffactorau perthnasol

Grant Llywodraeth Cymru sy'n cyllido dros dri-chwarter gwariant y Cyngor. Dros y blynyddoedd diwethaf nid yw'r grant yma wedi bod yn cynyddu ddigon i gwrdd â chwyddiant, heb sôn am gwrdd â chost y pwysau eraill ar ein gwasanaethau (er enghraifft, achos fod y boblogaeth yn heneiddio). O gofio fod cyllideb flynyddol y Cyngor dros £230 miliwn mae hyn felly yn arwain at fwch ariannol sylweddol.

Sut 'rydan ni'n cymharu ag eraill

Mae'n anodd cymharu'n uniongyrchol gydag awdurdodau eraill yn y maes yma ond mae yna gydnabyddiaeth ein bod ar y blaen o ran cynllunio arbedion yn effeithiol i leihau effaith ar drigolion: *“...mae'r dull hwn o weithredu wedi golygu na fu angen gwneud penderfyniadau byrbwyll na thoriadau i wasanaethau”* (Llythyr blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru 2013).

Gwireddwyd £6.45m o arbedion yn ystod 2012/13, sef **89%** o'r cyfanswm disgwyliedig. Llithriad amser (yn hytrach na methiant i gyflawni) sy'n gyfrifol am y gweddill.

Cyflawnwyd **86%** o'r swm yma drwy **arbedion effeithlonrwydd**, a'r gweddill drwy **godi incwm (6%)** a rhywfaint o **doriadau gwasanaeth (8%)**.

Beth sydd wedi gweithio?

Roedd saith prosiect ar waith yn y maes Arbedion yn ystod 2012/13.

Cyflawnwyd y canlyniadau yn 54% o ffrydiau gwaith y prosiectau hynny, gyda 39% yn gwneud cynnydd derbyniol.

Un enghraifft o gynllun wnaed yn ystod y flwyddyn oedd adeiladu cyfleuster i drin gwastraff bwyd, a drwy hynny arbed £500,000 y flwyddyn o gostau anfon gwastraff i'w dirlenwi.

Ym maes gofal cymdeithasol mae'r Cyngor wedi cychwyn cynlluniau newydd i roi cymorth i bobl fregus i fyw eu bywydau'n annibynnol ac i ddatblygu eu sgiliau a'u hyder. O ganlyniad mae rhai pobl yn llai dibynnol ar wasanaethau cymdeithasol traddodiadol, gan arwain at arbedion ariannol o dros £300,000 y flwyddyn tra ar yr un pryd yn gwella ansawdd bywydau defnyddwyr.

Gwnaed arbedion ar gost cyflogi staff yn ogystal; er enghraifft fe ostyngwyd y raddfa delir i staff am deithio yn eu ceir eu hunain ar fusnes y Cyngor, gan arbed cyfanswm o dros £200,000 y flwyddyn.

Yn ogystal â gwireddu cynlluniau, buom hefyd yn ymchwilio i feysydd newydd lle gellir gwneud arbedion yn y dyfodol, gan ganolbwyntio ar gynlluniau sy'n cyflawni'r un canlyniadau am lai o gost, a llwyddodd hyn i ganfod y cyfanymiau roeddem eu hangen. Hefyd fe warchodwyd cyllid Ysgolion rhag effeithiau gwaethaf yr arbedion.

Roeddem yn un o'r cynghorau a gafodd yr arian llawn, sef £1.3 miliwn, gan Lywodraeth Cymru am gyflawni'r canlyniadau roeddem wedi'u haddo ar gyfer 2011/12, ac fe ddisgwylir am gadarnhad ynglŷn â 2012/13.

Nid ydym wedi cyflawni popeth oedd yn ein cynlluniau gan ein bod wedi gallu canfod y swm arbedion mewn ffordd wahanol, ambell dro, i'r hyn oeddem yn ei ragweld ar ddechrau'r flwyddyn. Mae hyn yn adlewyrchu natur ddatblygol y gwaith yma.

Pwy sydd wedi elwa

Cyflawnwyd y rhan fwyaf o'r arbedion (86% sef tua £5.5m) drwy effeithlonrwydd, ac ni welwyd dirywiad yn rhan fwyaf o'r mesurau pwysicaf sydd o ganlyniadau i drigolion Gwynedd.

Drwy wneud hyn fe osgowyd gorfod gwneud toriadau, fyddai wedi cael effaith andwyol ar ddefnyddwyr y gwasanaethau.

Partneriaid

Yn ystod y flwyddyn fe arbedwyd £50,000 drwy gydweithio â chynghorau eraill Gogledd Cymru wrth gomisiynu gofal cymdeithasol, a gwnaed arbedion o £38,000 wrth weithio mewn partneriaeth â chyngor Môn i gyd-gynllunio gwasanaethau at y dyfodol.

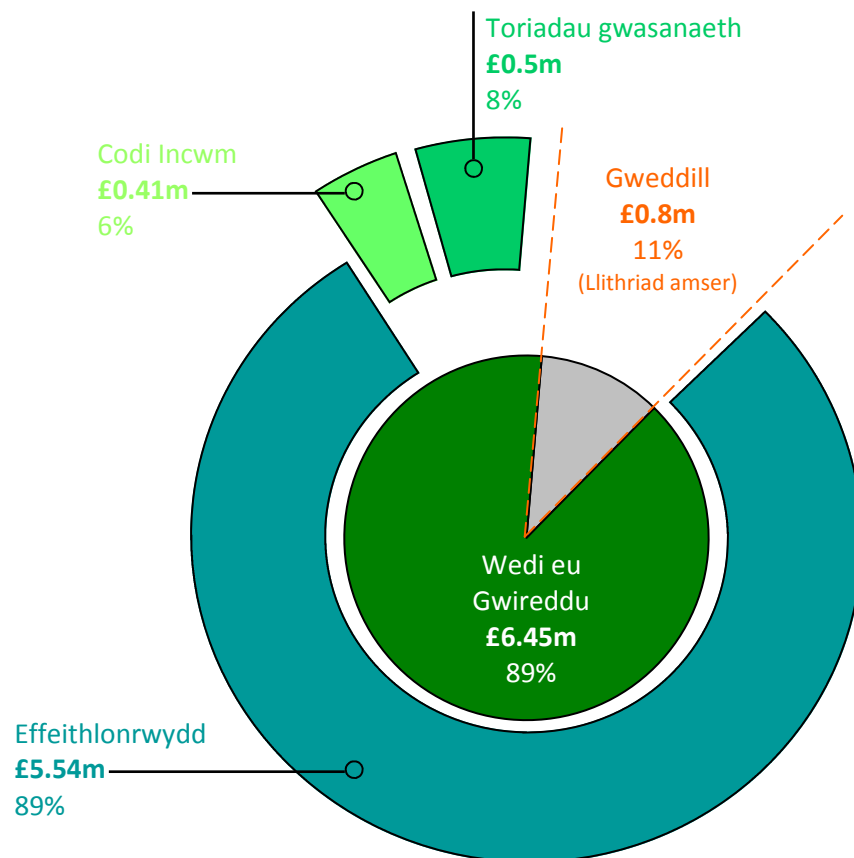
Disgwylir i arbedion pellach ddeillio o'r cynlluniau yma mewn blynyddoedd i ddod, yn ogystal â chynlluniau cydweithio eraill sy'n mynd ymlaen ar draws gogledd Cymru ym meysydd fel Gwella Ysgolion a Gwaredu Gwastraff.

“Rydym yn hyderus y gallwn ni weithio efo pobl Gwynedd i reoli'r sefyllfa mewn ffordd sy'n lleihau'r effaith ar ein cymunedau.”

Y Cyngorydd Peredur Jenkins

Arbedion a gyflawnwyd 2012/13

Dangosyddion Maes

Cyfeiriad	Dangosydd	Gwaelodlin Cynllun Strategol	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyrhaeddiad
	Swm arbedion a gyflawnwyd	£6.7m – sef: £5.0m Pecyn arbedion £16m £1.2m Newid polisïau cyllidebol £0.5m Prosiect effeithlonrwydd trawsadrannol	Cyflawnwyd £6.1m yn ystod y flwyddyn gyda'r £0.6m o gynlluniau'r pecyn £16m angen eu pontio oherwydd llithriad amser.	£6.449m	Arbedion ariannol parhaol o £21.7m wedi'u tynnu o'r gyllideb, gan sicrhau ein bod wedi paratoi ar gyfer arbed £7.3m pellach yn y bedwaredd flwyddyn.
	O fewn y swm arbedion uchod: Symiau a wireddir drwy gynlluniau <u>effeithlonrwydd a chodi incwm</u>	Effeithlonrwydd £5.0m Codi incwm £0.6m	Gwireddwyd: Effeithlonrwydd £4.5m Codi incwm £0.4m (gyda'r gwahaniaeth o £0.6m yn llithro fel nodwyd uchod)	Gwireddwyd: Effeithlonrwydd £5.542m Codi Incwm £0.413m	Cyfanswm arbedion y 3 blynedd* o leiaf £16.0m drwy gynlluniau Effeithlonrwydd a £1.4m drwy gynlluniau Codi Incwm. * gan gynnwys rhai gytunwyd eisoes yn y pecyn £16m
	Mesurau perfformiad gwasanaeth yn y meysydd lle cyflawnir arbedion effeithlonrwydd a thoriadau	Dim effaith andwyol ar berfformiad pan weithredir arbedion effeithlonrwydd. Mewn meysydd lle gwneir toriadau, effaith ar berfformiad yn unol â'r hyn a ragwelwyd wrth gytuno ar y toriadau.	Ni chyflawnwyd yr asesiad yma.		Dim effaith andwyol ar berfformiad pan weithredir arbedion effeithlonrwydd. Mewn meysydd lle gwneir toriadau, effaith ar berfformiad yn unol â'r hyn a ragwelwyd wrth gytuno ar y toriadau.

Gwella Iechyd

Yn y maes hwn, rydym wedi gosod y canlyniad canlynol fel amcan gwella yr ydym am weithio tuag ato:-

Pobl Gwynedd yn byw bywydau iachach

Rydym hefyd wedi nodi'r profiadau a ganlyn sydd yn disgrifio'r prif elfennau o'r canlyniad mewn mwy o fanylder.

- *Mwy o bobl Gwynedd yn cael eu cefnogi a'u hannog i wneud dewisiadau ffordd o fyw iach*
- *Mwy o bobl Gwynedd yn cael yr un cyfle i fwynhau'r iechyd gorau posib*
- *Pobl Gwynedd yn byw mewn sir sy'n rhoi blaenoriaeth i iechyd ac yn uchafu'r buddion posib*
- *Cyngor Gwynedd yn blaenoriaethu iechyd staff yn y gweithle ac yn ceisio dylanwadu ar gyflogwyr eraill*

Iechyd – Pobl Gwynedd yn byw bywydau iachach

Cefndir

Mae iechyd wedi cael ei adnabod fel maes pwysig o fewn y Cyngor gan ei fod yn effeithio ar y boblogaeth cyfan. Mae gan y Cyngor ddyletswydd i hyrwyddo a hybu ffordd iach o fyw. Mae gwella iechyd yn ffordd o gadw pobl allan o wasanaethau statudol y Cyngor a sefydliadau cyhoeddus eraill. Normaleiddio ffordd iach o fyw yw gweledigaeth y Cyngor o fewn y maes iechyd. Y profiadau sy'n disgrifio'r canlyniad yma yw:

- Pobl Gwynedd yn cael eu cefnogi a'u hannog i wneud dewisiadau ffordd o fyw iach
- Pobl Gwynedd yn cael yr un cyfle i fwynhau'r iechyd gorau posib
- Pobl Gwynedd yn byw mewn sir sy'n rhoi blaenoriaeth i iechyd ac yn uchafu'r buddion posib

Pam fod angen gweithredu?

- Gweithgarwch corfforol - Mae gan pobl sy'n egniol hyd at 50% yn llai o risg o ddatblygu'r afiechydon cronig amlycaf megis clefyd coronaidd y galon, strôc, diabetes a rhai mathau o ganser a 20-30% yn llai o risg o farw cyn amser.
- Ysmygu - Mae ysmygu yn parhau i fod yr achos mwyaf o farwolaeth gellir ei osgoi yng Nghymru. Mewn pobl 35 oed a throsodd mae ysmygu yn achosi bron i 1 o bob 5 marwolaeth.
- Alcohol - Mae alcohol yn cyfri'n uniongyrchol tuag at 8,000 o flynyddoedd bywyd potensial wedi eu colli yng Nghymru, ac yn an-uniongyrchol tuag at 5,000 o flynyddoedd coll.
- Pwysau - Mae bod dros eich pwysau neu'n ordew yn ffactor risg am clefyd y siwgr math2, cyflyrau cronig fel clefyd cardiofasglaidd a rhai cancr.

Ffactorau perthnasol

Mae llawer o ffactorau'n effeithio'n gadarnhaol ac yn negyddol ar iechyd. Ar lefel unigol, mae ffactorau biolegol, fel oed, rhyw a gwneuthuriad genetig, a ffactorau ffordd o fyw y gellid eu haddasu, fel smygu, deiet ac ymarfer corff.

Gall y gymdeithas mae rhywun yn byw ynnddi ddylanwadu ar eu hiechyd, ac mae cymryd rhan mewn rhwydweithiau cymdeithasol a chymunedol, yn cynnwys cyfeillgarwch, cyswllt â pherthnasau a rhyngweithio cymunedol cefnogol, yn chwarae rhan bwysig mewn cynnal iechyd.

Mae hefyd penderfynyddion ehangach iechyd, sef cyd-destun amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd bywyd. Mae ffactorau fel addysg, incwm a thai i gyd yn dylanwadu ar iechyd yn uniongyrchol ac yn anuniongyrchol.

Sut 'rydan ni'n cymharu ag eraill?

	Canran (yn ôl oed safonedig)				
	Yn ysmygu	Yn yfed mwy na'r canllawiau	Yn bwyta ffrwythau a llysiau (5 y dydd)	Yn dilyn y canllawiau ar gyfer gweithgarwch corfforol (5x30)	Dros eu pwysau neu'n ordew
Gwynedd	24	45	41	33	56
Betsi Cadwaladr	23	44	36	31	55
Cymru	24	44	35	30	57

Yn llawer gwaeth na chyfartaledd Cymru yn ystadegol

Ddim yn wahanol iawn i gyfartaledd Cymru yn ystadegol

Yn llawer gwell na chyfartaledd Cymru yn ystadegol

Beth sydd wedi gweithio?

- Mae cynllun ar gyfer datblygu chwaraeon a gweithgareddau egniol werth £1 miliwn wedi ei gadarnhau gan Chwaraeon Cymru trwy'r prosiect Gwynedd Egniol am y cyfnod 2013-17
- Ni fydd Gwynedd yn codi lefelau ffioedd am 2013/14 oherwydd perfformiad ardderchog y Canolfannau Hamdden i gyrraedd targedau incwm 2012/13. Mae hyn yn groes i bob Awdurdod arall yng Ngogledd Cymru.
- Prosiect Gwynedd Iach: Normaleiddio ffordd iach o fyw, Brand Gwynedd Iach a Datblygu'r Brand. Llauer o waith wedi ei wneud i ddatblygu'r brand ond gwaith pellach i'w wneud i ehangu defnydd y Brand a sefydlu fforymau datblygol.
- Gwynedd Di-fwg: Ymgyrch Meysydd Chwarae Di-fwg wedi ei lansio Mawrth 2013, Cardiau Tybaco wedi ei lansio yn yr Eisteddfod yr Urdd yn 2012. Gwaith pellach i'w wneud i hybu cyrsiau ymyrraeth fer.

“Dwi'n hynod falch fod Cyngor Gwynedd yn rhoi ystyriaeth o ddifri i faterion lechyd ac yn cymryd camau positif i gefnogi prosiectau a chynlluniau fydd yn ceisio hybu arferion byw gwell ac iechyd gwell i'r boblogaeth. Mae'r uchelgais i annog pobl y Sir fyw bywydau iach yn gam i'r cyfeiriad cywir i'r Cyngor, ac yn gam byddwn yn ceisio annog mwy o asiantaethau a mudiadau i gymryd i'r dyfodol hefyd”

Y Cynghorydd Paul Thomas

Pwy sydd wedi elwa?

- Mae polisi atal ysmegu yn cael ei weithredu mewn dros 130 o feysydd chwarae o dan reolaeth y Cyngor, meysydd chwarae ysgolion uwchradd a'r tir o gwmpas canolfannau hamdden.
- Gardd gymunedol wedi ei chreu yng Nghanolfan Hamdden Glaslyn.
- Darpariaeth fwyd o fewn Canolfannau Hamdden wedi newid i fwydydd iachach.

Partneriaid

Mae'r partneriaid yn y maes yma yn cynnwys Iechyd Cyhoeddus Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Cyngor Chwaraeon a'r Partneriaeth Awyr Agored Gogledd Cymru.

Alaw Gwenlli Jones o Ysgol Syr Hugh Owen a ddyluniodd yr arwydd meysydd di-fwg gyda disgyblion o ysgolion eraill fu'n rhan o'r lansiad

Dangosyddion Maes

Cyfeirnod	Dangosydd	Gwaelodlin Cynllun Strategol	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Uchelgais
	Targedau <i>Creu Cymru Egniol</i> 'Un diwrnod yn rhagor' i blant ac oedolion	gwaelodlin ddim ar gael tan 2011/12	33%		i'w pennu mewn ymgynghoriad gyda Iechyd Cyhoeddus Cymru
lech1	% oedolion sy'n adrodd eu bod yn ysmegu	25%	24%	Cylchlythyrau Iechyd Cymru yn cael ei gyhoeddi ym mis Medi 2013	i'w bennu mewn ymgynghoriad gyda Iechyd Cyhoeddus Cymru
lech2	% oedolion sy'n adrodd eu bod yn bwyta 5 dogfn o ffrwythau a llysiau pob dydd	42%	41%		i'w bennu mewn ymgynghoriad gyda Iechyd Cyhoeddus Cymru
lech3	% oedolion sy'n adrodd eu bod yn dew neu'n ordew	55%	56%		i'w bennu mewn ymgynghoriad gyda Iechyd Cyhoeddus Cymru
lech4	% oedolion sy'n adrodd eu bod yn yfed mwy na'r canllawiau cydnabyddedig	47%	45%		i'w bennu mewn ymgynghoriad gyda Iechyd Cyhoeddus Cymru
D2.1	Nifer y dyddiau a gollwyd i salwch yng Nghyngor Gwynedd	10 diwrnod fesul unigolyn	8.29 diwrnod fesul unigolyn	8.52 diwrnod fesul unigolyn	8 diwrnod fesul unigolyn

Iaith

Yn y maes hwn, rydym wedi gosod y canlyniad canlynol fel amcan gwella yr ydym am weithio tuag ato:-

Pobl yn byw trwy gyfrwng y Gymraeg yng Ngwynedd

Yn ogystal, rydym wedi nodi'r profiadau a ganlyn sydd yn disgrifio'r prif elfennau o'r canlyniad mewn mwy o fanylder.

- *Teuluoedd yn magu eu plant trwy gyfrwng y Gymraeg*
- *Plant a phobl ifanc yn byw, dysgu, gweithio a mentro trwy gyfrwng y Gymraeg yn lleol*
- *Y Gymraeg yn ffynnu yng nghymunedau Gwynedd*
- *Y Gymraeg yn iaith fusnes yng ngweithleoedd Gwynedd*

Hyrwyddo'r Iaith Gymraeg -

Cefndir

- Gwynedd yw'r sir gyda'r canran uchaf o siaradwyr Cymraeg 3 oed a throsodd yn ôl Cyfrifiad 2011, sef 65.4%
- Mae Gwynedd yn ail i Sir Gaerfyrddin yn unig o safbwynt nifer y boblogaeth 3 oed a throsodd sydd yn gallu siarad Cymraeg yn ôl Cyfrifiad 2011, sef 77,000.
- Mae parhad a dyfodol yr iaith yn flaenoriaeth hanesyddol gan y Cyngor oherwydd pwysigrwydd y Gymraeg fel rhan annatod o wead cymdeithas y sir.

Pam fod angen gweithredu?

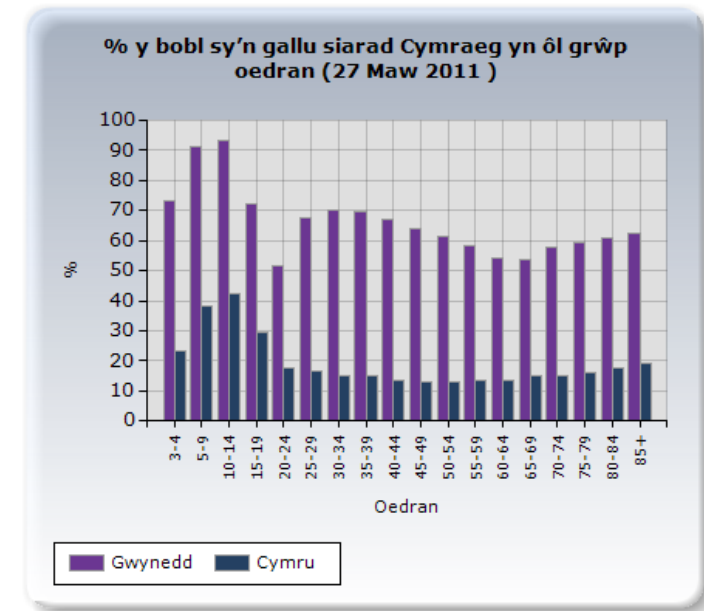
- Roedd Cyfrifiad 2011 yn dangos yr her i'r Gymraeg, yn arbennig yn ei chadarnleoedd traddodiadol.
- Roedd gostyngiad yn nifer y siaradwyr Cymraeg yng Ngwynedd ond nid i'r un graddau â'r de orllewin.
- Mae polisi iaith y Cyngor wedi sicrhau cyfleoedd cyson i drigolion y sir allu byw a gweithio drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Mae Gwynedd yn arwain yn lleol a chenedlaethol ar gynllunio ieithyddol

Sut 'rydan ni'n cymharu ag eraill?

- Cyfrifiad 2011 yn cadarnhau mai Gwynedd yw'r sir Gymreiciaf yng Nghymru gyda'r ganran uchaf o siaradwyr Cymraeg
- Cyfrifiad 2011 yn dangos gostyngiad llai yn y nifer a'r canran sydd yn gallu siarad Cymraeg yng Ngwynedd nac yn rhai o siroedd y de orllewin.

Ffactorau perthnasol

- Cyfrifiad 2011 yn dangos bod 65.4% o drigolion y sir yn siarad Cymraeg
- Cyfrifiad 2011 yn dangos dirywiad o 3.6% yn y ganran hynny, ers Cyfrifiad 2001
- Cyfrifiad 2011 yn dangos fod 70% neu fwy o'r boblogaeth 3+ oed yn gallu siarad Cymraeg mewn 40 o'r 71 ward, lleihad o 42 yn 2001 a 61 yn 1991
- Mae 34% o blant ysgolion cynradd yn adrodd mai Saesneg yn unig sy'n cael ei ddefnyddio ganddynt gyda'u ffrindiau ar y buarth. (Gwnaed y gwaith ymchwil yng Ngwynedd yn unig)

**“Y Gymraeg yn ffynnu
yng nghymunedau
Gwynedd”**

Beth sydd wedi gweithio?

- Ymchwil ar sefyllfa'r Gymraeg mewn trefniadau cydweithio a gweithio mewn partneriaeth.
- Tair dalgylch peilot yn derbyn hyfforddiant ac yn anelu at gyrraedd gwobr efydd Siarter Iaith Gymraeg Ysgolion Cynradd Gwynedd er cynyddu defnydd cymdeithasol plant o'r Gymraeg
- Cynhadledd genedlaethol lwyddiannus ar 'Ddyfodol Cymunedau Cymraeg'

"Mae nifer o bethau gennym i fod yn falch ohonynt:-
Mae'r Gymraeg yn parhau i fod yn iaith gymunedol yn y mwyafrif o'r sir.
Mae pob plentyn yn ysgolion cynradd Gwynedd yn derbyn sylfaen gadarn yn y Gymraeg.
Mae'r Cyngor yn arwain eraill sy'n gwasanaethu trigolion Gwynedd i ddatblygu eu defnydd o'r Gymraeg."

Y Cynghorydd Ioan Thomas

Pwy sydd wedi elwa?

- Mae dros 1,800 o ddisgyblion, mewn 23 ysgol gynradd, wedi derbyn sylfaen gadarn yn y Gymraeg, fel iaith gymdeithasol, drwy'r Siarter Iaith.
- Mae'r Academi Sgiliau Cymraeg wedi helpu rheolwyr yn un o adrannau Ysbyty Gwynedd i gynyddu eu defnydd o'r Gymraeg.
- Ymrwymodd mynychwyr cynhadledd 'Dyfodol y Gymraeg' i sefydlu Menter Iaith leol a bwriad i ail-edrych ar strategaethau Cymraeg i'r Teulu.

Partneriaid

Hunaniaith yw'r strwythur aml-asiantaethol sydd yn hyrwyddo'r Gymraeg yng Ngwynedd. Mae aelodau hunaniaith yn cynnwys: Cyngor Gwynedd, Partneriaeth Economaidd Gwynedd, Partneriaeth Tai Gwynedd, Rhwydwaith Busnes Gwynedd, Prifysgol Bangor, Mantell Gwynedd, Llywodraeth Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Heddlu Gogledd Cymru, Gwasanaeth Llysoedd ei Mawrhydi, Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru, Gwasanaeth Ambiwllans, Cymdeithas Tai Eryri, Cyfoeth Naturiol Cymru, Parc Cenedlaethol Eryri, Canolfan Cymraeg i Oedion Gogledd Cymru, Ysgolion Cynradd Gwynedd.

Unrhyw wybodaeth arall

Mae canlyniadau mwy manwl Cyfrifiad 2011 wedi eu derbyn yn ystod 2012/13 a bydd y Cyngor yn defnyddio hynny i osod cyfeiriad mwy penodol i'r gwaith i'r dyfodol

Dangosyddion Maes

Cyfeirnod	Dangosydd	Gwaelodlin Cynllun Strategol	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Uchelgais 2014
	% plant 3-4 oed sydd yn gallu siarad Cymraeg (Cyfrifiad).	Yng Ngwynedd, yn ôl Cyfrifiad 2001, 2 riant yn siarad Cymraeg gartref = 89.7% o blant 3-4 oed yn gallu siarad Cymraeg; rhiant sengl yn siarad Cymraeg = 73.4% o blant 3-4 oed yn gallu siarad Cymraeg; un o ddau riant yn siarad Cymraeg = 55.7% o blant 3-4 oed yn gallu siarad Cymraeg; dim oedolyn yn siarad Cymraeg = 34.6% o blant 3-4 oed yn gallu siarad Cymraeg.	Dim data ar gael tan cyhoeddiad cyfrifed laith Hydref 2012.	73.0%	Rhagor o deuluoedd yn defnyddio'r Gymraeg ar yr aelwyd.
	% y plant sydd yn derbyn asesiad mewn Sgiliau laith, Llythrennedd a Chyfathrebu ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen (dangosydd newydd).	Dim gwaelodlin.	2011/12 yw'r flwyddyn gyntaf i ddisgyblion blwyddyn 2 gael eu hasesu dan y Cyfnod Sylfaen. Gwybodaeth ar gael Medi 2012.	87.6%	Rhagor o blant gyda sylfaen gadarn i'r Gymraeg erbyn diwedd y Cyfnod Sylfaen.
	% poblogaeth Gwynedd sydd yn gallu siarad Cymraeg.	69% o'r boblogaeth yn gallu siarad Cymraeg yng Ngwynedd yn ôl Cyfrifiad 2001, gostyngiad o -1.8% ers 1991. 41 Adran Etholiadol efo dros 70% o'r boblogaeth yn gallu siarad Cymraeg yn 2001 o gymharu â 60 ward yn 1991.	Dim data ar gael tan cyhoeddiad cyfrifed laith Hydref 2012.	65.4% Cynydd i 89.1% o bobl oed 3 i 15 oed sy'n gallu siarad Cymraeg yn gymharol i waelodlin 88.6% yn 2001.	Rhagor o gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned.

Cynllun Datblygu Lleol

Yn y maes hwn, rydym wedi gosod y canlyniad canlynol fel amcan gwella yr ydym am weithio tuag ato:-

Strategaeth a pholisiau cynllunio defnydd tir a fydd yn cyfarch y prif faterion sy'n gwynebu ardaloedd Awdurdodau Cynllunio Gwynedd a Môn

Yn ogystal, rydym wedi nodi'r profiadau a ganlyn sydd yn disgrifio'r prif elfennau o'r canlyniad mewn mwy o fanylder:

- *Cyflenwad digonol a parhaus o dir ar gyfer unedau preswyl*
- *Cyflenwad digonol a parhaus o dir ar gyfer cyflogaeth*
- *Safon amgylcheddol yr ardal yn cael ei gynnal neu ei wella*
- *Datblygiadau sy'n wydn i effeithiau newid hinsawdd*
- *Anghenion cymunedau yn cael eu cyfarch yn lleol.*

Cynllun Datblygu Lleol – Strategaeth a pholisiau cynllunio defnydd tir a fydd yn cyfarch y prif faterion sy'n gwynebu ardaloedd Awdurdodau

Cyflwyniad

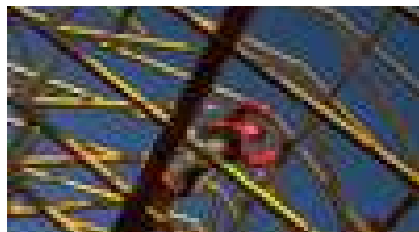
Bwriad y Prosiect Strategol hyn yw sicrhau fod y blaenoriaethau strategol sydd wedi eu hadnabod gan y Cyngor yn cael eu hadlewyrchu o fewn y weledigaeth defnydd tir ac hefyd yn y polisiau cysylltiedig sydd o fewn y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd ar gyfer Gwynedd a Môn.

Mae'r Prosiect yn anelu i gyflawni'r profiadau canlynol:

- Cyflenwad digonol a pharhaus o dir ar gyfer unedau preswyl
- Cyflenwad digonol a pharhaus o dir ar gyfer cyflogaeth
- Safon amgylcheddol yr ardal yn cael ei gynnal neu ei wella
- Datblygiadau sy'n gwrthsefyll effeithiau newid hinsawdd
- Anghenion cymunedau yn cael eu diwallu'n lleol.

Cytunwyd i gyflawni'r canlynol yn 2012/13:

- Adnabod opsiynau twf ar gyfer nifer o unedau preswyl a thiroedd ar gyfer cyflogaeth a manwerthu.
- Rhoi sylw i flaenoriaethau strategol lleol sy'n cwrdd â phroffion cadernid*.

Beth gafodd ei gyflawni?

- Dogfen Hoff Strategaeth y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd, a deunydd cefnogol wedi ei llunio.
- Cyfarfodydd wedi eu cynnal gyda rhanddeiliaid allweddol er mwyn adnabod y blaenoriaethau strategol lleol.
- Astudiaethau manwl wedi eu cwblhau fydd yn darparu'r dystiolaeth angenrheidiol er mwyn cwrdd â phroffion cadernid Bydd y rhain yn y sail ar gyfer y polisiau o fewn y Cynllun.

Pa wahaniaeth ydan ni wedi'i wneud?

Mae'n rhy gynnar i ddangos pa wahaniaeth fydd y gwaith yn ei wneud i fywydau unigolion yng Ngwynedd.

Byddwn yn rhoi sylw i ddangos effaith wrth ddatblygu Cynlluniau Prosiect 2013-17.

Dangosyddion Maes

Cyfeirnod	Dangosydd	Gwaelodlin Cynllun Strategol	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyrhaeddiad
	Adnabod prif faterion a gweledigaeth ar gyfer Cynllun	Bydd y broses hon yn seiliedig ar y sail tystiolaeth ar gyfer y Cynllun a fydd wedi ei sefydlu yn dilyn ymgynghoriad â budd ddeiliaid o safbwynt blaenoriaethau strategol ar gyfer y Sir.	<p>Prif faterion a gweledigaeth wedi cael eu hadnabod ac wedi eu adrodd i'r Cyngor ym mis Hydref.</p> <p>Dogfen cyfranogiad cyhoeddus wedi cyfeirio at dystiolaeth amrwyiol gan gynnwys y Strategaeth Gymunedol ac adroddiad sgopio'r Arfarniad Cyhoeddus o'r CDLL ar y Cyd.</p> <p>Rheolwyr Polisi/Rhaglen yn darparu mewnbwn trwy'r Bwrdd Prosiect Strategol.</p>	Cyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Mon wedi cytuno ar y Weledigaeth a'r amcanion strategol.	Cytundeb a chysondeb rhwng y Cynllun Datblygu Lleol a blaenoriaethau strategol eraill ar gyfer y Sir.
	Nifer o unedau preswyl ac arwynebedd tir ar gyfer cyflogaeth o fewn y drafft cyn adnau o'r Cynllun yn cyfarch gofynion lleol.	I'w sefydlu fel rhan o'r broses o sefydlu y sail tystiolaeth ar gyfer y Cynllun.	<p>Nifer o unedau tai wedi gymeradwyo. Ond bydd angen cadw golwg ar hyn ar ol cyhoeddiad canlyniadau Cyfrifiad 2011 (i'w cyhoeddi canol 2012), a rhagolygon poblogaeth ac aelwydydd canol 2011 (i'w cyhoeddi yn 2013).</p> <p>Astudiaeth Tir ar gyfer Cyflogaeth wedi cael ei gwblhau, sydd wedi adnabod arwynebedd tir i'w warchod/ddynodi. Angen monitro hyn mewn cydweithrediad a'r Gwasanaeth Dat Econ.</p>	Papur Testun Poblogaeth a Thai, Astudiaeth Tir Cyflogaeth a dogfen cyfranogiad cyhoeddus am opsiynau twf tai a materion eraill yn cofnodi'r sefyllfa bresennol a'r opsiynau ar gyfer y dyfodol wedi ei baratoi. Mae'r ddogfen Hoff Strategaeth sydd wedi cael ei	Cytundeb terfynol ar y nifer o unedau tai ac arwynebedd tir cyflogaeth sy'n angenrheidiol i gyfarch anghenion lleol yn seiliedig ar gasgliadau'r ymgynghoriad cyhoeddus ar y ddogfen Hoff Strategaeth (Cynllun Cyn Adnau) wedi cael eu ymgorffori yn y Cynllun Adnau

Dangosyddion Maes

Cyfeirnod	Dangosydd	Gwaelodlin Cynllun Strategol	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyrhaeddiad
				gymeradwyo gan y ddau Gyngor ar gyfer ymgynghoriad cyhoeddus yn dweud faint o unedau tai ac arwynebedd tir cyflogaeth sydd eu hangen.	
	Budd ddeiliaid ac unigolion a fu'n rhan o'r broses ymgynghori ar y drafft cyn adnau o'r Cynllun.	Budd ddeiliaid wedi eu hadnabod o fewn y Cynllun Cyflawni.	Prif fudd ddeiliaid wedi eu hadnabod o fewn y Cytundeb Cyflawni. Mae gan yr Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd gronfa ddata sy'n cael ei ychwanegu ato fel daw mwy o wybodaeth am fudd-ddeiliaid eraill i law.	Cafodd manylion y Panel Dinasyddion ei ychwanegu i'r gronfa ddata. Bydd adroddiad am gyfraniad budd ddeiliaid ac unigolion yn cael ei pharatoi ac ar gael i'w weld run pryd a'r ymgynghori cyhoeddus am y ddogfen Hoff Strategaeth. Caiff y ddogfen ei ddiweddarau fel awn drwy'r broses paratoi'r CDLI ar y Cyd.	Budd ddeiliaid ac unigolion yn cymeryd rhan ac yn cyfrannu i'r broses ymgynghori.

GOF

ECO

PLA

AMG

TRAWS

ARB

IECH

IAITH

CDLI

Dangosyddion Maes

Cyfeirnod	Dangosydd	Gwaelodlin Cynllun Strategol	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyrhaeddiad
	Nifer ymatebion i'r ymgynghoriad cyhoeddus ar y drafft cyn adnau o'r Cynllun.	I'w sefydlu.		Byddwn yn gorfod rhoi rhybudd mewn papurau lleol a cheisio defnyddio nifer o ddulliau eraill i godi ymwybyddiaeth o'r dogfennau drafft. Byddwn yn rhoi gwybod i bawb sydd ar y database sy'n tyfu. Felly mae'r waelodlin mewn theori yn bawb sy'n byw yn yr ardal ac unrhyw un arall sydd a diddordeb ynddo. Tra mai'r Cyngor fydd yn ymateb i sylwadau'r ddogfen Hoff Strategaeth nid y Cyngor fydd yn gwneud y penderfyniad am y ddogfen derfynol – yr Arolygydd fydd	Lefel uchel o ymatebion yn cael eu datrys.

GOF

ECO

PLA

AMG

TRAWS

ARB

IECH

IAITH

CDLI

Dangosyddion Maes

Cyfeirnod	Dangosydd	Gwaelodlin Cynllun Strategol	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyrhaeddiad
				yn gwneud hynny.	
	Cynllun Adnau yn cyfarch y prif faterion strategol sydd wedi eu hadnabod ar gyfer Gwynedd	Dim gwaelodlin.		Wedi llunio fframwaith ar gyfer y Ddogfen Hoff Strategaeth, sy'n cynnwys tabl ar ddiwedd Polisiau Strategol a fydd yn ceisio dangos y cysylltiadau rhwng y Cynllun a'r Cynllun Sengl Integredig a Chynllun Busnes y Cyngor.	Asesiad wedi ei gynnal o'r cynllun yn erbyn y weledigaeth a'r prif faterion strategol.

GOF

ECO

PLA

AMG

TRAWS

ARB

IECH

IAITH

CDLI

Cydweithio

Cyflwyniad

Mae Cyngor Gwynedd yn cydweithio'n agos â Chynghorau eraill yng Nghymru, Llywodraeth Cymru, y Trydydd Sector ac asiantaethau eraill er mwyn sicrhau'r ddarpariaeth o wasanaethau mwyaf effeithlon i fudd drigolion ein Sir. Mae awydd cryf gan Lywodraeth Cymru i awdurdodau lleol gydweithio.

Y stori tu nôl i'r perfformiad

Yn sgil heriau ariannol, a'r angen i warchod a gwella ein gwasanaethau, mae'n rhaid i'r Cyngor newid y ffordd mae'n gweithredu. Rydym wedi adnabod yr angen i ddatblygu diwylliant o gydweithio gyda chynghorau eraill fel un ffordd y gallai'r Cyngor newid er mwyn cyflawni hyn. Cafodd cytundeb ei arwyddo gyda Llywodraeth Cymru (o dan amodau) ar y 1af o Fawrth 2012 sy'n ymrwymo cynghorau i gydweithio gyda'i gilydd.

Meini prawf ac ein Egwyddorion Cydweithio

Sicrhau Manteision i Wynedd

Gwella mynediad at wasanaethau

Gwella perfformiad

Sicrhau elw o'n Buddsoddiad

Gwarchod yr Iaith Gymraeg. Mae'n ddyletswydd arnom i ddarparu gwasanaethau yn iaith ddewisol ein dinasyddion

Sicrhau Dosbarthiad Cyflogaeth Deg i bobl Gwynedd

Rhannu arbenigedd, adnoddau ac chyffleon

Arbed dyblygu ymdrechion

Cadw ein Rôl Gomisiynu *

Gweithredu o fewn Lefel derbyniol o Risg

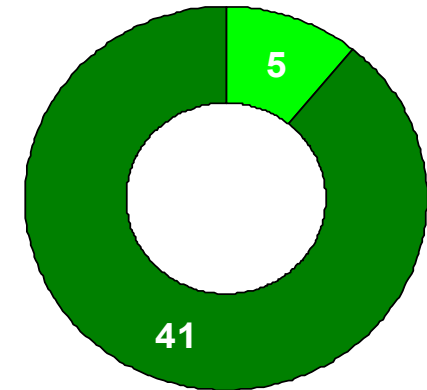
Beth gafodd ei gyflawni?

Mae'r Cabinet wedi derbyn adroddiadau cynnydd chwarterol ar:

- Gynnydd prosiectau cydweithio
- Sefyllfa prosiectau cydweithio yn erbyn y meini prawf

Mae hyn wedi eu galluogi i wneud penderfyniadau ar y rhaglen Gydweithio.

- Nifer o gynlluniau cydweithio wedi ei mawbysiadu yn ystod 2012/13
- Nifer o gynlluniau cydweithio yn fyw

Cydweithio

Prosiect Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol i Ogledd Cymru

Gweithiodd y Cyngor gyda Llywodraeth Cymru i greu Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion (GwE), ac mae'n weithredol ers 1 Ebrill 2013. Yn dilyn ystyriaeth ofalus, penderfynwyd mai Cyngor Gwynedd fyddai'n gweithredu fel yr Awdurdod Lletyol. Golyga hyn fod Gwynedd yn gyfrifol am y trefniadau, darparu adnoddau a chefnogaeth fel cyflogwyr.

Teledu cylch cyfyng

Ni lwyddodd cais am arian o Gronfa Cydweithio Llywodraeth Cymru, ac yn sgil hynny penderfynwyd dirwyn y prosiect rhanbarthol cyfredol i ben. Nid oedd y prosiect yn medru parhau oherwydd yr oblygiadau ariannol.

Canolfan rhanbarthol comisiynu, caffael a monitro – Gwasanaethau Cymdeithasol

Sefydlwyd Canolfan Comisiynu Gogledd Cymru ar gyfer gwasanaethau gofal cymdeithasol mis Hydref 2012 sydd wedi rhoi cysondeb monitro sy'n gwella sicrwydd ansawdd yn narpriaeth gwasanaethau ar draws y rhanbarth.

“Mae gwarchod a datblygu safonau addysgol yn allweddol ac mae hyn yn cael ei gadarnhau yn flaenoriaeth genedlaethol sydd yn cael ei roi i'r maes ar hyn o bryd, sylw sydd, mewn gwirionedd, hefyd yn gyrru'r datblygiad cydweithio hwn”

Prif Weithredwr Cyngor Gwynedd

Pa wahaniaeth 'rydan ni wedi'i wneud?

- Mae cydweithio wedi ein galluogi i rannu adnoddau a chyflawni gwelliannau wrth ddarparu gwasanaethau i bobl Gwynedd. Mae prosiect Rhesymoli Partneriaethau rhwng Ynys Môn a Gwynedd wedi creu Bwrdd Gwasanaeth Lleol i gynllunio, comisiynu a llywodraethu gwaith y partneriaethau ar y cyd.
- Trwy ymrwymo i'r prosiectau 'rydym yn uchafu'r gwerth am arian i'r trethdalwyr ac yn canolbwyntio ar wella'r effaith ac 'rydym yn ei gael ar ein cwsmeriaid
- 'Rydym wedi magu sgiliau a gwybodaeth ychwanegol o'r prosiectau cydweithio

Rhestr Termau

Maes	Term	Diffiniad
GOF	Addasiadau	Mae addasiadau yn cyfeirio at waith sydd yn cael ei wneud i gartref sydd yn helpu i gadw'r preswlydd yn ddiogel ac mor annibynol â phosib. Yn wahanol i gymorthyddion, nid oes posib dychwelyd addasiadau, ac mae eu maint yn amrywio'n fawr. Er enghraifft gall addasiad fod mor syml â gosod reiliau llaw neu lifft grisiau i fyny at adeiladu estyniad.
	Cefnogaeth Anffurfiol	Mae Cefnogaeth Anffurfiol yn cyfeirio at wasanaeth cymdeithasol sydd yn cael ei gynnig i bobl hŷn Gwynedd, ac nad yw yn wasanaeth ffurfiol Gwasanaethau Cymdeithasol. Mae'r gwasanaeth yn cynnwys sesiynau amrywiol megis ymarfer corff ysgafn, arlunio a chyfle i gymdeithasu gydag eraill o'r gymuned.
	Galluogi	Cymorth i bobl ail-ddysgu sgiliau y gallent fod wedi eu colli, neu i ddatblygu sgiliau newydd er mwyn bod yn fwy annibynnol a gwella ansawdd eu bywyd.
	Tai Gofal Ychwanegol (TGY)	Cyfleusterau sy'n cefnogi'r rhai hynny sydd angen gofal ychwanegol i fyw yn fwy annibynnol. Tai hunangynhaliol â chefnogaeth a gofal yn ôl yr angen ydynt. Mae'r gwasanaethau yma ar gael 24 awr y dydd, 7 diwrnod yr wythnos.
	Tai Gwarchod	Llety ar rent sydd wedi ei gynllunio yn arbennig ar gyfer pobl hŷn, anabl a bregus sy'n mwynhau byw yn annibynnol. Maent yn cynnwys fflatiau heb ddodrefn, byngalos a fflatiau stiwdio. Mae Warden a gwasanaeth larwm cymunedol 24 awr ymhob cynllun.
	Taliadau Uniongyrchol	Gyda Thaliadau Uniongyrchol mae awdurdodau lleol yn talu unigolion yn uniongyrchol fel eu bod yn gallu talu am eu gofal eu hunain. Mae taliadau uniongyrchol yn cynorthwyo pobl i fyw'n annibynnol trwy alluogi unigolion i wneud penderfyniadau dros eu hunain ac i reoli eu bywydau eu hunain.

Maes	Term	Diffiniad
	Teleofal	Offer technoleg gynorthwyol sy'n galluogi pobl i fyw mor annibynnol â phosib yn eu cartrefi. Mae'n cynnwys larymau, monitro ffordd o fyw.
	Teleofal Sylfaenol	Pecyn teleofal sy'n cynnwys botwm argyfwng a larwm tân wedi ei gysylltu gyda chanolfan fonitro.
	Teleofal Arbenigol	Pecyn teleofal sy'n ychwanegol i'r hyn sydd yn cael ei gynnig mewn pecyn sylfaenol. Gall gynnwys sensoriaid epilepsi neu gymryd meddyginiaeth. Pecyn sydd wedi deilwra i anghenion yr unigolyn.
ECO	Cynllun Potensial	Rhan o fenter ranbarthol ar gyfer targedu pobl ifanc rhwng 11 a 16 oed sy'n wynebu anawsterau megis tangyflawni neu gollir ysgol, gan hefyd gynnig cefnogaeth i bobl ifanc rhwng 16 a 19 oed sydd mewn coleg ond sydd mewn perygl o adael. Cefnogir y fenter gan Cronfa Gymdeithasol Ewrop a Llywodraeth Cymru, a'r partneriaid lleol.
	Gwynedd Werdd	Prosiect gan Gyngor Gwynedd i adnabod potensial ynni adnewyddol i'r sir, boed trwy ynni amgen neu Wylfa B, a chreu'r sail ar gyfer datblygu cyfleon gwaith yn y sector ynni i fusnesau, trigolion a chymunedau Gwynedd - hyn fel rhan o ymdrech ehangach i sicrhau dyfodol economaidd ffyniannus i'r sir.

Maes	Term	Diffiniad
	Ynys Ynni	Rhaglen strategol rhwng y sector gyhoeddus a'r sector breifat sy'n sefydlu delwedd Môn fel lle sydd am fanteisio i'r eithaf ar gyfleon economaidd Wylfa B a chynhyrchu ynni trwy amrywiaeth o ddulliau eraill, gan gyfrannu'n sylweddol at ffyniant economi'r ynys a Gogledd-orllewin Cymru.
AMG	Bwrdd Gwasanaethau Lleol	Partneriaeth strategol o arweinwyr y sector gyhoeddus a'r trydydd sector yw Bwrdd Gwasanaethau Lleol. Ei brif amcan yw gwella gwasanaethau a safonau byw drwy gydweithio, arloesi a datrys problemau drwy ganolbwyntio ar y dinesydd. Y Bwrdd Gwasanaethau Lleol sy'n gyfrifol am y Cynllun Integredig Sengl.
	Cynllun Yma i Helpu	Bwriad y project 'Yma i Helpu' oedd anelu i wella safonau effeithlonrwydd ynni o fewn tai, ac i helpu pobl rhag dioddef o dlodi tanwydd trwy gynnig gosodiadau ynysu mewn tai a chyngor arbed ynni.
TRAWS	Polisi Caffael Cynaliadwy	Polisi i sicrhau fod y Cyngor yn caffael mewn ffordd gyfrifol a chynaliadwy, ac yn uchafu cyfleoedd i wneud y defnydd gorau bosib o wariant y Cyngor er mwyn gwella perfformiad economaidd, amgylcheddol a chymdeithasol o fewn y Sir.
CYDWEITHIO	Cadw ein Rôl Gomisiynu	Ydi Gwynedd yn cadw rôl: Dadansoddi angen Cynllunio Gweithredu Adolygu.
LLIWIAU	Gwyrdd	Mesuryddion sydd wedi cwrdd ag uchelgais y flwyddyn. Prosiectau/ffrydiau gwaith sydd wedi cyflawni buddiant y flwyddyn.

Maes	Term	Diffiniad
	Ambr	Mesuryddion sydd wedi methu cwrdd â'r uchelgais ond o fewn lefel derbyniol. Prosiectau/ffrydiau gwaith sydd wedi gwneud cynnydd derbyniol tuag at gyflawni buddiant y flwyddyn.
	Coch	Mesuryddion sydd wedi methu cwrdd â'r uchelgais a thu allan i lefel derbyniol. Prosiectau/ffrydiau gwaith sydd heb gyflawni buddiant y flwyddyn.
ATODIAD 1	Perfformiad yn erbyn Cymru	Dangos perfformiad drwy gymharu gwerth Gwynedd yn erbyn cyfartaledd Cymru am y flwyddyn gyfredol.
		Gwell
		Yr un peth
		Gwaeth
ATODIAD 2	Perfformiad ar Sail Chwartzeli	Dangos safle Gwynedd o fewn chwartzeli yn gymharol â pherfformiad holl Awdurdodau Cymru. Gyda Chwartzel 1 = Uchaf, a Chwartzel 4 = Isaf.
	Tuedd	Dangos perfformiad Gwynedd drwy gymharu gwerth y flwyddyn gyfredol â'r flwyddyn flaenorol.
		Yn dangos gwelliant mewn perfformiad.
		Dim newid mewn perfformiad.
		Yn dangos dirywiad mewn perfformiad.

Atodiad 1 – Mesuryddion Allweddol y Cyngor.

Rhain yw'r Mesuryddion sydd yn dangos Perfformiad y Cyngor ar ei wasanaethau craidd.

Gwasanaeth	Cyfeirnod	Mesuryddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Y Cyngor	RhPe1	% adrannau sydd â'u cyfresi mesuryddion am 2012/13 yn rhoi ffocws ar ganlyniadau	-	11.00%	11.00%		↔	
Y Cyngor	Cyd1	Nifer cynlluniau cydweithio wedi eu mabwysiadu gan y cyngor gyda buddion priodol i drigolion y sir	-	-	5			
Addysg	DGD17	% y bobl ifanc 16 - 18 oed nad ydynt mewn addysg, gwaith neu hyfforddiant	-	3.60%	3.04%	4.20%	↑	↑
Addysg	DANS08	% disgyblion 16 oed sydd yn ennill trothwy lefel 2 (5 Gradd A* – C TGAU) neu gyfatebol	65.00%	70.70%	75.10%	72.60%	↑	↑

Gwasanaeth	Cyfeirnod	Mesuryddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Addysg	GY03	% o Ysgolion Uwchradd Gwynedd yn yr hanner uchaf mewn perthynas â gwerth ychwanegol o CA2 (7-11oed) i Trothwy Lefel 2 + yn CA4 (14-16 oed)	-	-	78.50%			
Addysg	GY04	% gwahaniaeth rhwng perfformiad disgyblion sydd â'r hawl i brydau ysgol am ddim a disgyblion nad ydynt yn gymwys am brydau ysgol am ddim CA2 yn y dangosydd Pynciau Craidd	12.13%	26.83%	13.70%		↑	
Addysg	GY05	% gwahaniaeth rhwng perfformiad disgyblion sydd â'r hawl i brydau ysgol am ddim a disgyblion nad ydynt yn gymwys am brydau ysgol am ddim CA3 yn y dangosydd Pynciau Craidd	24.26%	31.24%	26.60%		↑	
Addysg	EDU/002i	% yr holl ddisgyblion (gan gynnwys y rhai dan ofal yr awdurdod lleol) sy'n troi'n 16 oed yn ystod y flwyddyn ysgol ac yn gadael addysg, hyfforddiant amser llawn neu'n dysgu tra'n gweithio	0.21%	0.21%	0.00%	0.40%	↑	↑

Gwasanaeth	Cyfeirnod	Mesuryddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
		heb gymhwyster allanol cymeradwy.						
Addysg	EDU/008b	Nifer disgyblion a waharddwyd yn barhaol yn yr uwchradd (fesul 1,000 o ddisgyblion)	1.71	1.03 (7 disgybl)	2.2 (14 disgybl)	0.6	↓	↓
Gwasanaethau Cymdeithasol	OED03	Galluogi - % o achosion sydd wedi derbyn cyfnod o alluogi sy'n gadael heb becyn gofal.	-	-	45.74%			
Gwasanaethau Cymdeithasol	SCA/019	O'r atgyfeiriadau amddiffyn oedolion wedi'u cwblhau yn ystod y flwyddyn, y canran: iii) Lle mae'r perygl wedi'i ddileu neu ei leihau (disodli SCA016(biii))	70.91%	98%	99.4%	91.84%	↑	↑
Gwasanaethau Cymdeithasol	SCA/002a	Cyfradd y bobl oedrannus (65 oed neu drosodd): a) Sy'n cael cymorth i fyw gartref fesul 1,000 o'r boblogaeth sy'n 65 oed a throsodd	60.47%	49.72%	46.53%	77.53%	↑	↓

Gwasanaeth	Cyfeirnod	Mesuryddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Gwasanaethau Cymdeithasol	SCC/035	% o blant sy'n derbyn gofal sy'n gymwys ar gyfer asesiad ar ddiwedd cyfnod allweddol 2 sydd wedi ennill y dangosydd pwnc craidd fel caiff eu penderfynnu yn ol yr asesiad athro	40.00%	37.50%	63.64%	46.09%	↑	↑
Gwasanaethau Cymdeithasol	SCC/006	% o gyferiadau ble roedd penderfyniad wedi ei wneud o fewn 1 diwrnod gwaith	83.41%	97.00%	98.80%	97.20%	↑	↑
Gwasanaethau Cymdeithasol	Diogelu3/SCC/010	% y cyfeiriadau sy'n cael eu hail-gyfeirio o fewn 12 mis (eithrio GAP)	27.44%	39.10%	30.60%	27.00%	↑	↑
Gwasanaethau Cymdeithasol	CSC034	Cyfartaledd amser a gymerwyd i gwblhau asesiadau craidd gofynnol	-	-	24 Diwrnod			

Gwasanaeth	Cyfeirnod	Mesuryddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Gwasanaethau Cymdeithasol	Diogelu2	Cyfradd yr asesiadau risg a gafodd eu cyflwyno i Gynadleddau Achos a oedd yn cael eu hystyried yn rhai a oedd yn dangos ansawdd wrth wneud penderfyniadau	-	-	96.59%			
Gwasanaethau Cymdeithasol	OED04	Galluogi - % y rhai a dderbyniodd wasanaeth Galluogi a ddychwelodd o fewn 2 flynedd	-	-	11.7%			
Gwasanaethau Cymdeithasol	SCA/007	% y cleientiaid a chynllun gofal ar 31 Mawrth, y dylai eu cynlluniau gofal fod wedi'u hadolygu a gafodd eu hadolygu yn ystod y flwyddyn	62.69%	69.58%	76.80%	80.90%	↑	↓
Economi	SaC01	% yr unigolion oed gwaith a gefnogir sy'n symud ymlaen i waith (TiW a GENESIS)	-	-	7.00%			

Gwasanaeth	Cyfeirnod	Mesuryddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Economi	SaC04	Nifer prentisiaid wedi eu cyflogi	-	-	18			
Economi	Twr4	Budd i'r economi Lleol o gefnogi digwyddiadau proffil uchel a strategol	-	-	£4,994,155.40			
Darparu a Hamdden	Ge05	% disgyblion nad oedd yn cymryd rhan mewn gweithgareddau sydd yn cymryd rhan mewn 5 sesiwn ymarfer 60 munud yr wythnos	-	-	Methu Casglu Data			
Darparu a Hamdden	DPI07	% o blant sydd yn dewis cinio ysgol yn ddyddiol o fewn y sector cynradd	-	-	55.00%			
Darparu a Hamdden	DPI08	% o blant sydd yn dewis cinio ysgol yn ddyddiol o fewn y sector uwchradd	-	-	30.00%			

Gwasanaeth	Cyfeirnod	Mesuryddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Gwasanaeth Ieuentid	GI5	Nifer o achrediadau mae pobl ifanc yn eu derbyn trwy'r gwasanaeth	210	561	628		↑	
Gwasanaeth Ieuentid	Ieu3	% y bobl ifanc a gefnogir gan weithwyr ieuentid ysgolion sydd yn ymgysylltu	-	-	100.00%			
Darparu a Hamdden	LCS/002 (DADH.34)	Nifer yr ymweliadau gyda chanolfannau hamdden a chwaraeon yn ystod y flwyddyn fesul 1,000 o'r boblogaeth	12,440	12,135	12,408	8,864	↑	↑
Darparu a Hamdden	DADH.01	Nifer dyddiau a gollwyd oherwydd absenoldeb salwch fesul aelod o staff (Darparu a Hamdden)	11.78	11.53	13.34		↓	
Darparu a Hamdden	DPI10	% o ganolfannau egniol sy'n cynnig bwydlen dewisiol maethlon i gwsmeriaid	-	-	17.00%			

Gwasanaeth	Cyfeirnod	Mesuryddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Darparu a Hamdden	DADH.42	% o ddisgyblion cynradd sy'n mynychu gwersi sydd yn llwyddo i gyrraedd safon lefel 3 yn yr asesiad nofio	63.00%	80.00%	80.00%		↔	
Darparu a Hamdden	DADH.39	% o ddisgyblion cynradd (7-11oed) sy'n ymgymryd a gweithgaredd corfforol all gwriciwlaid trwy gyfrwng Campau'r Ddraig dros gyfnod o flwyddyn academaidd	-	-	88.60%			
Darparu a Hamdden	Ge02	(5 x 60): Nifer yr unigolion sy'n cymryd rhan fel % o'r boblogaeth ysgolion 5 x 60 cyfredol.	-	-	70.31%			
Trafnidiaeth/ Priffyrdd	PB01 (THS/011a)	Cyflwr y prif ffyrdd A mewn cyflwr gwael	5.10%	5.60%	5.20%	5.30%	↑	↑
Trafnidiaeth/ Priffyrdd	PB02a (THS/011b)	Cyflwr y prif ffyrdd B mewn cyflwr gwael	5.20%	5.50%	5.30%	7.50%	↑	↑

Gwasanaeth	Cyfeirnod	Mesuryddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Trafnidiaeth/ Priffyrdd	PB02b (THS/011c)	Cyflwr y prif ffyrdd C mewn cyflwr gwael	7.90%	7.83%	10.30%	18.80%	↓	↑
Trafnidiaeth/ Priffyrdd	PB11a (STS/005a)	Mesur o Lendid ac Edrychiad Strydoedd	70.89%	73.00%	71.88%	72.20%	↓	↓
Tai	HHA/002	Cyfartaledd y nifer o ddyddiau a dreuliwyd o fewn y system digartrefedd o ddyddiad derbyn y cyfeiriad at gyflawni gofyn y defnyddiwr	181	143	161	130	↓	↓
Cynllunio	CT29	% yr holl geisiadau cynllunio perthnasol wedi eu pennu o fewn 8 wythnos	-	-	73.13%			

Gwasanaeth	Cyfeirnod	Mesuryddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Hylendid Bwyd	GyC10 PPN/008ii	% y busnesau newydd wedi eu canfod a oedd yn destun i ymweliad asesu risg neu a wnaeth ddychwelyd holiadur hunan asesu yn ystod y flwyddyn ar gyfer Hylendid Bwyd	73.68%	73.24%	90.00%	83.00%	↑	↑
Hylendid Bwyd	PAM9 (PPN/009)	% sefydliadau bwyd Gwynedd sydd yn derbyn sgôr o 4 neu 5 ar gyfer hylendid	82.31%	88.72%	95.44%	86.03%	↑	↑
Y Cyngor	Eff5	Canran y cynlluniau arbedion sydd ag asesiad effaith cydraddoldeb cadarnhaol	-	-	100.00%			
Y Cyngor	Eff6	Nifer cynlluniau arbedion effeithlonrwydd newydd arfaethedig sydd wedi bod yn destun asesiad effaith cydraddoldeb	-	-	104.00%			

Gwasanaeth	Cyfeirnod	Mesuryddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Y Cyngor	D2.1	Nifer o ddyddiau a gollwyd oherwydd absenoldeb salwch fesul aelod o staff (lefel presenoldeb y Cyngor)	8.70	8.29	8.52		↓	
Y Cyngor	PEN07	Level Scor Pwynt Bodlonrwydd staff gyda'r Cyngor fel lle i weithio	-	573	546.6		↓	
Y Cyngor	CD6.03	% yr anfonebau a dalwyd o fewn 14 diwrnod (ar draws y Cyngor)	-	62.10%	65.00%		↑	
Y Cyngor	CD5.01	Llwyddiant i gadw o fewn y gyllideb	0.20%	0.17%	0.40%		↓	
Y Cyngor	CD11.01	Cyfradd Casglu Treth Cyngor	96.70%	96.80%	97.15%	96.70%	↑	↑

Gwasanaeth	Cyfeirnod	Mesuryddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Tir ac Eiddo	LEGIO01	% yr asesiadau legionella sy'n cael eu cwblhau ar amser	-	-	100.00%			
Tir ac Eiddo	LEGIO02	Nifer o argymhellion asesiadau legionella sydd wedi derbyn sylw	-	-	Dim data			
Gofal Cwsmer	DGCH02	% o lythyrau a atebwyd o fewn 15 diwrnod gwaith	81.00%	86.00%	87.00%		↑	
Gofal Cwsmer	CD12.03	Cyfartaledd amser a gymerwyd i brosesu cais budd-dâl newydd (dyddiau)	38.0	21.4	21.0	21.0	↑	↑
Gofal Cwsmer	CD12.04	Cyfartaledd amser a gymerwyd i brosesu hysbysiad newid mewn amgylchiadau (budd-dâl) (dyddiau)	7.8	3.80	3.79	7.0	↑	↑

Atodiad 2 – Dangosyddion Statudol.

Rhain yw'r dangosyddion y mae'n rhaid inni eu casglu yn unol â gofynion Llywodraeth Cymru.

Maes Gwasanaeth	Cyfeirnod	Dangosyddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Gofal Cymdeithasol	SCA/001	Cyfradd yr oedi wrth drosglwyddo gofal am resymau gofal cymdeithasol fesul 1,000 o'r boblogaeth sy'n 75 oed neu drosodd	7.84	1.39	1.16	4.57	↑	↑
Gofal Cymdeithasol	SCA/002a	Cyfradd pobl hŷn (sy'n 65 oed neu drosodd) y rhoddir cymorth iddynt yn y gymuned fesul 1,000 o'r boblogaeth sy'n 65 oed neu drosodd ar 31 Mawrth	60.47	49.72	46.53	77.53	↓	↓
Gofal Cymdeithasol	SCA/002b	Cyfradd pobl hŷn (sy'n 65 oed neu drosodd) y mae'r awdurdod yn rhoi cymorth iddynt mewn cartrefi gofal fesul 1,000 o'r boblogaeth sy'n 65 oed neu drosodd ar 31 Mawrth	26.72	24.90	24.69	20.63	↑	↓
Gofal Cymdeithasol	SCA/019	Canran y cyfeiriadau diogelu oedolion wedi eu cwblhau yn ystod y flwyddyn lle'r mae'r risg wedi ei reoli	70.91%	98.64%	99.40%	91.84%	↑	↑
Gofal Cymdeithasol	SCC/002	Canran y plant sy'n derbyn gofal ar 31 Mawrth a chanddynt brofiad o symud ysgol unwaith neu ragor, yn ystod cyfnod neu gyfnodau o dderbyn gofal, ac nad oedd y symud hwnnw oherwydd trefniadau trosiannol, yn y 12 mis hyd at 31 Mawrth	19.47%	14.06%	14.50%	13.70%	↓	↓

Maes Gwasanaeth	Cyfeirnod	Dangosyddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Gofal Cymdeithasol	SCC/004	Canran y plant sy'n derbyn gofal ar 31 Mawrth sydd wedi cael tri lleoliad neu'n fwy yn ystod y flwyddyn	8.00%	3.59%	4.40%	9.40%	↓	↑
Gofal Cymdeithasol	SCC/011b	Canran yr asesiadau cychwynnol wedi eu cwblhau yn ystod y flwyddyn lle mae yna dystiolaeth bod Gweithiwr Cymdeithasol wedi gweld y plentyn ar ben ei hun	7.84%	45.10%	40.00%	37.50%	↓	↑
Gofal Cymdeithasol	SCC/033d	Canran y bobl ifanc a oedd yn derbyn gofal y flaenorol ac y mae'r awdurdod mewn cysylltiad â hwy a hwythau'n 19 oed			87.50%	93.40%		↓
Gofal Cymdeithasol	SCC/033e	Canran y bobl ifanc a oedd yn derbyn gofal yn flaenorol ac y mae'r awdurdod mewn cysylltiad â hwy, ac y gwyddys eu bod mewn llety addas, nad yw'n llety argyfwng a hwythau'n 19 oed			85.70%	93.20%		↓
Gofal Cymdeithasol	SCC/033f	Canran y bobl ifanc a oedd yn derbyn gofal yn flaenorol ac y mae'r awdurdod mewn cysylltiad â hwy, ac y gwyddys eu bod yn ymgymryd ag addysg, hyfforddiant neu gyflogaeth a hwythau'n 19 oed			35.70%	56.40%		↓
Gofal Cymdeithasol	SCC/037	Cyfartaledd y sgôr pwyntiau mewn cysylltiad â chymwysterau allanol plant 16 oed sy'n derbyn gofal mewn unrhyw sefyllfa ddysgu a gynhelir gan awdurdod lleol	188	314	289	220	↓	↑

Maes Gwasanaeth	Cyfeirnod	Dangosyddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Gofal Cymdeithasol	SCC/041a	Canran y plant cymwys, perthnasol a phlant a fu'n berthnasol sydd â chynlluniau llwybr yn ôl yr angen	93.20%	94.20%	100.00%	89.50%	↑	↑
Tai	HHA/013	Canran yr holl aelwydydd a allai fod yn ddigartref ac yr ataliwyd iddynt fod yn ddigartref am 6 mis o leiaf	87.46%	66.35%	92.47%	62.60%	↑	↑
Tai	PSR/002	Y nifer o ddiwrnodau calendr ar gyfartaledd a gymerwyd i roi Grant Cyfleusterau i'r Anabl	291	281	298	271	↓	↓
Tai	PSR/004	Canran yr anheddau sector preifat a oedd wedi bod yn wag am fwy na 6 mis ar 1 Ebrill ac a feddiannwyd eto yn ystod y flwyddyn o ganlyniad i weithredu uniongyrchol gan yr awdurdod lleol	4.74%	4.32%	4.34%	5.11%	↑	↓
Gwasanaethau Cynllunio a Rheoleiddio	PLA/006	Nifer yr unedau tai fforddiadwy ychwanegol a ddarparwyd yn ystod y flwyddyn fel canran yr holl unedau tai ychwanegol a ddarparwyd yn ystod y flwyddyn	41.42%	27.14%	30.00%	45.00%	↑	↓
Addysg	EDU/002i	Canran yr holl ddisgyblion (gan gynnwys y rhai sydd yng ngofal awdurdod lleol); sydd mewn unrhyw ysgol a gynhelir gan awdurdod lleol, a hwythau'n 15 oed ar y 31 Awst blaenorol ac sy'n gadael addysg orfodol, hyfforddiant neu ddysgu seiliedig ar waith heb fod ganddynt gymhwyster allanol.	0.21%	0.21%	0.00%	0.40%	↑	↑

Maes Gwasanaeth	Cyfeirnod	Dangosyddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Addysg	EDU/002ii	Canran y disgyblion sydd yng ngofal awdurdodau lleol, sydd mewn unrhyw ysgol a gynhelir gan awdurdod lleol, a hwythau'n 15 oed ar y 31 Awst blaenorol ac sy'n gadael addysg orfodol, hyfforddiant neu ddysgu seiliedig ar waith heb fod ganddynt gymhwyster allanol.	8.33%	0.00%	0.00%	5.70%	↔	↑
Addysg	EDU/003	Canran y disgyblion a aseswyd ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 2, mewn ysgolion a gynhelir gan yr awdurdod lleol, ac sy'n cyrraedd y Dangosydd Pynciau Craidd, fel y penderfynir gan Asesiadau Athrawon	83.20%	82.82%	86.20%	82.80%	↑	↑
Addysg	EDU/006ii	Canran y disgyblion a aseswyd mewn ysgolion a gynhelir gan yr awdurdod lleol, ac sy'n cael Asesiad Athrawon yn y Gymraeg (iaith gyntaf) ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 3	81.70%	83.00%	86.10%	16.80%	↑	↑
Addysg	EDU/011	Cyfartaledd y sgôr pwyntiau ar gyfer disgyblion sy'n 15 oed ar y 31 Awst blaenorol mewn ysgolion a gynhelir gan yr awdurdod lleol	418	484	525	468	↑	↑
Addysg	EDU/015a	Canran y datganiadau terfynol o anghenion addysgol arbennig a ddyroddir o fewn 26 o wythnosau gan gynnwys eithriadau	86.67%	90.91%	87.80%	71.30%	↓	↑

Maes Gwasanaeth	Cyfeirnod	Dangosyddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Addysg	EDU/015b	Canran y datganiadau terfynol o anghenion addysgol arbennig a ddyroddir o fewn 26 o wythnosau heb gynnwys eithriadau	100.00%	100.00%	100.00%	95.90%	↔	↑
Addysg	EDU/017	Canran y disgyblion 15 oed ar y 31ain Awst blaenorol, mewn ysgolion a gynhelir gan yr awdurdod lleol a gyflawnodd y trothwy Lefel 2 gan gynnwys gradd A*-C TGAU mewn Cymraeg mamiaith neu Saesneg a Mathemateg	52.10%	53.40%	55.00%	50.70%	↑	↑
Yr Amgylchedd a Chludiant	WMT004b	Canran y gwastraff trefol a gesglir gan awdurdodau lleol ac a anfonir i safle tirlenwi			47.11%	41.03%		↑
Yr Amgylchedd a Chludiant	WMT/009b	Canran y gwastraff trefol a gesglir gan awdurdodau lleol ac a gaiff ei baratoi ar gyfer ei aildefnyddio a'i ailgylchu/neu ei ailgylchu, gan gynnwys deunyddiau biowastraff wedi eu gwahanu yn eu tarddle ac a gompostir neu a drinnir yn fiolegol mewn ffordd arall			51.20%	52.26%		↓
Yr Amgylchedd a Chludiant	STS/006	Canran yr achosion o dipio gwastraff yn anghyfreithlon y rhoddwyd gwybod amdanynt ac y cliriwyd y gwastraff o fewn 5 niwrnod gwaith	94.91%	95.07%	93.80%	91.79%	↓	↑
Yr Amgylchedd a Chludiant	THS/007	Canran yr oedolion sy'n 60 oed neu drosodd sy'n ddeiliaid tocynnau teithio rhatach ar y bws	78.37%	71.39%	84.70%	84.80%	↑	↓

Maes Gwasanaeth	Cyfeirnod	Dangosyddion	Perfformiad 2010/11	Perfformiad 2011/12	Perfformiad 2012/13	Cyfartaledd Cymru 2012/13	Tuedd	Perfformiad yn erbyn Cymru
Chwaraeon a Diwylliant	LCS/002	Nifer yr ymweliadau â chanolfannau chwaraeon a hamdden awdurdodau lleol yn ystod y flwyddyn fesul 1,000 o'r boblogaeth, pan fydd yr ymwelydd yn cymryd rhan mewn gweithgarwch corfforol	12440	12135	12408	8864	↑	↑
Chwaraeon a Diwylliant	LCL/001b	Nifer yr ymweliadau â llyfrgelloedd cyhoeddus yn ystod y flwyddyn fesul 1,000 o'r boblogaeth	5072	5741	5176	5968	↓	↓